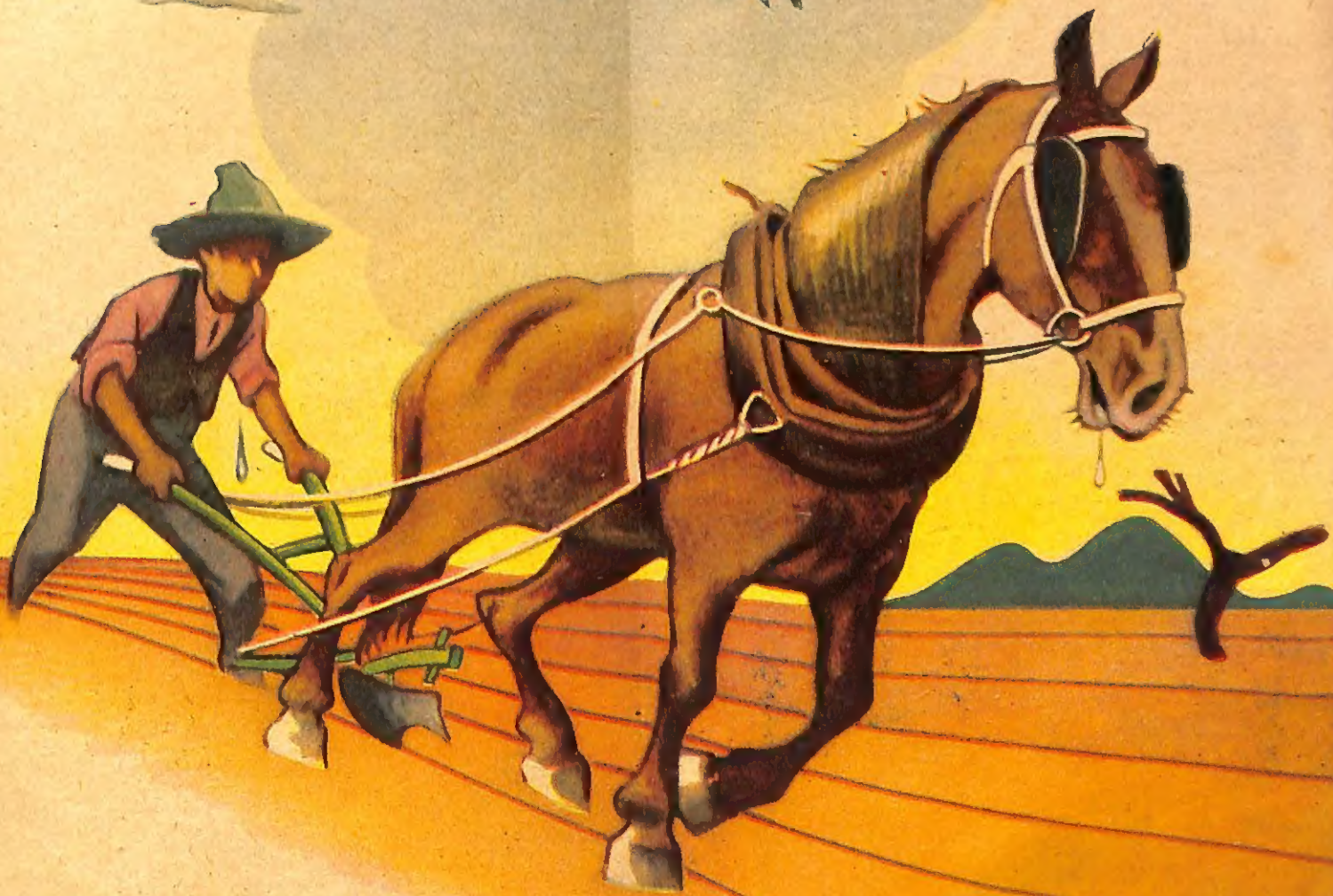


Τὸ σωτὴρ τοῦ παιδιοῦ



91

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΚΑΙΒΑΝΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ή Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή 'Επιτροπή 'Εντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Ηρώδου 'Αττικού 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1953

ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 91 (19)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

*Οργανισμών, Τραπεζών, 'Εταιρειών, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινοότητες και Σχολεία » 50.000

Παιδιά Παιδοπόλεων και συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ.
τὸ χρόνο. *Απορα παιδιά: *Ένα χρόνο 15.000. *Εξά-
μην 10.000. Τὰ εὐπορα. *Ένα χρόνο: 25.000. *Εξά-
μην 15.000.

*Εξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

*Υπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, *Αντιφίλου 16 — *Αθήναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, *Αθήναι



*Ο 'Αρχιπεννομάχος με έρωτά: «Τί επρέσβευε ο αίρετικός Σαβέλλιος;»

*Απάντηση: *Ο Σαβέλλιος ήτο αίρετικός του Γ' αιώνος από την Μικράν 'Ασίαν. Δέχεται ένα μόνο πρόσωπο, στο Θεό, και δεν τόν διαστέλλει από τόν Υιόν και τὸ 'Αγιον Πνεῦμα.

*Ο Γεώργιος Μπέλλος με έρωτά: «Τί γνωρίζομεν περί του Μόσχου του Βουκολικού ποιητού από τας Συρακούσας;»

*Απάντηση: *Εξήσε στο Β' π.Χ. αιώνα. *Ηταν Συρακούσιος και όπαδός του Βίωνα. Από τὰ έργα του σώζονται αρκετά αποσπάσματα και δύο μακρά ποιήματα: ο 'Επιτάφιος Βίωνος και η Εὐρώπη. Επίσης ενδιαφέρον είναι και ο 'Δραπέτης 'Ερως». Τὰ έργα του κατά παράδοση εκδίδονται μαζί με του Θεοκρίτου.

*Η Ντίνα Δημητρίου Σχολίδου με έρωτά: Γιατί τὸ νερό τὸν πηγαδιὸν τὸ χειμῶνα είναι ζεστό και τὸ καλοκαίρι κρύο;»

*Απάντηση: *Η θερμοκρασία του νερού τὸν πηγαδιὸν είναι σταθερή. 'Αλλά τὸν χειμῶνα πού η ἀτμόσφαιρα είναι κρύα μᾶς φαίνεται ζεστό, και τὸ καλοκαίρι πού η ἀτμόσφαιρα είναι θερμή μᾶς φαίνεται κρύο!

*Ο 'Αναστάσιος Γεωργίου 'Ιτζές με έρωτά: «Ποίος είναι και γιατί λέγεται ο πατέρας τῆς 'Ιστορίας;»

*Απάντηση: Πατέρα τῆς ιστορίας ὠνομάσαμεν τὸν 'Ηρόδοτον διότι εἶναι ὁ πρῶτος πού ἔγραψε ιστορικής φύσεως βιβλίον.

*Ο Λάμπρος Στ. Ντότσιος με έρωτά: «Τί είναι δράμα και ποία τὰ εἶδη αὐτοῦ;»

*Απάντηση: Τὸ σύγχρονον δράμα είναι θεατρικὸν ἔργο, πού μπορεί νὰ παρασταθῇ από σκηνῆς, και ἔχει τραγική μάλλον λύση. Τὸ ἀρχαῖον δράμα εἶχε γενικώτερη ἔννοια: Δράματα ἦσαν αἱ τραγωδία, ἡ κωμωδία και τὸ σατυρικόν δράμα τὸ ὁποῖον ἦτο κράμα τραγωδίας και κωμωδίας. 'Εάν θέλωμεν νὰ δώσωμεν τὸν ὀρισμὸν τῆς κωμωδίας θὰ πούμε ὅτι τὸ

εἶδος αὐτὸ τοῦ θεατρικοῦ ἔργου δὲν εἶναι σοβαρὰς ὑποθέσεως και διὰ τοῦ ἐντέχνου σατυρισμοῦ προκαλεῖ και γέλια και εὐθυμία.

Τραγωδία είναι λογοτεχνικὸν ἔργο, πεζὸ ἢ ἔμμετρο, διὰ τοῦ ὁποῖου προκαλοῦνται αἰσθήματα τοῦ θεατοῦ (φόβος ἢ συμπάθεια) διὰ τὰ παθήματα τὸν ἀνθρώπων.

*Ο Νικόλαος Βλάχος με έρωτά: «Ποῖες είναι οἱ ταχύτητες τὸν κυριώτερον πουλιὸν και πόσα χιλιόμετρα πετοῦν τὴν ὥρα τὸ καθένα;»

*Απάντηση: Δὲν ὑπάρχει σύστηματικὴ καταμέτρηση τῆς ταχύτητος τὸν πουλιῶν. Οὔτε τὸ πέταγμα τους εἶναι σταθερό. Πάντως ἡ πτήση τὸν πουλιῶν ὑπολογίζεται εἰς 8 μέτρα κατά δευτερόλεπτο (μικρότερη ταχύτητα) μέχρις 25 μέτρα (μεγαλειότερη ταχύτης). 'Ετσι: ἕνα πουλι πετάει από 26 περίπου χιλιόμετρα τὴν ὥρα μέχρις 90 χιλιόμετρα. Τὰ ταχύτερα πουλιά εἶναι τὰ ἀρπακτικά και ἰδίως τὸ γεράκι και ὁ ἀετός.

*Ο Θεόφιλος 'Ηλιάδης με έρωτά: «'Υπάρχουν λεπροὶ εἰς τὴν 'Ελλάδα, πού είναι, και πόσοι εἶναι;»

*Απάντηση: Κατά τὴν τελευταία στατιστικὴ εἰς τὴν 'Ελλάδα ὑπάρχουν 883 λεπροὶ ἐκ τὸν ὁποῖων 261 νοσηλεύονται εἰς τὸν λεπροκομεῖο τῆς Σπιναλόγκας, 253 στὸν ἀντιπερικτὸ σταθμὸ 'Αθηνῶν, 72 στὴ Σάμο. Βέβαια ὑπάρχουν και ἄλλοι τὸν ὁποῖων ἡ νόσος δὲν εἶναι γνωστὴ στίς ἀρχές.

*Η Σοφία Βασιλειάδου με έρωτά: «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ ψυχὴ μετά θάνατον περιπλανᾶται μεταξύ τὸν ἀνθρώπων τοῦ σπιτιοῦ ἐπὶ 40 ἡμέρας;»

*Απάντηση: Εἶναι νομίζω ὅλα αὐτὰ ἀνότητες προλήψεις και δεισιδαιμονίες τίς ὁποῖες οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι δὲν πρέπει νὰ πιστεύουν.

*Ο Δημήτριος Κασούμης με έρωτά: «Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον μηχανήμα στὸν κόσμον και ποῖος τὸ ἐφεύρε;»

*Όταν λέμε μηχανὴ ἢ μηχανήμα ἔννοομε κάθε μέσο ἢ εργαλεῖο πού διευκολύνει τὸν ἄνθρωπον στὴν ἐργασία του. Κάθε ἀκόμα συσκευή πού χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν παραγωγὴ ἔργου.

Πρῶτα μηχανήματα πού ἐπενόησε ὁ ἄνθρωπος στὴν ἀρχαιότητα εἶναι ὁ μοχλὸς και ἡ σφήνα. 'Επινοητής τοῦ κοχλίου ἦταν ὁ 'Αοχιμήδης, ὁ βαρουλικὸς βρέθηκε ἀπὸ τὸν 'Ηρώνα και αἱ ὁδραυλικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸν Κτησιδίου.

*Ο Νίκος Ταμπούρης με έρωτά: «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι γιὰ νὰ διαδόσῃ κανεὶς τὸν ἐθνικὸν ὕμνον τὸν Κινέζων χρειάζεται μιὰ μέρα;»

*Απάντηση: Δὲν εἶναι ἀλήθεια. Γιατί ἀπλούστατα ἡ Κίνα δὲν ἔχει ἐθνικὸν ὕμνον!

*Ο Γεωρδασπάρ με έρωτά: «Ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ κόσμου;»

*Η μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ κόσμου εἶναι ἡ κατὰ τὸ 1936 συμπληρωθεῖσα, μεγάλη γέφυρα τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου Γκόλντεν Γκαίτ (Χρυσὴ Πύλη). 'Εχει μήκος 12.800 μέτρα. 'Ακολουθεῖ ἡ Γέφυρα Μπρόξ-Μανχάτταν τῆς Ν. 'Υόρκης μήκους 5600 μ. 'Επειτα ἀπ' αὐτὲς ἔρχεται ἡ μεγάλη γέφυρα τοῦ Κεμπέκ (Καναδὰ) μήκους 5490 μέτρων.

*Ο 'Απόστολος Παπαγιαννόπουλος με έρωτά: «Πού ἐστηρίχθησαν γιὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τηλεσκοπίου και ποῖο εἶναι τὸ μεγαλύτερο;»

*Απάντηση: Τὰ τηλεσκόπια στηρίζονται κυρίως στὴν ἀρχὴ τὸν φακὼν και κατόπτηρων. Τὸ μεγαλύτερο τηλεσκόπιο εἶναι τοῦ 'Αστεροσκοπείου τοῦ Παλαμῶρ ἡ ἐναρξὴ τῆς λειτουργίας τοῦ ὁποῖου ἐγινε στὰ 1947.

*Ο Γεώργιος Πασσαλίδης με έρωτά: «Ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἐκκλησία τοῦ κόσμου;»

*Απάντηση: *Η μεγαλύτερη Χριστιανικὴ ἐκκλησία ἢ ὅπως θὰ ἐλέγαμε πῶς ὀρθὰ ὁ μεγαλύτερος ναός, εἶναι ὁ τοῦ 'Αγίου Πέτρου τῆς Ρώμης. Τὸ κτίσιμό του ἀρχισε στὰ 1506 και τέλειωσε στὰ 1667. Συμπληρώθηκε στὰ 1680. Γιὰ τὸ κτίσιμό του ἐργάσθηκαν ὁ Βραμάντης και ἔπειτα ἀπ' αὐτὸν ὁ Ραφαήλ, ὁ Μιχαήλ 'Αγγελος και ἄλλοι. *Ο ὁδὸς τῆς ἐκκλησίας πού τὸν ἐσχεδίασε ὁ Μιχαήλ 'Αγγελος εἶναι τεράστιος. *Ο διάσημος καλλιτέχνης Μπερνίνι πρόσθεσε στὰ 1680 μπροστὰ στὴν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ κολοσσιαία και μεγαλοπρεπὴ στοὰ ἀπὸ διπλὴ σειρὰ στύλων σὲ σχῆμα μισοῦ κύκλου.

*Ο Νικόλαος Α. Ματθαῖος με έρωτά: «*Η Μῆς 'Υφήλιος (τοῦ 1952) ἦτοι ἡ μῆς Φινλανδία σὲ ποιά φυλὴ ἀνήκει; Στὴν κίτρινη ἢ στὴ λευκὴ; 'Επίσης ἡ μῆς Εὐρώπη στὴν κίτρινη; Και πὺς διεμορφώθησαν αἱ φυλαὶ;»

*Απάντηση: Καὶ αἱ δύο ἀνήκουν εἰς τὴν λεγομένην Καυκασίαν φυλὴν και τὴν Λευκὴν. Σύμφωνα με ὅσα παραδέχεται ἡ ἐπιστήμη, ἔπειτα ἀπὸ τίς μικρὲς ἡ μεγάλες διαφορὲς πού ὑπῆρχαν στὴν πρωτόγονη ἐποχὴ μεταξύ τὸν διαφορῶν λαῶν, και πού οἱ διαφορὲς αὐτὲς οφείλονταν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίδραση τοῦ περιβάλλοντος, στὴ φυσικὴ ἐπιλογὴ, στὸν ἀγῶνα περὶ ὑπάρξεως, στίς ἀμοιβαῖες σχέσεις μεταξύ τὸν ἀτόμων, ἀκολούθησαν διαφοραὶ πού οφείλονται εἰς τὴν ἀθρόαν ἐπιμιξίαν τὸν λαῶν. 'Ετσι σιγά - σιγά ἐδημιουργήθηκαν οἱ φυλές.

*Ο Φώτιος Πούλος με έρωτά: «Τί σημαίνει ἀλληλοῦς;»

*Απάντηση: *Η λέξη εἶναι ἐβραϊκὴ και σημαίνει «αἰνεῖτε τὸν Θεόν». Δηλαδή κατὰ κυριολεξίαν ἐπαινεῖτε, και κατὰ ἐπέκτασιν εὐλογεῖτε, δοξάζετε τὸν Θεόν.



Και πάλι για τον ύπνο και τους όνειροπομπούς

Ο παπούς, όπως σας είπα στο περασμένο φύλλο, μιλούσε στα εγγόνια του, για τον ύπνο και τα όνειρα.

Κι έμειναν εκεί που τους έλεγε για μια άλλη κατοικία του ύπνου, που βρισκόταν σε πόλη κτισμένη σε πεδιάδα εύρυνη και χαρούμενη.

Γύρω στην όμορφη και ξωτική πολιτεία, συνέχισε ο παπούς, ήταν ένα μεγάλο πολυδένδρο δάσος γεμάτο Μήκωνες και Μανδραγόρες.

Και τί είναι αυτά, τί είδους δένδρα είναι; ρώτησε η Τασία.

Και ο Μήκων και ο Μανδραγόρας, απάντησε ο παπούς, δεν είναι δένδρα. Ο Μήκων είναι πώς, δηλαδή φυτό χωρίς ευλόγη κορμό! Στην Ελλάδα έχουμε δέκα είδη από αυτούς: Πιο γνωστοί όμως άνάμεσα σ' αυτούς είναι ο Μήκων ο νόθος, κοινώς άγκινάροχορτο. Μήκων ή ροιάς (σας λέω πρόσθεσε ο παπούς πώς ο Μήκων είναι και θηλυκό και άρσενικό και κάνει και ο μήκων και η μήκων) κοινώς παπαρούνα, και Μήκων ή ύπνοφόρος κοινώς άφιδόνι ή ύπνος. Καθώς ξέρετε ή παπαρούνα είναι ύπνωτικό. Πολύ περισσότερο ή παπαρούνα ή ύπνοφόρος. Και δεν χρειάζεται να σας πω, πώς δεν ήταν άναγκη να ξοδέψουν πολύ φαντασία οι άρχαίοι μας πρόγονοι για να γεμίσουν το δάσος της πολιτείας του Ύπνου με μήκωνες.

Έχω άκουστά — λέει ο Κωστάκης — πώς κάποτε, στα παλιά χρόνια, για να άποκοιμήσουν τα μωρά τους έβραζαν παπαρούνες, τα ποτίζαν με το ζουμί τους και αυτά κοιμόντουσαν άφες όλόκληρες.

Πραγματικά παιδιά μου, είπε σκυθρωπάοντας ο παπούς. Ύπηρχε αυτή ή κακή συνήθεια στα παλιά χρόνια. Να ποτίζουν τα μωρά με άφέψημα παπαρούνας. Και για να μη σας βάλλω στόν κόπο να ρωτήσετε σας λέω πώς άφέψημα είναι το ζουμί που άπομένει όταν βράσουμε ή ζεματίσουμε σε νερό όποιονδήποτε φυτική ουσία. Είτε φλούδα, είτε ρίζα, είτε ξύλο, είτε σπόρους, είτε φύλλα, είτε λουλούδια.

Δηλαδή και το τσάι που πίνουμε και το χαμομήλι και όλα τα άλλα ροφήματα είναι άφεψήματα, παρατήρησε ή Τασία.

Έτσι είναι παιδί μου, συγκατένευσε ο παπούς. Και για να ξαναγυρίσω στο θέμα μου σας λέω: Δεν μπορούσε να ύπάρχη πιο έγκληματική συνήθεια από εκείνη. Να δίνουν δηλαδή στα παιδιά το ύπνωτικό της παπαρούνας. Είναι καταστροφή για την υγεία τη σωματική και την ψυχική του παιδιού. Θέλω να έλπιζω πώς ή κακή αυτή συνήθεια έχει ξεριζωθεί.

Και ο Μανδραγόρας τί ήταν άκριβώς; ρώτησε ο Γιώργος.

Ο Μανδραγόρας είναι και αυτός πώς, με χορδή και σαρκώδη ρίζα διχαλωτή που μοιάζει με άνοιχτά πόδια ανθρώπου. Γι' αυτό και ο Πυθαγόρας είπε τον Μανδραγόρα «άνθρωπομορφος» φυτό! Ο Μανδραγόρας ό φαρμακευτικός άνθίζει το φθινόπωρο και είναι από τα ισχυρότερα ύπνωτικά. Για τουτό και ή γνωστή παροιμιακή φράση «υπό μανδραγόρα καθέδρουν». Δηλαδή ύπνος κάτω από τον μαν-

δραγόρα. Και ή φράση αυτή λέγεται για κείνους που κοιμούνται βαθεία, και μεταφορικά για κείνους που άγνοούν και τα πιο πασιγνωστά πράγματα.

Είναι λοιπόν φανερό, παιδιά μου, πρόσθεσε ο παπούς πώς τα δυο αυτά φυτά — έστω και αν δεν είναι δέντρα — είχαν και παραείχαν μάλιστα θέση στο δάσος του Ύπνου. Είς τα δέντρα του δάσους αυτού έστηναν τις φωλιές τους κουκουβάγιες, νυχτερίδες και χιλιά δυο άλλα νυκτόβια πουλιά και έντομα. Κι άνάμεσα σ' αυτά, ή χαλκίς όπως την έλεγαν οι θεοί και Κύμινδος όπως την έλεγαν οι άνθρωποι. Και είναι αυτό ή λεγόμενη χαλκοκουρούνα.

Είς το κέντρον της πόλεως του Ύπνου ήταν ο ναός της Νυκτός και δυο μαντεία της Άληθείας το ένα και της Άπάτης το άλλο.

Ήθελαν να μας πουν μ' αυτό, διάκοψε ο Γιώργος πώς τα γεννημάτα του Ύπνου, τα όνειρα, βγαίνουν κάποτε άληθινά όπως πολλές φορές άπατηλά, ψευτικά.

Αυτό είναι είπε ήρεμα ο παπούς. Την πόλη διέσχισε ο ποταμός της Λήθης, ήσυχος σαν λάδι, βγαίνοντας από δυο μεγάλες πηγές. Την Πανυχίαν και τον Νήγριτον. Και ο ποταμός της Λήθης έχει το συμβολισμό του με τον ύπνο, ξεχνάει κανείς τις πίκρες και τις φροντίδες.

Στην πόλη αυτή έμεναν οι Όνειροι. Κανένas δεν έμοιαζε στόν άλλον.

Ή πόλη είχε μόνο δυο πύλες. Τη μια έλεφάντινη και την άλλη κεράτινη. Άπ' αυτές τις δυο πόρτες, μπαίνόβγαίνουν οι κάτοικοι της πόλεως. Από την έλεφάντινη έβγαίνουν οι ψευτικοί Όνειροι. Από την κεράτινη οι άληθινοί.

Έλεγαν ακόμη πώς στην ίδια πόλη βρισκόταν το ιερό του Άλεκτρίονος. Ύπηρχαν δε εκεί και δυο Έπαρχοι. Ο Ταρξίαν, ο γίος του Ματαιογένους και ο Πλουτοκλέας ο γίος του Φαντασίανος.

Δηλαδή με την φαντασία ή με το νοϋ πλουταίνει ή κόρη και με τον ύπνο ή άκαμάτρα, είπε ο Γιώργος.

Άκριβώς. Όλη αυτή ή περιγραφή που σας έκαμα για τον ύπνο και την κατοικία του είναι πραγματικά όμορφώτατη. Αυτοί που την έγραψαν είχαν μεγάλη φαντασία.

Πολλοί ακόμη ήθελαν την κατοικία του ύπνου στη Λήμνο. Μα όχι μόνιμη. Άλλοι τον έφαντάζονταν διαρκώς εκεί. Το γιατί είναι άπλούστατο. Η Λήμνος στην άρχαιότητα είχε πολλά άμπέλια και έκανε όμορφο δυνατό κρασί. Μα το κρασί φέρνει ύπνο και ο Ύπνος είχε πολλή δουλειά άνάμεσα στους Λημνίους... κρασοπατέρες!

Οι άρχαίοι ζωγράφιζαν τον Ύπνο σαν φτερωτό νεο που πετούσε καθισμένος πάνω σε φλόγες. Πολλές φορές έφτιαναν για Ύπνο ένα χαριέστατο μωρό που κοιμάται. Φορούσε λευκά φορέματα, και κρατούσε κέρατο με το οποίο έστελνε τα όνειρα στους ανθρώπους.

Στη Σικωνία και στόν ναό του Άσκληπιού τον είχαν ζωγραφισμένο σαν όμορφο νεανία που προσπαθούσε να άποκοιμήση λιοντάρι. Είχε δε την έπιγραφή

καλό! Στην Τροίηνα ο Ύπνος είχε βωμό κοντά με τις Μούσες, γιατί ο Ύπνος θεωρείται φίλος των Μουσών. Ζωγράφιζαν τον Ύπνο και με τον Διόνυσο και με τον Θάνατον. Και τουτό γιατί ο Διόνυσος, θεός του κρασιού, είχε ως άποτέλεσμα τον ύπνο και ο Θάνατος ήταν άδελφός του.

Ο Ύπνος είχε πολλά παιδιά. Γύρω στα χίλια! Οι πιο ενδιαφέροντες γιοί του Ύπνου ήταν ο Μορφέας — Μορφεύς στην καθαρεύουσα — ο Εϊκελος όπως τον έλεγαν οι θεοί και Φοβήτωρ όπως έλέγετο από τους ανθρώπους και ο Φάντασος. Αυτοί οι τρεις ήταν οι πιο έπίσημοι Όνειροι τους οποίους έστελνε ο Ύπνος στους ήγεμόνες και τους βασιλιάδες.

Και ο Μορφέας είχε την ιδιότητα να μεταμορφώνεται σε διάφορα πρόσωπα. Έπαιρνε δηλαδή τη μορφή και είχε την ικανότητα να μιμνται το βασίλισσα, τη φανή, το σώμα και όλη την κορμοστασιά κείνου που ήθελε να παραστήση.

Ο Εϊκελος ή Φοβήτωρ είχε και αυτός την ικανότητα να μεταμορφώνεται. Δεν έπαιρνε όμως ποτέ το σχήμα ανθρώπου. Πάντοτε έπαιρνε τη μορφή ζώων, θηρίων, πουλιών, δρακόντων και άλλων φοβερών και παραδόξων τεράτων.

Ο Φάντασος τέλος είχε κι αυτός την ικανότητα να μεταμορφώνεται αλλά σε άψυχα. Σε πέτρες, σε πηγές, σε ποταμούς και σε δέντρα.

Όπως σας είπα, ο Ύπνος έστελνε τους όνειροπομπούς του αυτούς μόνο στους βασιλιάδες και τους ήγεμόνες. Στο λαό έστελνε όλους τους άλλους — 997 έμεναν — που δεν είχαν όνόματα.

Όλο αυτό το πλήθος των όνειροπομπών, όπως μας λέει ο Λουκιανός κατοικούσε σ' ένα νησί, στο νησί των όνείρων. Αυτό ήταν πλωτό. Δεν ήταν σταθερό σε κάποιο μέρος της θάλασσας. Διαρκώς έπλεε και δεν μπορούσε να σταθή πολλή ώρα σε κάποιο τόπο. Άπόφευγε τους ανθρώπους.

Όπως λέει και ο Λουκιανός, όλοι οι όνειροπομποί ήταν όλοι τους άνόμοιοι. Άλλοι με φτερά και τερατώδεις, άλλοι όμορφοι με όμορφους άλγους.

Και ο Λουκιανός στις «Άληθινές Ιστορίες» ισχυρίζεται πώς έγνώρισε πολλούς από αυτούς στο νησί τους, και όσους είπαμε μέχρι τότε στόν ύπνο του, τους άναγνώρισε. Του έκαμαν μάλιστα και σπουδαία ύποδοχή σαν γνωστό τους και φίλο τους.

Ο Όμηρος άναφέρει πολλούς, πάρα πολλούς Όνειρους. Πολλοί από αυτούς έβγαίνουν από την κεράτινη πόρτα και άλλοι από την έλεφάντινη. Ο Όμηρος όμως σε άλλο μέρος ονομάζει ένα μόνον Όνειρον, τον όποιον άποκαλεί γιό της Νύκτας και του Ερέβους.

Και πιστεύουν έτσι πώς ο ένας αυτός ήταν ο Μορφέας, ο έπίσημότερος από όλους τους Όνειροπομπούς.

Ο Μορφέας παρουσιάζετο σαν γέρος με άπαλές και άθόρυβες φτερούγες, και με όλόγλυκο πρόσωπο. Όπως έπίστευαν, ο Μορφέας σίμωνε τους ανθρώπους κρατώντας άνθη Μήκωνες. Τα έφερνε κοντά στα πρόσωπά τους και τους άποκοίμιζε. Κατόπιν παρουσιάζόταν μπροστά τους παίρνοντας τη μορφή φίλων ή γνωστών τους. Και ήταν πολλές φορές ευχάριστος. Για τουτό και κάποιος που κοιμάται ήσυχος λέμε πώς βρίσκεται...

... στας άγκάλας του Μορφέως, έπε ή Τασία.

Μα γιατί οι Όνειροι, παπού, ρώτησε ο Γιώργος, που έβγαίνουν από την Κεράτινη πόρτα ήταν οι άληθινοί, ενώ οι άλλοι που έβγαίνουν από την Έλεφάντινη ήταν ψευτικοί;

Ο παπούς έδωσε πρόθυμα την απάντηση. Μα όσα άλλα τους είπε για τα όνειρα και τον ύπνο, θα σας τα πω στο άλλο φύλλο.

A. K. M.



ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ



Ο Θάνατος μαθαίνει για την Κυβέρνηση και για το Υπουργείο Εσωτερικών

— Τί είναι Θάνατος ή «έκτελεστική εξουσία»;

— Ού! Το θυμάμαι πολύ καλά παπού! Ένα κράτος πρέπει να κυβερνιέται, να «διοικείται» από τους κατάλληλους ανθρώπους, που να είναι υπεύθυνοι απέναντι στους πολίτες. Η πρώτη εξουσία, είναι η νομοθετική: την έχει η Βουλή. Η Βουλευτές φτιάχνουν τους νόμους και εν όνόματι του ελληνικού λαού που τους εμπήσανε και τους έδωσαν βουλευτές, ελέγχουν και την κυβέρνηση. Γιατί καθώς και εξήγησες παπού, αυτό σημαίνει δημοκρατία: Κανείς να μην μπορεί να κάνει το κεφαλή του. Κανείς να μην είναι δυνατότερος από το Σύνταγμα και τους νόμους.

Η δεύτερη εξουσία είναι η διοικητική: έχουμε μιλήσει για αυτήν. Και η τρίτη είναι αυτή που λέμε τώρα: η εκτελεστική. Αυτή διοικεί, κυβερνάει το κράτος. Αρχηγός της εκτελεστικής εξουσίας είναι ο Βασιλεύς.

Για την εκτελεστική όμως εξουσία ουσιαστικά υπεύθυνοι είναι οι υπουργοί. Όλοι μαζί οι υπουργοί, κάνουν την υπεύθυνη Κυβέρνηση του τόπου — που σύμβολό της είναι ο Βασιλεύς.

— Όποτε την Κυβέρνηση την αποτελούν οι υπουργοί και οι υφυπουργοί, με επικεφαλής τον πρωθυπουργό που λέγεται και Πρόεδρος της Κυβερνήσεως. (Έχουμε πη άλλοτε πως γίνεται η Κυβέρνηση). Το υπουργικό συμβούλιο, η Κυβέρνηση δηλαδή, (ο πρωθυπουργός, οι υφυπουργοί και οι υφυπουργοί) έχει ένα ώριμο πρόγραμμα που σύμφωνα αυτό κυβερνάει τη χώρα. Δίνει τις γενικές κατευθύνσεις, και έχει ώριμες γενικές αρμοδιότητες. Ο κάθε όμως υπουργός, βρίσκεται επί κεφαλής ενός υπουργείου, που έχει ώριμες κι' αυτό αρμοδιότητες και ώριμη δουλειά να κάνει. Μήπως στο σπίτι μέσα, αν υποθέτουμε πως υπάρχουν πολλές δουλειές, ο ένας δεν γίνεται τοσπάνος κι' έχει την ευθύνη των κοσσιδιών, ο άλλος γεωργός, κι' ο τρίτος φροντίζει τα μελίσσια, το κοτέτσι, τα κουνέλια. Λοιπόν τώρα που καταλάβες τί είναι οι υπουργοί, μπορώ να σε ρωτήσω πόσα υπουργεία έχουμε στην Ελλάδα;

— Δεν ξέρω παπού.

— Θα στα πω εγώ άμέσως. Είναι τα υπουργεία Εσωτερικών, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Γεωργίας, Εθνικής Άμυνας, Θρησκευμάτων και Παιδείας, Συγκοινωνιών, Κοινωνικής Προνοίας και Υγείας, Συντονισμού, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Εμπορικής Ναυτιλίας.

Αυτά τα υπουργεία μεριμοούν, φροντίζουν, έχουν την

ευθύνη για κάθε τί που γίνεται στο κράτος, και για κάθε τί που πρέπει να γίνει. Σαν ένας καλός μικρός πολίτης που είσαι, θα πρέπει να μάθεις για τη δράση αυτών των υπουργείων, για να καταλάβεις πόσο το κράτος μας μεριμνά για τους πολίτες του. Ας αρχίσουμε από το υπουργείο Εσωτερικών που είναι κι' ένα από τα σημαντικότερα παιδί μου. Κάθε υπουργείο, στεγάζεται σ' ένα μεγάλο μέγαρο, στην πρωτεύουσα.

Εκεί εργάζονται οι διάφορες υπηρεσίες του, που διευθύνουν όλες τις δραστηριότητες του υπουργείου σε όλη τη χώρα. Επί κεφαλής σ' όλες τις υπηρεσίες ενός υπουργείου στέκεται ο υπουργός, που έχει κι' ολοκληρη την ευθύνη του. Τον βοηθούν ο υφυπουργός όπου υπάρχει υφυπουργός ή γενικός γραμματέας, οι διευθυντές και οι τμηματάρχες του. Αυτοί όλοι, είναι οι ανώτεροι υπάλληλοι του υπουργείου, που έχουν κι' αυτοί ευθύνη γιατί διευθύνουν πολλά τμήματα μαζί (οι διευθυντές) ή ένα ώριμο τμήμα (οι τμηματάρχες). Όλοι αυτοί μαζί με τους κατώτερους τους υπαλλήλους είναι Δημόσιοι υπάλληλοι. Δημόσιοι όμως υπάλληλοι δεν είναι μόνο όσοι εργάζονται μέσα στο ίδιο το υπουργείο. Δημόσιοι υπάλληλοι είναι και άλλοι πολλοί, που κι' αυτούς όμως θα σου μιλήσω καμιά άλλη φορά. Ας ξαναγυρίσουμε όμως στο υπουργείο των Εσωτερικών. Ποιά είναι τα χρέη και οι αρμοδιότητες αυτού του υπουργείου; Είναι η διατήρηση και η ανάπτυξη του πολιτεύματος. Η διοικητική διαίρεση του κράτους. Η άμεση εποπτεία των τοπικών οργανισμών διοικήσεως, ή έκδοση διαβατηρίων. Οι εκλογές, βουλευτικές, δημοτικές και κοινοτικές, ή αστυνομία, ή χωροφυλακή κλπ.

— Αχ παπού, πολύ μπροστά μου φαίνονται όλ' αυτά! Δεν τα καταλαβαίνω ούτε τα θυμάμαι...

— Όταν στα εξηγήσω ένα ένα, θα τα καταλάβεις... Όταν λέμε λ. χ. η «διατήρηση του πολιτεύματος» τί εννοούμε; Πώς έχουμε ένα πολίτευμα, την βασιλευμένη δημοκρατία. Σύμφωνα μ' αυτό, ο τόπος διοικείται όπως ορίζουν το Σύνταγμα και οι νόμοι. Ποιός όμως φροντίζει να διατηρηθεί το πολίτευμα αυτό; Ποιός κοιτάζει μήπως γίνουν τίποτε ταραχές ή ανarchy που θα μας υποδουλώσει; Το υπουργείο των Εσωτερικών. Αυτό ακόμη φροντίζει να είναι το κράτος μας ένα κράτος πολιτισμένο, καλοδιοικούμενο, όπου οι πολίτες του να είναι ευχαριστημένοι και περήφανοι να ζούν σ' αυτό. Να γιατί λέμε πως μεριμνά και για την «ανάπτυξη» του πολιτεύματος.

— Α! Έτσι το κατάλαβα!

— Μα δεν είναι δα και καμιά φιλοσοφία να το καταλάβεις! Έστερα, το υπουργείο των Εσωτερικών, είναι η «ανωτάτη αρχή» στη διοικητική διαίρεση του κράτους. Καθώς ξέρεις, ώριμες περιοχές του κράτους, διαιρούνται σε γενικές Διοικήσεις. Αυτή τη στιγμή, υπάρχουν πέντε γενικές διοικήσεις: Ηπειρού, Βόρειας Ελλάδας, Θράκης, Κρήτης και Δωδεκανήσου. Ολόκληρο δέ το κράτος, διαιρείται σε νομούς. Σήμερα οι νομοί είναι σαράντακτώ. Στους νομούς, η κυβέρνηση διορίζει νομάρχες. Ο νομάρχης είναι επί κεφαλής του νομού. Αντιπροσωπεύει την κυβέρνηση στο νομό του και κι' αυτό διορίζεται απ' αυτήν. Είναι η «προϊσταμένη» να πούμε αρχή. Είναι κρατικός υπάλληλος. Και έχει για προϊστάμενο, το υπουργείο Εσωτερικών. Αυτό τον διορίζει ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου Εκλογής Νομαρχών, αυτό τον ελέγχει τον παρακολουθεί και του δίνει οδηγίες, σ' αυτό λογοδοτεί ο νομάρχης, κι' αυτό τον παύει όταν δεν κάνει το καθήκον του. Όποτε επί κεφαλής της διοικητικής διαίρεσης του κράτους, είναι το υπουργείο των Εσωτερικών.

— Εν τάξει παπού. Προχώρησε.

— Έχουμε κατόπιν την «άμεση εποπτεία των τοπικών οργανισμών διοικήσεως». Καθώς έχουμε πη, το κράτος δεν διαιρείται μόνο σε νομούς, αλλά και σε δήμους και σε κοινότητες. Έχουμε πη τί είναι οι δήμοι και οι κοινότητες. Στην Ελλάδα υπάρχουν σήμερα 216 δήμοι και 5.766 κοινότητες για πληθυσμό 7.603.600 κατοίκους. Τους δήμους και τα κοινοτικά συμβούλια, τους βγάζουν με εκλογές οι κάτοικοι του δήμου ή της κοινότητας. Επί κεφαλής όμως όλων αυτών είναι το υπουργείο Εσωτερικών που τους ελέγχει αλλά και τους φροντίζει. Γιατί κανείς στην Ελλάδα δεν έχει

κάποιο αξίωμα χωρίς να ελέγχεται. Το υπουργείο Εσωτερικών ακόμη, δίνει και διαβατήρια για όσους θέλουν να ταξιδέψουν στο εξωτερικό. Αυτό ακόμη προκηρύσσει τις εκλογές — τις βουλευτικές αλλά και τις δημοτικές και τις κοινοτικές — αυτό με τις υπηρεσίες του και τα όργανά του τις κάνει, αυτό ελέγχει αν έγιναν σωστά, κι' αυτό βγάζει τ' αποτελέσματα.

Έχει λοιπόν την ευθύνη των εκλογών. Και τέλος είναι επί κεφαλής της αστυνομίας της χωροφυλακής. Αυτή είναι μια σημαντικότερη αρμοδιότητα του υπουργείου των Εσωτερικών. Γιατί από την καλή οργάνωση της αστυνομίας εξαρτάται η ασφάλεια των πολιτών. Έτσι στο υπουργείο Εσωτερικών, σύμφωνα με αυτά που είπαμε, υπάγονται:

Η διεύθυνση διοικήσεως. Η διεύθυνση ιθαγενείας (που κανονίζει την ιθαγένεια των πολιτών).

Η διεύθυνση τοπικής αυτοδιοικήσεως.

Η διεύθυνση αποδημίας, μεταναστεύσεως και διαβατηρίων.

Η διεύθυνση εκλογών. Η διεύθυνση αλλοδαπών (για τους ξένους).

Η Αστυνομία Πόλεων (που και κι' αυτήν πρέπει να μιλήσω με πιο λεπτομερώς καμιά άλλη φορά). Το Πυροσβεστικό σώμα, και η Χωροφυλακή.

Σου είπα, βέβαια, Θάνατος μου, τα σπουδαιότερα, χωρίς να είναι στις λεπτομέρειες, που είναι πολλές και που θα τις μάθεις σιγά - σιγά μεγαλώνοντας. Γιατί κάθε διεύθυνση, έχει πληθώρα άλλες υπηρεσίες, που πρέπει να τις οργανώσει, να τις ελέγχει και να φροντίσει να γίνουνται όσο πάει και καλύτερα. Το υπουργείο των Εσωτερικών, είναι λιγάκι ο σκελετός του κράτους, γιατί αυτό φροντίζει για την καλή διοίκηση του κράτους και για την ασφάλεια των πολιτών του. Όμως νά! Φάγεμε τόση ώρα με το να σου μιλάω μόνον για το υπουργείο των Εσωτερικών.

— Δεν είναι χαμένη ώρα παπού. Σε βεβαιώ ότι μ' ενδιαφέρουν εξαιρετικά αυτά που μου έχεις πη. Έτσι σιγά - σιγά ξεκαθαρίζουν μέσα στο κεφάλι μου ένα σωρό πράγματα. Κι' ανυπομονώ να μάθω και για τ' άλλα υπουργεία.

— Σιγά - σιγά, θα μιλήσω με για όλα. Να μη βιάζεσαι... — Ναί παπού. Οποίος βιάζεται...

— Μπορεί να μην σκοντάφτη πάντα. Σίγουρα όμως ξεχνάει τα μισά απ' όσα του λένε και δεν μαθαίνει τίποτε σωστά...

MARINA K.

Στίχοι αναγνωστών



Η ΣΤΑΦΙΔΑ (Τού Περσαστικού)

Γιά να γνωρίσουμε την ΕΛΛΑΔΑ



Στο νησί τῶν σφουγγαράδων

Προτού φύγωμε ἀπὸ τὴν Κῶ, γιὰ τὴν Κάλυμνο, τὸ νησί τῶν σφουγγαράδων, πρέπει νὰ δοῦμε καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ Ἀσκληπείου. Βρίσκεται σ' ἓνα ἀπλόχωρο γραφικὸ τοπίο, ὅπου μᾶς βγάζει ἕνας μαγευτικὸς δρόμος μὲ ψηλόκορμα κυπαρίσσια.

Ὁ ναὸς αὐτὸς τῆς ὑγείας, ὅπου ἐπὶ αἰῶνες γιатρεύονταν οἱ νησιῶτες, προτοῦ φέρῃ τὸ φῶς τῆς Ιατρικῆς ὁ Ἱπποκράτης στὸν κόσμον, εἶναι πεσμένος σ' ἐρείπια τώρα. Κάτασπρες σκάλες, μαρμάρινες, κολῶνες καὶ βάθρα, σπόνδυλοι, κιονόκρανα σπαρμένα κατὰ γῆς, σὲ γεμίζουν ὑποβολὴ καὶ θρησκευτικὸ δέος.

— Ποιὸς ἀπὸ σᾶς ἔχει μνήμη, γιὰ νὰ μοῦ πῇ ποῦ ἄλλοι εἶδαμε ἐρείπια Ἀσκληπείου; ρώτησα τ' ἀνήψια μου.

Ἡ Μυρτώ ἔκλεισε τὸ στόμα τοῦ Φάνη.

— Ἐσὺ νὰ σωπάσης, γιατί εἶσαι ἀσυγκώνιστος, τοῦ εἶπε γελώντας.

— Πές το λοιπόν, γιατί θὰ τὸ πῶ, τὴ φοβέρισε ὁ Λεωνίδας.

— Ἀλλοὺ τίς ἐξυπνάδες, εἶπε ἡ Μυρτώ· κάνεις τώρα πῶς μᾶς ἀφήνεις τὴ δόξα; Βάζω στοίχημα πῶς δὲν ἔχεις ἰδέα...

— Λοιπόν, θὰ σᾶς τιμωρήσω, εἶπε ὁ Λεωνίδας: Ἀσκληπτεῖο, καὶ μάλιστα παλαιότερο καὶ πολὺ πρὶν δοξαζόμενο στὴν ἱστορία, ἦταν στὴν Ἐπίδαυρον. Θυμάστε; Πήγαμε, ἀπὸ τὸ Ναύπλιο, ἓνα σούρουπο ποῦ ποτὲ δὲ θὰ τὸ ξεχάσω! Καθίσαμε μάλιστα στὶς κερκίδες τοῦ θεάτρου, ποῦ εἶναι τὸ μεγαλύτερο καὶ τὸ καλλίτερο διατηρημένο, ἀπὸ ὅλα τ' ἀρχαῖα θεάτρα τῆς Ἑλλάδας.

— Παίρνεις ἄριστα, Λεωνίδα, φώναξε ὁ Φάνης. Μὰ, ἂς μᾶς πῇ κι' ἡ Μυρτώ, ἂν θυμάται, τί ἦταν ὁ Ἀσκληπτεῖς!

— Γιὰ τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τῆς Κορωνίδας, εἶπε τὸ κορίτσι ἀπλά. Ὁ πατέρας του τοῦμαθε τὴν Ιατρικὴν...

— Λάθος, τὴν ἔκοψε ὁ Φάνης. Σπούδασε στὸ Πήλιο, στὴ σπηλιά τοῦ Χείρωνα...

— Κι' οἱ δυὸ ἔχετε δίκιο, τοὺς συμφιλίωσε. Ὁ ἥλιος ποῦ κάνει τόσο καλὸ στὴν ὑγεία, εἶναι ὁ πρῶτος γιатρὸς τοῦ κόσμου. Ὁ Ἀπόλλων λοιπὸν ποῦ τὸν συμβολίζει, θάταν ὁ πρῶτος θεραπείας. Καί, γιὰ τελειοτὴν τέχνη τῆς θεραπείας. Καί, γιὰ τελειοποίησιν, ἔστειλε στὸν Κένταυρον νὰ τοῦ μάθῃ τὴ βοτανολογία. Μὰ, μπορεῖς νὰ συνεχίσεις, Μυρτώ.

— Λοιπόν, ὁ Ἀσκληπτεῖς ἦταν ὅλος συμπόνια καὶ ἀγάπη, θεράπευε μὲ πραγματικὴ ἀφοσίωση τοὺς ἀρρώστους καὶ τόσο πετυχαίνει, ποῦ οἱ ἄνθρωποι ἔπαψαν νὰ πεθαίνουν. Ἀγανακτισμένοι τότε ὁ Πλούτων, παραπονέθηκε στὸν Ὀλύμπιο Δία κι' ἐκεῖνος κατακεραυνώσε τὸν Ἀσκληπτεῖ. Μὰ δὲν πέτυχε τίποτε μὲ τὸν κεραυνό του, γιατί οἱ ἄνθρωποι ἀποθέσαν τὸ μοναχογιό τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τοῦ ἔκτισαν τὰ Ἀσκληπτεῖα... Ἐκεῖ, Ιερεῖς, πυροφόροι, καὶ νεώκορες — γυναῖκες Ιερεῖς δηλαδὴ ποῦ χρησίμευαν γιὰ νοσοκόμες στοὺς ἀρρώστους — ἐξασκούσαν τὸ ἔργο τῆς θεραπευτικῆς, ἄλλοτε μὲ βότανα, κι' ἄλλοτε μὲ μάγια κι' ὀνόματα, δηλαδὴ μ' αὐτοποβολὴ καὶ μὲ πίστη.

— Ναί, εἶπα ἐγώ, βλέπω πῶς τὰ ταξίδια κι' οἱ κόποι μας δὲν πᾶνε χαμένοι. Ἐλάτε τώρα νὰ δοῦμε τὸ ἱερό τοῦ Ἀσκληπτεῖ, ποῦχομε μπροστά μας.

Τὸν ἀρχαῖο δωρικὸ ναὸ μὲ τὰ ἱερὰ καὶ τοὺς βωμούς του ἀνοίξε ἡ γῆ, σ' ἓνα μεγάλο σεισμό, καὶ τὸν κατάρπησε τὸ 554 μ. Χ. Μὰ ξέρομε ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων πῶς ἔλαμπε ἀπὸ χάρη καὶ μεγαλεῖο. Εἶχε, στὰ πλάγια του, δυὸ νῆους μικρότερους, μὲ τ' ἀγάλματα τοῦ Ἀσκληπτεῖ καὶ καὶ τῶν δυὸ θυγατέρων του, τῆς Ὑγείας καὶ τῆς Ἥπιονης. Κι' ἦταν γεμάτος ἀπὸ ἀφιερῶματα τῶν ἀνθρώπων ποῦ βρῆκαν ἐκεῖ τὴν ὑγεία τους. Ἐδῶ ἔχομε τὰ ἐρείπια τοῦ θεραπευτηρίου, τίς στοῖες του, τίς κλίμακες του, τίς ἀποθήκες του, τὰ διαμερίσματα τῶν ἀρρώστων. Ἐδῶ κοντὰ ἦταν κι' ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης ποῦ τὴν στόλιζε ὁ περιφημὸς ζωγραφικὸς πίνακας τοῦ Ἀπελλῆ: «Ἡ Ἀναδυομένη!».

— Ἡ Κῶς δὲν ἦταν πατρίδα τοῦ Θεόκριτου, θεῖα; ρώτησε ὁ Φάνης.

— Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Θεόκριτος; εἶπε ὁ Λεωνίδας ποῦ ποτὲ δὲ ντρεπόταν ἂν δὲν ἔξερε κάτι.

— Ὁ Θεόκριτος ἦταν βουκολικὸς ποιητής, τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, ἀπάντησε πρόθυμα ὁ Φάνης. Ὑμνεσε τὴ φύση, καὶ τὴ ζωὴ τῶν ἀπλῶν ἀγροτῶν καὶ τσοπάνων. Κι' ἀλήθεια, αὐτὸ τὸ νησί ποῦ τὸν γέννησε, τοῦχει μάθει τὴν ὁμορφίαν τῆς ζωῆς τοῦ ὑπαίθρου.

— Δὲν εἶναι βέβαια πῶς γεννήθηκε στὴν Κῶ, μὰ κατὰ γὰρ ἀπὸ Κῶους, συμπλήρωσε. Ὁ ἴδιος λέει, σ' ἓνα τοῦ ποιήμα, πῶς γεννήθηκε στὶς Συρακοῦσες. Ἡ μητέρα του ὅμως κι' ὁ πατέρας του ἦταν ἀπὸ τὴν Κῶ. Ἐδῶ σπούδασε τὴν ποίησιν καὶ τὴ μουσικὴ κι' εἶχε δάσκαλο. Ἐνῶν ἔακουστέ Κῶοι ποιητὴ, τὸ Φιλιτᾶ. Μὰ, γιὰ νὰ τελειώσωμε μὲ τὴν Κῶ, ἂς μᾶς ἀπαγγεῖλῃ ὁ Φάνης μερικὸς στίχους τοῦ Θεόκριτου, ἂν θυμάται.

— Πολλὰ ζητᾶς, θεῖα. Κάναμε βέβαια στὸ κολλέγιο «Εἰδύλια Θεοκρίτου», μὰ δὲν τὰ μαθαίναμε κι' ἀπέξω.

— Λοιπόν, θὰ σᾶς πῶ ἐγὼ λίγους στίχους ἀπὸ τὸ θρῆνο τοῦ ποιητῆ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ὠραίου βουκόλου, τοῦ Δάφνη!

Βάτοι κι' ἀγκάθια, τώρα ἐσεῖς
βγάλετε μενεξέδες,
κι' ἐσὺ, ζουμποῦλι, στόλισε
τ' ἀγκαθωτὰ βοτάνια,
οἱ ἀκαρπτες κουκουναριές,
ἂς κάνουν τώρα ἀχλάδια,
τώρα τὰ λάφια θαρρετὰ
ἂς κυνηγοῦν τοὺς σκύλους,
καὶ τώρα οἱ κούκοι ἂς κελαηδοῦν
τ' ἀηδονία νὰ σωπαίνουν
κι' ὅλα ἂς ἀλλάξουνε στὴ γῆ,
μιά ποῦ πεθαίνει ὁ Δάφνης!
Πάμετε, Μοῦσες, πάμετε
τ' ἀγροτικὸ τραγοῦδι!

Ναί, ἦταν καιρὸς νὰ πάψωμε κι' ἐμεῖς τὸ τραγοῦδι τῆς Κῶ, γιατί τὸ καράβι μας φθάνει τώρα στὴν Πόθαια, τὸ λιμάνι τῆς Κάλυμνου. Ἀγέρωχη κι' ἐπιβλητικὴ μὲ τ' ἀπὸτομα βουνὰ τῆς, ὀρθώνεται μπροστά μας ἡ Κάλυμνος, ποῦ ἡ Κ. Ἀθηνὰ Ταρσοῦλη, στὸ ὠραῖο τῆς βιβλίου, τὴν ὀνομάζει «Ἡ Σπαρτιάτισσα τῆς Δωδεκανήσου». Καὶ τὸ δικαιολογεῖ ἔτσι: «Ὅταν κανεὶς γνωρίσῃ τὸ λαὸ τῆς, μὲ τὴν ἀνιπτότακτῃ κι' ἀδούλωτῃ ψυχῇ, τὴν ἡρωικὴν μέσας στοὺς αἰῶνες ἱστορία του, θὰ δῇ πῶς εἶναι γέννημα καὶ

θρέμμα τῆς δωρικῆς Κάλυμνιαν γῆς, ποῦ δίκαια μπορεῖ νὰ ὀνομαστῇ Σπαρτιάτισσα τῆς Δωδεκανήσου».

Ἡ Πόθαια εἶναι κτισμένη ἀμφιθεατρικὰ, πάνω στὸ πλατὺ γραφικὸ τῆς λιμάνι κι' ἔχει πλαίσια δυὸ δουνὰ μεγαλόπρεπα ποῦ τῆς δίνουν τὸν ὑποβλητικὸ καὶ ἡρωικὸ χαρακτήρα. Προχωρώντας μέσα στὸ λιμάνι, βλέπουμε σπῖτια μεγάλα, ψηλὰ ἐκκλησιὰς μὲ τρούλους ἡμισφαιρικούς, κι' ἐπιβλητικὰ καμπαναριά. Ἐξοχωρίζε τὸ Λιμεναρχεῖο, τὸ μέγαρο τῆς Δημογεροντίας καὶ τὸ Διοικητήριο. Τὰ γαλῆνια νερὰ καθρεφτίζουν τὸν ἴσκιό τους.

Περάσαμε ἓνα χαρούμενο σούρουπο στὰ καφενεῖα τοῦ λιμανιοῦ, κοιτάζοντας στὰ μουράγια του, τὰ καΐκια, τίς σκούνες, τὰ τρεχαντήρια, τίς ἀνεμότρατες, ἀραγμένες στὸ μῶλο.

Κουβεντιάσαμε μὲ γερόλυκους τῆς θάλασσας, παλιούς σφουγγαράδες, ποῦ ἦταν ἀπόμαχοι τώρα, μὰ εἶχαν παιδιὰ καὶ καΐκια στὴ Μπαρμπαραῖ καὶ τὰ πρόσμεναν μὲ λαχτάρα. Τόλεγε τὸ τραγοῦδι τους, μὰ κι' οἱ στίχοι οἱ ποιημένοι ποῦ χῶνανε στὴν κουβέντα τους, κάθε τόσο.

Ἀπὸ τὴ Δωδεκανήσο
τρία ἔχουν τὴ χάρη
Σύμη, Χάλη καὶ Κάλυμνος,
ποῦ βγάζουν τὸ σφουγγάρι.
Ταξιδεψες κι' ἄλλη χρονιά
Μὰ δὲ μοῦ κακοφάνη!
Μὰ ὁ φετεινὸς σου ὁ χωρισμὸς
γιέ μου, θὰ μὲ μαράνη!

— Μὰ ποῦ βρίσκεται ὁ γιός σου, παπούλη; πὸν ρώτησε ὁ Φάνης. Ποῦ βρίσκεται τ' ἄνθος τῆς Κάλυμνου, σὲ ποιὲς θάλασσες ψάχνουν γιὰ σφουγγάρια;

Ὁ γέρος ἀπόμαχος τῆς θάλασσας ροῦφηξε τὸ κρασάκι του, γιὰ νὰ πᾶνε κάτω οἱ κόμποι ποῦ ἐνῴησε στὸ λαϊμό του:

— Οἱ βουτηχτάδες, ἀγόρι μου, ταξιδεύουνε σ' ὅλες τίς θάλασσες. Θὰ τοὺς ἀπαντήσης στὴν Κύπρο, στὴ Μπαρμπαραῖ, σ' ὅλη τὴ Μεσόγειο, νὰ παλεύουν μὲ τὸ μεγάλο στοιχειό, γιὰ νὰ βροῦνε σφουγγάρια. Τὴν ἀνοιξή, ξεκινοῦν μὲ τὰ σφουγγαράδικα καὶ περνοῦν ὅλους τοὺς καλοκαιρινούς μῆνες βουτώντας στὰ βάθη τῆς θάλασσας. Ἄλλοι γυμνοί, ἄλλοι μὲ σκαφάνδρους. Τὸ πῶσους κινδύνους περῶνε, τὸ βάζει ὁ νοῦς σου. Ἡ δουλειὰ τους εἶναι ἀπὸ τίς πιὸ δύσκολες καὶ τίς πιὸ κουραστικέες. Οἱ ἔχθροί τους εἶναι τὰ σκυλόψαρα καὶ τὰ ρέματα τοῦ βυθοῦ. Ἡ ζωὴ τους κρέμεται ἀπὸ μιὰ κλωστή. Μπορεῖ νὰ χαλάσῃ ἡ μηχανή, ποῦ τοὺς στέλνει ἀέρα, μπορεῖ νὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πίεσιν τοῦ νεροῦ. Μὰ τὴν ἀγαποῦνε τὴ ξεπλανεύτρα τὴ θάλασσα καὶ δὲν τὴν ἀλλάζουν μὲ τίποτε στὸν κόσμον!

Μὰς ἔδειξε ἓνα γέρο, ὡς ἑκατὸ χρονῶν, ποῦ βουτοῦσε, λέει, ὡς τὰ ἐνενήντα του. Βγάζει πολλὰ λεφτὰ τὸ σφουγγάρι, μὰς λέει, μὰ παίζει κορῶνα γράμματα τὴ ζωὴ του, ὁ βουτηχτής.

— Καὶ πότε γυρίζουν στὴν Κάλυμνο;
— Τὸν Ὀκτώβρη, παιδί μου. Καὶ τότες νὰ δῆς χαρές. Τὸ νησί μας γεμίζει τραγοῦδια καὶ λεβεντιὰ κι' ὁμορφίες! Ἐτὸ μελίσσι τοῦ νησιοῦ τοὺς λέμε, γιατί μᾶς φέρνουν ἀπὸ τὰ μακρινὰ τοὺς ταξίδια, τὸ πιὸ γλυκὸ μέλι. Μὰ δὲ χαίρονται ὅλα τὰ σπῖτια...

Ἐδῶ ἄρχισε πάλι νὰ λήπῃ τραγουδιστὰ τὸν καημό του:

Ἐφύρνανε στὸ λιμάνι μ' ὀλάνοιχτα πανιά,
τὰ σφουγγαράδικα μᾶς ἀπ' τὴν Καραμανιά.
Μὰ στὰ μουράγια τρέχουν, μ' ἀσκήματα
θωριά νησιῶτες πλῆθος. Κι' ὅσοι τὰ ἐκεῖ
πλημύρυσαν ρωτοῦν: «Ποιοὶ βουτηχτάδες
δὲν γύρισαν»;

Τὴν ἄλλη μέρα, ἀνεβήκαμε στὴ χώρα κι' εἶδαμε τὸ κάστρο τῆς. Προχωρήσαμε καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ καὶ ἐξαφάνιστῃκαμε γιὰ τίς δροσερὲς καὶ πυκνόφυτες ρεματιές, ποῦ δὲν τίς φαντάζεται κανεὶς, βλέποντας ἀπ' τὸ πλοῖο τὴ γυμνὴν ὄψη τῆς Κάλυμνου. Ἐπισκεφθήκαμε καὶ τίς ἐκκλησιές, τίς γραφικὲς Παναγίες τοῦ νησιοῦ,

(Συνέχεια στὴ σελίδα 511)

— Νά μου δώσετε ένα δεκάρικο νά πάρω βιβλίο; νά τὸ ξέρετε χωρίς ἀναγνωστικό δὲν πηγαίνω αὐριο σχολεῖο. Θά τιμωρηθῶ.

— Καὶ εἶναι ἀνάγκη νά πᾶς τώρα; Αὐριο τὸ πρῶτὸ καθὼς θὰ πηγαίνης περνᾶς ἀπὸ τὸ βιβλιοπωλεῖο καὶ τὸ παίρνεις.

— Ὅχι, ὄχι! Τὸ βιβλίο τὸ θέλω ἀπόψε γιὰ νά μελετήσω.

Καὶ ἀφοῦ εἶδε ὁ κύριος Γιώργος ὅτι δὲν μπορούσε νά γίνη διαφορετικά, ἔδωσε στὸ γιό του δέκα χιλιάδες καὶ τὴν ἀδεία νά βγῇ μόνος του ν' ἀγοράσῃ τὸ βιβλίο.

Ἦταν ἀπόγευμα. Ἡ μικρὴ πλατεῖα, ποὺ ἦταν λίγο πῖο κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἀντηχοῦσε ἀπὸ φωνές ἀπὸ γέλια, ἀπὸ βρωμόλογα. Εἶχαν μαζευτεῖ ἕνα σωρὸ παιδιά μικρὰ καὶ μεγάλα, τοῦ δρόμου καὶ τοῦ σπιτιοῦ, ἄεργα παιδιά μαζί με λούστρους καὶ με μαθητὰς — πολὺ κακομαθημένους βέβαια μαθητὰς — κι' ἐπαίζαν κορόνα ἢ γράμματα. Οἱ διαβάτες καὶ οἱ γείτονες ἔκουγαν ὅλ' αὐτὰ καὶ ἀπορούσαν πῶς ἀπὸ τόσο μικρὰ στόματα ἔδγαίναν τόσο κακὰ λόγια καὶ ἐλυποῦντο κατάκαρδα.

Ὁ Γιάννης — ἔτσι τὸν ἔλεγαν τὸ γιό τοῦ κύρ Γιώργη — ἐπέρασε ἀπὸ κεῖ. Ἰσως νά τὸν τράβηξε ὁ θόρυβος, γιατί μπορούσε νά στρίψῃ καὶ παρακάτω γιὰ νά πᾶν στὸ βιβλιοπωλεῖο.

Στάθηκε λίγο καὶ καλησπέρισε ἕνα - δυὸ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐπαίζαν λεπτὰ καὶ ποὺ ἔτυχε νὰ τοὺς γνωρίσῃ.

— ὦ! καλῶς τὸ Γιάννη! δὲν παίζεις καὶ σὺ λιγάκι μαζί μας;

— Ὅχι! ὄχι! δὲν μπορῶ τώρα ἔχω δουλειά.

— Ἐλα τώρα ποὺ θὰ μᾶς κάνης τὸν ἀκατάδεχτο! Παίξε καὶ σὺ κανένα χιλιάρικο μονάχα. Νά δῆς ποὺ θὰ κερδίσης.

— Δὲν παίζω!

— Ἀφῆσέ τον, καλέ! Νομίζεις πῶς ἔχει πεντάρα στὴν τσέπη του αὐτός;

— Ἐχω, μὰ δὲν παίζω, νά!

Καὶ ὁ Γιάννης, μὲ ὅλη τὴν ἀπλότητα, ἔδγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα χιλιάρικο ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ πατέρας του.

— Βρὲ σύ, χιλιάρικο εἶναι; Ἐλα νά ζήσης ρίχτο, ἔτσι γιὰ γούστο... Ἐμεῖς εἰ τρεῖς χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἐλα.

Ὁ Γιάννης γέλασε καὶ ἔτσι γιὰ γούστο σήκωσε τὸ χέρι.

— Ἐλα, θὰ παίξω, εἶπε· κι' ἔδγαλε ἕνα χιλιάρικο.

Ἐτελείωσε. Ὁ Γιάννης ἔπεσε στὴν παγίδα. Σὲ κάτι τέτοιες περιστάσεις ἡ ἀρχὴ εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸ ἥμισυ τοῦ παγτός, εἶναι πολλὲς φορές αὐτὸ τὸ πᾶν.

Ἐρρίξε τὸ χιλιάρικο καὶ τὸ ἔχασε. Δὲν εἶχε τώρα πᾶ λεπτὰ ποὺ τοῦ χρειάζονταν... Σκέφθηκε ὅτι ἔπρεπε νά ξαναπαίξῃ πάλι, μήπως καὶ κερδίσει, ἐκεῖνο ποὺ ἔχασε. Ξαναπαίξει καὶ ξαναπαίξει καὶ πάλι ξαναπαίξει καὶ πάλι ξαναχάσει. Ὁ Γιάννης ἔχασε... Μάλιστα, ἔχασε ὅλα τὰ λεπτὰ ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ πατέρας του.

Σιγὰ - σιγὰ, χωρὶς νά τὸ καταλάβῃ, κάποτε κερδίζοντας καὶ τὶς περισσότερες φορές χάνοντας, ἦρθε στιγμή ποὺ ἔβαλε τὸ χέρι στὴν τσέπη καὶ δὲν βρῆκε τίποτα. Ἀχόρῃ στὴν τσέπη του καὶ πρόφερε μιά νοῖζε τότε τὸ στόμα του καὶ ἀκούγε ἐκεῖ τὸ βλαστήμια ἀπὸ ἐκείνης ποὺ ἀκούγε ἐκεῖ τὸ ση ὦρα. Καὶ ἀμέσως σὰ νά ντράπηκε, ὅσους τὸν ἀκούσαν, εἶπε:

— Δὲν ἔχω ἄλλα πιά... Καληνύχτα σας. Φεύγοντας ἀκούσε ἕνα μεγαλύτερο ποὺ στεκόταν ἐκεῖ νά λήῃ.

— Βρὲ τὸν ἡλίθιο! Ἐκατσε καὶ τοῦ πῆ-

ραν ὅλα τὰ λεπτὰ του.

ὦ, τί ἐντύπωση τοῦ ἔκαναν αὐτὲς οἱ λέξεις. Ἦταν ἡλίθιος λοιπόν... Καὶ τώρα μὲ τί λεπτὰ θὰ ἀγόραζε τὸ βιβλίο; Τί θὰ ἔ-



λεγε στὸν πατέρα του, στὸ δάσκαλό του; Τί ντροπὴ!

Ἐγύρισε στὸ σπίτι σὰν τὴ βρεγμένη γάτα καὶ ἀνέθηκε κατ' εὐθείαν στὸ δωμάτιό του. Γιὰ δυστυχία του ὅμως τὸν ἄκουσε ὁ πατέρας του καὶ τοῦ φώναξε ἀπὸ κάτω.

— Ἐ, πῆρες τὸ βιβλίο;

Εἶναι καλὰ νά μὴν πάρῃ κανεὶς τὸν κατήφορο, γιατί τότε δὲν μπορεῖ εὐκόλα νά σταματήσῃ.

— Ναι, ἀπάντησε ὁ Γιάννης. Τώρα θὰ μελετήσω.

Ἀλλὰ ποὺ καὶ μὲ τί νά μελετήσῃ;

Ἡ λύπη του, ἡ ταραχὴ του, ἦταν τόση ὥστε δὲν εἶχε ὄρεξη οὔτε τὰ ἄλλα τοῦ βιβλίου ν' ἀνοίξῃ. Ἀραγε εἶχε ἀρχίσει νά μετανιώσῃ; Πολὺ πιθανόν... Ὁ Γιάννης δὲν ἦταν κακὸ παιδί, δὲν ἦταν συνηθισμένος σὲ τέτοιες παρεκτροπές καὶ δὲν μπορούσε χωρὶς τύχη νά λήψῃ ψέμματα καὶ νά ὑποκρίνεται. Ἀπειρία καὶ ἀδυναμία τὸν ἔφεραν σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη θέσι. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅμως ὅτι τώρα ἀκόμα φοβόταν πολὺ περισσότερο τὴν τιμωρία ποὺ τὸν περίμενε ἂν ἀνακάλυπταν τὸ λάθος του, παρά τὸ λάθος τοῦ ἴδιου. Ἡ θέσι του ἦταν πολὺ ἀσχημὴ. Ὁ κύρ Γιώργης δὲν ἦταν πολὺ εὐπορος καὶ ἦξερε ὁ Γιάννης ὅτι μὲ μεγάλη δυσκολία θὰ τοῦδινε ἄλλα χρήματα ἂν τοῦ ἔλεγε ἔξωφρα ὅτι τὰ πρῶτα τὰ εἶχε χάσει στὸ δρόμο (γιατί πρὸς στιγμὴν σκέφθηκε νά τρυπήσῃ τὴν τσέπη του καὶ νά πῇ ὅτι τοῦ ἔπεσαν).

Ἐξ ἄλλου, ὁ δάσκαλός του ἦταν πολὺ αὐστηρὸς καὶ ποῖος ξέρει τί θὰ τοῦ ἔκανε αὐριο ἂν τὸν εὕρισκε ἀμελέτητο καὶ χωρὶς βιβλίο. Ἰσως νά εἰδοποιούσε τὸν πατέρα του. Ἡ πράξις του δὲν ἦταν δυνατό νά μείνῃ πολὺ καιρὸ κρυμμένη.

Ἐφαγε χωρὶς καθόλου ὄρεξη καὶ πολὺ σκεπτικός. Πέρασε δὲ μιά νύχτα πολὺ - πολὺ ἀσχημὴ καὶ με κακὰ ὄνειρα.

Τὸ πρῶτὸ σκέφθηκε νά κἀνῃ τὸν ἄρρωστο καὶ νά μὴν πᾶν σχολεῖο. Ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι γρήγορα ἔδιωξε ἀπὸ τὸ μυαλό του τὴ σκέψη αὐτὴ σημαίνει ὅτι στὸ βάθος τῆς ψυχῆς του εἶχε ἀρχίσει νά βλαστήνῃ ἡ ἀληθινὴ μετάνοια.

Ξέρεις νά μᾶς πῆς τί λέει τὸ κεφάλαιο αὐτὸ ποὺ ἔχουμε σήμερα; τὸν ρώτησε ὁ δάσκαλος ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ του στὸ μάθημα.

Ὁ Γιάννης κοκκίνισε καὶ ἔμεινε ἄφωνος.

— Πάλι ἀμελέτητος εἶσαι; Ποῦ εἶναι τὸ βιβλίο σου; Πάλι δὲν πῆρες βιβλίο;

Ὁ Γιάννης εἶπε ὄχι.

— Καὶ γιατί;

— Κύριε... ὁ πατέρας μου δὲν μοῦ ἔδωσε λεπτὰ

— Τοῦ ζήτησες;... Καὶ γιατί;

— Μοῦ εἶπε... πῶς δὲν εἶχε ψιλά. Θά μοῦ δώσῃ σήμερα.

— Ἐκανε πολὺ κακὰ ὁ πατέρας σου! φώναξε θυμωμένος ὁ δάσκαλος. Τί γονεῖς εἶναι αὐτοὶ ποὺ δὲν φροντίζουν γιὰ τὰ παιδιά τους. Ἐπὶ τέλους! Τί νά σὲ κάνω τώρα χωρὶς βιβλίο; Ἐγὼ δὲν ξέρω τίποτα! Θά σὲ ἀφήσω σήμερα νηστικό, γιατί δὲν ξαίρεις μάθημα καὶ κάνε καλὰ μὲ τὸν πατέρα σου. Πήγαινε νά σταθῇς στὴ γωνία! Γρήγορα!

Ὁ Γιάννης δὲν ἔδγαλε οὔτε λέξη.

Τὰ μάγουλά του εἶχαν γίνῃ κατακόκκινα καὶ ἀφθονὰ δάκρυα ἄρχισαν νά τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια του. Τὸ κλάμμα δὲν ἔπαψε, παρά ἐξακολούθησε κατ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ μαθήματος. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐγύριζε ὁ δάσκαλος καὶ τὸν ἔβλεπε. Στὴν ἀρχὴ τὸ βλέμμα του ἦταν αὐστηρὸ. Ἀλλὰ ἔπειτα ἀφοῦ ἔβλεπε ὅλα ἐκεῖνα τὰ δάκρυα, τὸ βλέμμα του ἐγίνε ἡμερώτερο καὶ πῖο γλυκό. Ὁ δάσκαλος πάντοτε εὐχαριστεῖται ὅταν βλέπει ὅτι ἡ τιμωρία κάνει ἐντύπωση στὸν μαθητή.

Ἀλλὰ ὁ Γιάννης δὲν ἔκλαιγε τώρα γιὰ τὸν ἑαυτό του... Ἐκλαιγε γιὰ τὸν πατέρα του, τὸν καλὸ τοῦ πατέρα, ποὺ ἂν καὶ δὲν ἦταν πλούσιος καὶ εἶχε μεγάλη οἰκογένεια, ἔδδευε γιὰ νά τὸν ἔχῃ στὸ σχολεῖο καὶ στεροῦσε τὸν ἑαυτό του γιὰ νά τοῦ πληρώνῃ διδάκτρα καὶ βιβλία.

Καὶ αὐτός... Αὐτὸς νά γίνη αἰτία νά πὸν προσβάλλῃ σήμερα ὁ δάσκαλος καὶ νά πῇ ἐναντίον του τίς σκληρὲς καὶ ἀδικες ἐκείνες λέξεις! ὦ, πόσο ἦταν κακός, πόσο ἦταν ἀνόητος. Ποτὲ δὲν φανταζόταν ὅτι θὰ εἶχε τέτοιο ἀποτέλεσμα τὸ ψέμμα, ποὺ σκέφθηκε νά πῇ γιὰ νά κρύψῃ μιά κακὴ πράξι. Καὶ μέσα στὰ δάκρυά του νόμιζε ὅτι βλέπει τὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα του, νά τὸν κυττάξῃ μὲ παράπονο σὰ νάβειλε νά τὸν πῇ:

— Ἔτσι νά μὲ ἐκθέσης... Ἔτσι λοιπόν μὲ ἀνταμείβεις ἐπειδὴ σ' ἀγαπῶ;

— ὦ, ὄχι! ὄχι, πατέρα μου χρυσέ. Συγχώρεσέ με! Δὲν συλλογίστηκα τί ἔκανα... θὰ δῆς, πῶς θὰ σὲ ἱκανοποιήσω, ἔλεγε μόνος του κλαίγοντας γιὰ τὴ φιλοτιμία τοῦ πατέρα του ποὺ τόσο εἶχε πληγώσει.

Τὸ μεσημέρι, ἀφοῦ σχόλασαν ὅλα τὰ παιδιά, ὁ δάσκαλος τὸν πλησίασε καὶ τοῦ εἶπε:

— Πήγαινε, παιδί μου, καὶ σὺ. Σὲ συγχώρῳ, γιατί βλέπω ὅτι μετανοεῖς. Ἐπειτα δὲν φταῖς ἐσύ... Φαίει ὁ πατέρας σου. Πές του ὅμως νά σοῦ δώσῃ τὰ λεπτὰ καὶ νά πάρῃς πιά τὸ βιβλίο, γιατί εἶναι κρίμα νά μένης πίσω. Ἐλα, ἔλα μὴν κλαῖς, πήγαινε.

Καὶ ὁ καλὸς δάσκαλος τοῦ χάιδεψε τὰ μαλλιά. Ἀλλὰ ὁ Γιάννης δὲν κουνιότανε καὶ δὲν σταματοῦσε τὰ κλάμματα.

— Μὰ πῶς! δὲν πεινᾷς; Δὲν θέλεις νά φύγῃς; τὸν ρώτησε ὁ δάσκαλος μὲ ἄπορία. Ἐσύ δὲν κάνεις πείσματα; πῶς αὐτὸ σήμερα;

Ὁ Γιάννης ἔπαψε νά κλαίῃ καὶ δάγκωνε τὴν ἄκρη τοῦ μαντηλιοῦ του.

— Δὲν μοῦ μιλάς; Πρόσεξε θὰ θυμώσω. Ἀμα σοῦ λέω πήγαινε, νά πηγαίνῃς καὶ ἄμα σὲ συγχώρῳ, εἰσαι συχωρεμένος.

— Δὲν εἶμαι ἄξιος νά μὲ συχωρέσετε! ψιθύρισε ὁ Γιάννης.

— Καὶ γιατί; ρώτησε ὁ δάσκαλος.

— Γιατί... σὰς εἶπα ψέμματα, εἶπε ὁ Γιάννης.

— Πῶς;

— Μάλιστα... σὰς εἶπα ψέμματα... Ὁ πατέρας μου δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ

Α'. ΦΤΕΡΑ... ΣΤΟ ΠΛΥΣΙΜΟ

Ο Πετρής τούτες τις μέρες διάβαζε μετά μονίας, για Σελήνη, κι' άλλες Σφαίρες, περί αεροπλοΐας!...

— "Αχ και νάμουναι πουλί, έστω αδελφέ τρυφόνι! Θά πετούσα — τί ζωή! — πάν' από της γής τη σκόνη!..."

Θά πετούσα στα ψηλά, πιό ψηλά κι' από τα άστρα! Θά κουνούσα τὰ φτερά που θά λάμπαν... από πάστρα!

— "Ω, αν είχα δυο φτερά δέν θά άφιναι... συκιά!..."

Βάλθηκε λοιπόν να κάνει δυο πελώρια φτερά! Σκίζει - ράβει, μάνι - μάνι, τὰ ψαλλίδια μὰς χαλά!...

— Βρέ Πετρή, λέει η Κική τάχα πώς θά τὰ κολλήσεις; Μήπως με πολύ κερι; Τότε θά μετανοήσεις!...

— Μπράβο! Γνωστική κοπέλλα και μαθήτρια άρίστη! Έθυμήθηκε μια τρέλλα του 'Ικαρού και... συγχύστη!...

— "Οχι! Μή στενοχωριέσαι, θάβρω τρόπο να τὸ φτιάξω και στα ύψη — χασμουριέσαι; — χαρωπά θά νά πετάξω!..."

Μη... ζητήσεις δανεικά! Δέν δανείζονται φτερά!

Χάλασε έφημερίδες, έξοκισε παλιά κουρέλια. — "Αν τὰ βλέπαν, καί μαριδες θά λυνόντουσαν στα γέλια!

Μα στο τέλος — πάρε δώσέ — τὰ φτερά του σκαρωθήκαν!... Κι' όταν τάδανε δυο κλώσες απ' τή... λύπη τους πνιγήκαν...

Η... ΜΕΓΑΛΗ ΕΞΟΡΜΗΣΗ



— "Εμοιάζαν κάπως... με σκούπες και λιγάκι με σεντόνια! — Τί χρειάζονται οι τρούπες; — Νά περνούν τὰ χελιδόνια!..."

Τάκρυνε στην άποθήκη μὰ εκεί — πώ, πώ, τί φρίκη! — κολυμπήσανε... στο λάδι πούχυσ' η μαμά τὸ βράδυ!...

Ο Πετρής μας έτρελλάθη: — "Ω φτεράκια μου φτωχά, αν... κάθε αήττος τὸ μάθει θά μου κάνει συντροφιά;

— "Απ' τὸ κλάμα τὸ πολύ κόνεψ' ο κουτός να σκάση. — Σώπα, τούπα, βρέ Πετρή, η Κική θά μπουγαδιάση

κι' έτσι, δώσ' της... τὰ φτερά (σου).

Μια χαρά θά σου τὰ πλύνει! Με πλυμένα... τὰ παπὰ σου θά νά σε ύμνουν κι' οι σπίνοι!

— "Υστερ' όμως από τὸ πλύσιμο, η κατάσταση... γελοία!... — Θέλεις κόκορά μου ψήσιμο με τήν σκέψη τήν άθλία!..."

Μούπε κι' άλλ' απ' τήν καρδιά με έφώναξε και κόπανο! (του, Γιατί γίναν τὰ φτερά του φινό... σφουγγαρόπανο!...

Β' ΙΚΑΡΟΥ... ΚΑΤΑΝΤΙΑ!

Δέν τὰ έχασ' ο Πετρής κι' άποφάσισε με κέφι σαν άλεξιπτωτιστής να πηδά από τὰ νέφη!...

— Πέτρο αν τὰ καταφέρεις θάσαι ήρωας... να ξέρης! — Πράγμα δύσκολο αυτό όμως λύση θά του βρώ!...

Νέα σχέδια και λύσεις έθεσε υπό ένέργεια.

— "Έκανε και μικροπτήσεις από... μικροπεριέργεια!..."

Λύση όμως δέ βρισκόταν κι' απ' τή λύπη του τήν τόση, δέν μιλούσε, δέν κοιμόταν, πήγαινε ο φτωχός να λυώσει!

— "Όσπου ο φίλος μια μερούλα που φυσούσε αέρακι στην ψηλή μας ταρτσούλα άνοιξε τὸ όμπρελλάκι

πούπαιρν' η γιαγιά μαζί της. Πριν κανένας τὸν προφτάσει — Βρέ τί θάρρος ο... αλήτης! — πήδησε στη γή να φτάση!..."

Για καλή του τύχη όμως πέφτει... στην άμυγδαλιά! Είναι τόσος του ο τρόμος που ξανακουτρουβαλά!...

Τη γλυτώνει όμως πάλι γιατί πέφτει — τυχερό! — μέσ' της στέρνας... τήν άγκάλη πούχε μπτόλικο νερό!...

Κι' όταν βγήκε από κεί κίτρινος σαν πεθαμένος, έμοιαζε πάρα πολύ σα γωδιός... ξενερισμένος!...

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ



δέν φροντίζουν για τὰ παιδιά τους. Ο πατέρας μου μου έδωσε τὰ λεπτά για να πάρω τὸ βιβλίο... Αλλά...

— "Αλλά; — Τὰ έχασα! — Πώς τὰ έχασες; Μήν ήταν τρύπια η τσέπη σου;

— "Οχι" σκέφθηκα να τήν κρυπτήσω και να πω αυτό τὸ ψέμμα... Θά ήταν καλλίτερα... δέν θά σάς έκανα να μιλήσετε έτσι για τὸν πατέρα μου μπροστά σε όλα τὰ παιδιά...

Ο δάσκαλος κάθισε και άφου έπιασε από τὸ χέρι τὸν Γιάννη, τὸν τράβηξε κοντά του.

— "Έλα εδώ... Πές μου έμένα πώς έχασες τὰ λεπτά και μη σε μέλλει... Έγώ θά τὰ διορθώσω όλα... Έγινες αίτία ν' αδικηθῇ ο πατέρας σου και γι' αυτό λυπάσαι... αλλά είναι στὸ χέρι σου να τὸν ικανοποιήσης.

— Γι' αυτό και γὼ θά σάς τὰ πω όλα! φώναξε ο Γιάννης.

Και με όσο θάρρος τὸν άφινε να έχη η ντροπή, διηγήθηκε στὸ δάσκαλό του τή χθεσινή ιστορία, κατηγορώντας διαρκώς τὸν εαυτό του για τήν άπερίσκεψία και τήν άδυναμία του χαρακτήρα του.

— Βλέπω από τὸ ύφος σου και από τούς λόγους σου ότι σου στοίχισε πολύ αυτή η παρεκτροπή, τὸ εἶπε ο δάσκαλος. Δέν είχες τὸ θάρρος να τῆς άμέσως τήν αλήθεια και γι' αυτό υπέφερες τόσο πολύ. Φαντάζομαι πόση λύπη και πόσες τύψεις θά έννοιωσες σε ὅλο αυτό τὸ διάστημα, ὥστε βέβαια δέν θά έχης ποτέ πιά τήν όρεξη

να κάνης τὰ ίδια. Η μετάνοιά σου είναι βαθειά και εὐλικρινής, γι' αυτό όχι μόνο σε συγχωρώ, αλλά για να σε βγάλω από τή δύσκολη θέση θά σου δώσω εγὼ ένα βιβλίο και έτσι ο πατέρας σου δέν θά μάθη ποτέ τίποτα!

Και ο καλός δάσκαλος τὸ έδωσε τὸ βιβλίο και τὸ εἶπε ακόμη μερικὲς συμβουλές. Πόση άνακούφιση αισθάνθηκε ο Γιάννης, εκείνη τή στιγμή, ύστερα από τὸ βάρος και από τὸ μαρτύριο τὸςων ὥρων. Αλλά η εὐτυχία του δέν ήταν τέλεια παρα μόνο τὸ απόγευμα, όταν ο δάσκαλος διηγήθηκε μπροστά σ' ὅλους τούς μαθητὰς τήν υπόθεση και επανόρθωσε τὸ άδικο που χωρίς να θέλη είχε κάνει στὸν κύρ Γιῶργη, χωρίς έξ άλλου να εκθέση τήν υπόληψη τὸυ κάλου και άξιου γιου του που άπεναντίας επάινεσε τὰ εὐγενή αισθήματα, φέρων αυτός ὡς παράδειγμα σε ὅλους εκείνους που κατὰ τύχην κάνουν ένα σφάλμα και παρεκτρέπονται.

Π.Θ.Κ.

(Διασκευή εκ τὸυ γαλλικοῦ)

Στίχοι αναγνωστών



ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ
Κ. Παπαγιαννῶπουλου,
(Καρδίτσα)



ΤΟ ΓΕΦΥΡΑΚΙ
(Τὸυ Σ. Στατισσιάνη)

Στὸ νησι τῶν σφουγγαράδων

(Συνέχεια από τή σελίδα 509)

τὴν Παναγία τή Χωστή, τὴν Κυρά Ψηλή, τή Χαριτωμένη, τὴν Κυρά - Γαλατιανή, και τὴν Περιμιώτισσα. Πόσα επίθετα δέ χαρίζει στη μεγάλη προστάτισσα τὸυ νησιού, ο πιστός της λαός.

Από τὰ παιδιά τῆς ήρωϊκής Καλύμνου, θά ξεχωρίσω με δυο θαδέρφια ήρωϊκά, που τὰ ξέρει ὅλη η Έλλάδα: Τὸ Σκευὸ Ζερβὸ και τὸ Γιάννη Ζερβὸ. Ο πρώτος ήταν γιατρός, κι' ο δεύτερος ποιητής. Ο πρώτος πολέμησε, μ' ὅλα τὰ μέσα για τή λευάγωνα, εξορίστηκε, φυλακίστηκε, μα ποτέ του δέ λύγισε. Όταν λευτερώθηκε η Καλύμνος, ο λαός τὸν στεφάνωσε με δάφνη. Ο άλλος, ο ποιητής, πούναι μαζί και γυναικός, και με τὴν ψυχή, και τραγούδησε με τή λύρα του, τὸν μεγάλο του πόθο και τὴν άγάπη του για τὰ χῶματα τὸυ νησιού του... Γι' αυτό σήμερα είναι κι' οι δυο τους τὸ ἱνάδαμο τὸυ λαού. Όταν μιλάνε γι' αὐτούς οι Καλύμνιοι, νιώθεις τή συγκίνηση στη φωνή τους.

Καθὼς τὸ βαπόρι απομακρύνεται, τὸ νησί τῶν σφουγγαράδων φαντάζει πάλι με τὴν τραχεία γραφικὴ του ὄψη, σὰ Σπαρτιάτισσα τῆς Δωδεκανήσου... Τὴ χαιρετᾶμε με θαυμασμό και μ' άγάπη και προχωρούμε για τὴν Πάτμο.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Ἡ ΕΡΩΔΙΑ

τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Μὲ τὰ σπαθιά καὶ μὲ τοὺς ὤμους, γύρευαν νὰ γκρεμίσουν τὰ τείχη.

Δυὸ ἐπιθέσεις κράτησαν ἔτσι οἱ πολιορκημένοι, καὶ στὸ διάστημα αὐτὸ σκότωναν ἑκατοντάδες ἐχθρούς.

— Βλέπεις, καπετάν Ἀνδρονίκη, τοῦ εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς, ποὺ στέκονταν πάνω στὴ στέγη τοῦ Χανιοῦ. Βλέπεις ἐκείνους τοὺς καθαλαρέους; Ὁ μεσιανὸς εἶναι ὁ Ὁμέρ Βρυώνης μὲ τὴν κόκκινη φορεσιά. Ἄν τὸν ρίξης κάτω, θὰ σὲ κάνω πρωτοπαλλήκαρό μου!

— Τὸ βόλι μου δὲν φτάνει ὡς ἐκεῖ. Ἄν ὁμως ζυγώσουν κομμάτι ἄκομα, ἔννοια σου καπετάνιο μου, καὶ τὸν ἔχω στὸ μάτι!

Στὴν τρίτη ἐφοδὸ τοὺς, δυὸ Μουσουλμάνοι κατάφεραν νὰ σκαλώσουν στοὺς τοίχους τοῦ προαυλίου καὶ νὰ στήσουν ἐκεῖ τὴν σημαία μὲ τὸ μισοφέγγαρο.

Τὸν ἕναν ὁ Γκούρας τὸν ἔρριξε νεκρὸ μὲ τὸ τουφέκι του. Τὸν ἄλλον τὸν τίναξε πέρα ἕνα παλληκάρι μὲ μιὰ κλωτσιά.

Στὸ μεταξύ, μιὰ σφαῖρα τῆς Ἀνδρονίκης βρῆκε κατάστηθα τὸν ὑπασπιστὴ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη. Φρύαξε ὁ μαῦρος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ποὺ ἀγαποῦσε πολὺ τὸν ὑπασπιστὴ του, ἐνῶ στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων γιόρταζαν καὶ συγγαίρονταν θερμὰ τὴν Ἀνδρονίκη.

Ἡ τρίτη ἐπίθεση εἶχε κι' αὐτὴ ἀποτύχει.

Οἱ ἐχθροὶ εἶχαν ἀφήσει στὸ πεδίο τῆς μάχης ἑφτακόσιους νεκρούς.

Ὁ Ὁμέρ πασάς ποὺ ἔπνεε μένεα γιὰ τίς τόσες πιὰ ἀποτυχίες τῶν στρατιωτῶν του, τοὺς ἔδριζε καὶ φοβερίζοντας πρόσταξε νὰ γίνη καὶ τέταρτη ἐπίθεση.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πιὸ καταστρεπτικὴ ἀπ' ὅλες.

Ὁ Ὀδυσσεύς πολεμοῦσε σὰ δαίμονας τῆς μάχης. Βόλι δὲν ἔχανε οὔτε μιὰ φορά.

Κάθε τουφεκιά καὶ σκοτωμένος, — Πάρτε καὶ τούτη γιὰ τὸν Διάκο. Πάρτε καὶ τὴν ἄλλη γιὰ τὸν σταυραδερφό μου!

Τὸ παράδειγμά του γαλβάνιζε ὅλους, αὖςαινε ὅλων τὴν ὀρμὴ.

Στὸ τέλος οἱ Τούρκοι ἀναγκάστηκαν νὰ ὑποχωρήσουν γιὰτὶ κόντευε νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος καὶ αὐτοὶ δὲν πολεμοῦσαν μετὰ τὴν Δύση τοῦ ἡλίου. Ἄν ἐκεῖνη τὴν στιγμή ἔρχονταν νὰ βοηθήσουν ὁ Πανουργιάς καὶ ὁ Δουβουνιώτης, θὰ κέρδιζε ὁ Ὀδυσσεύς τὴν πιὸ ἐνδοξή μάχη τοῦ ἁγῶνα, καὶ θάρχονταν ἡ ἀπελευθέρωση. — πολὺ πιὸ γρήγορα ἢ ἀπελευθέρωση. Δυστυχῶς ὁμως αὐτοὶ οἱ δυὸ ἀρχη-

γοὶ δὲν φάνηκαν πιά καὶ τὰ πολεμοφόδια τοῦ Ὀδυσσεύς εἶχαν ἐξαντληθῇ.

Ὦλη τὴ νύχτα ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τὰ ἑκατὸ παλληκάρια του ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἕνα μονάχα ἦταν πληγωμένο, σκέπτονταν μὲ ποῖο τρόπο θάβγαιναν ἀπὸ ἐκεῖ μέσα.

Γιατὶ εἶχαν πιά ἐλάχιστα βόλια κι' ἂν τὸ καταλάβαινε αὐτὸ ὁ ἐχθρὸς, τὸ χάνι θὰ γινόταν πραγματικὴ φάκα.

Οἱ Τούρκοι ὥστόσο ξέγνοιαστοὶ τὸρριζαν τὸν ὕπνο σὲ ἀπόσταση βολιοῦ ἀπὸ τὸ χάνι.

Ἦξεραν πὼς ἦταν τόσοι πολλοί, ποὺ ἀναγκαστικὰ αὐτοὶ θάχαν τὴν τελευταία λέξη.

— Ἀδέρφια, εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη. Ἀπ' ἔσα πῆρε τὸ αὐτί μου, καταλαβαίνω πὼς αὐριο ὁ Ὁμέρ Βρυώνης φρόντισε νάχη καὶ κανόνια. Πέτρα στὴν πέτρα δὲν θὰ μείνῃ ἀπὸ τὸ χάνι αὐτό. Μὲ κάθε τρόπο πρέπει νὰ βγοῦμε ἀπὸ ἐδῶ πρὶν ξημερώσῃ!

— Νὰ κάνωμε γιουρούσι τώρα ποὺ οἱ Μωχαμετανοὶ κοιμούνται τοῦ καλοῦ καιροῦ! εἶπε κάποιος.

— Ναί. Εἶπε σοβαρὰ κι' ὁ Ὀδυσσεύς. Αὐτὴ εἶναι κι' ἡ δική μου γνώ-



— Μὲ κάθε τρόπο πρέπει νὰ βγοῦμε ἀπὸ ἐδῶ πρὶν ξημερώσῃ.

μη! Γι' αὐτό, παιδιά, καλὸ εἶναι νὰ βάλωμε ἀμέσως σ' ἐφαρμογὴ τὸ σχέδιο μας, ἐλάτε τώρα. Κάντε μιὰ σύντομη προσευχή, καὶ καλὴν ἀντάμωση στὸν ἄλλο κόσμο, παλληκάρια.

Οἱ ἄντρες ἔκαναν σύντομα τὸ σταυ-

ρὸ τοὺς καὶ ξεγύμνωσαν τὰ σπαθιά τους.

— Σταθῆτε μιὰ στιγμή νὰ δοῦμε μὴν παραμονεύουν ἐξω ἀπὸ τὴν μάντρα! ἔκανε ὁ Ὀδυσσεύς.

— Ὅχι! Κανένας! εἶπε.

Κι' ἀρπάζοντας τὴν κάπα ἐνὸς στρατιώτη τὴν πέταξε ἐξω ἀπὸ τὸ χάνι, στὸ δρόμο, σὰ νὰ πῆδησε τάχα ἕνας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἦταν κλεισμένοι μέσα. Ὑστερα πέταξε κι' ἄλλη, καὶ τρίτη κάπα.

Κι' ὅταν εἶδε πὼς οἱ Τούρκοι δὲν πυροβόλησαν τότε πιά πείστηκε πὼς δὲν εἶχαν καρτέρι, καὶ διέταξε τὰ παλληκάρια του νὰ βγοῦν ἐξω δίχως φόβο.

Τελευταῖος βγήκε ὁ Ὀδυσσεύς.

— Ἀνάψτε ὁ καθένας σας δυὸ τρεῖς φωτιές, εἶπε στὰ παλληκάρια του. Ἐτσί θὰ πιστέψουν οἱ Τούρκοι πὼς ἦρθαν οἱ ἐνισχύσεις μας καὶ θὰ φύγουν!

Πράγματι. Οἱ Τούρκοι ποὺ ξύπνησαν ξαφνικὰ κι' εἶδαν ἀπέξω τίς τόσες φωτιές, φαντάσθηκαν πὼς ἦρθαν καὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἀπὸ ἄλλου, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἦταν κλεισμένοι στὸ χάνι. Καὶ τότε τοὺς ἔπιασε πανικός.

Μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι ἀντὶς νὰ χτυποῦν τοὺς Ἕλληνες, χτυποῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

Ὁ πανικός τοὺς μάλιστα ἦταν τέτοιος ποὺ παρ' ὀλίγο νὰ φύγουν γιὰ τὰ βουνὰ νομίζοντας ὅτι οἱ χριστιανοὶ σχεδιάζαν νὰ τοὺς περικυκλώσουν καὶ νὰ τοὺς κόψουν τὴν ὑποχώρησιν.

Ὑστερ' ἀπὸ δυὸ ὥρες, κατὰ τὰ χαράματα τῆς 9 Μαΐου 1821, ὁ Ὀδυσσεύς καταματωμένος μέτρησε τὰ παλληκάρια του καὶ βρῆκε ὅτι δυὸ ἦταν λαβωμένα καὶ δυὸ ἔλειπαν: ὁ Θανάσης Καστάνης κι' ὁ Θανάσης Ζέχερης. Μαῦροι σὰν καρβουνιάρηδες ἀπὸ τὸν καπνὸ τὰ παλληκάρια γονάτισαν καὶ πάλι γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Παντοδύναμο Θεὸ γιὰ τὴν βοήθειά του.

Ὁ Ὀδυσσεύς κάλεσε τὴν Ἀνδρονίκη καὶ τῆς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ γυρίσῃ στὸ Κηρύκειο Ἄντρο καὶ νὰ πῇ στὴν γυναῖκά του τὰ μαντάτα. Ἡ Ἀνδρονίκη χάρηκε πολὺ, γιὰτὶ ἡ τύχη τῆς ἔδινε τὴν εὐκαιρίαν ποὺ ζητοῦσε. Πράγματι ἀνεχώρησε ἀμέσως καὶ ἀφοῦ ἔκανε τὴν παραγγελία ποὺ εἶχε ἀναλάβει, συναντήθηκε μὲ τὴν Διαμάντω καὶ οἱ δυὸ μαζὺ τότε κατέβηκαν στὸ Γαλαξείδι, ὅπου ἐναύλωσαν ἕνα πλοῖο γιὰ τὴν Χίο. Ἀφοῦ πῆραν μερικὲς συστατικὲς ἐπιστολὲς ἔφυγαν γιὰ τὸ ὠραῖο νησί.

* Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου Ξένος, βεβαίως εἶπε αὐτὲς τίς πληροφορίες τοῦ τις ἔδωκε ὁ Γαλαξειδιώτης καπετάνιος Ἠλίας Μιχαλόπουλος ποὺ πολέμησε κι' αὐτὸς στὸ Χάνι.

τοῦ Αἰγαίου, ὅπου θὰ εὕρισκαν ὅπως ἐνόμιζαν, τὴν ἡσυχία τους.

ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΒΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

“Ἀς ἀφήσωμε τὴν Ἀνδρονίκη νὰ ταξιδεύη καὶ ἄς γυρίσωμε στὸν Θρασύβουλο. Ὅσο κι’ ἂν ἀγαποῦσε τὴν Ἀνδρονίκη, οἱ τελευταῖες τραγικὲς περιπέτειες τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἐξάλισαν καὶ δὲν συλλογίζονταν τοὺς κινδύνους ποὺμποροῦσε νὰ περνᾷ ἡ ἀρραβωνιαστικιά του στὸν Μωρητᾶ. Ὅταν ὅμως ἀφῆσε τὴν Ὁδησσὸ κι’ ἐπῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ στρατόπεδο τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη, ὁ Θρασύβουλος ἀρχισε νὰ σκέπτεται μὲ τρόπο γιὰ τὴν κοπέλλα. Καμμιά εἰδήση δὲν εἶχε, γιὰτὶ ἡ συγκοινωνία ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε κοπῇ ἐντελῶς.

Ἐφθασε κοντὰ στὸν Ὑψηλάντη τὴν στιγμὴ ποὺ αὐτὸς εἶχε χάσει τὴν ἐπιρροή του στὴν Μολδοβλαχία, πρῶτα γιὰτὶ προδώθηκε ἀπὸ τὸν Σάββα καὶ τὸν Βλαδιμηρέσκο κι’ ὕστερα γιὰτὶ μὲ τὴν Διακήρυξη του, ἐπερίμενε τὴν βοήθεια τῆς Ρωσσίας. “Ἐτσι ἔχασε ἀδίκαια δύο τρεῖς μῆνες στὶς Παραδουνάβιες ἐπαρχίες, χωρὶς νὰ προχωρήσῃ στὴ Βουλγαρία καὶ Μακεδονία ὅπου ὅλοι οἱ χριστιανοὶ μὲ τὰ ὅπλα τὸν περιμέναν γιὰ νὰ ἐπαναστατήσουν καὶ νὰ πεθάνουν κάτω ἀπὸ τὴν σημαία τοῦ σταυροῦ. “Ἀς προσθέσωμε ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες του ἦσαν ἀπειθεῖς καὶ αὐθάδεις καὶ εἶχαν καταστήσει σωστὴ μάλιστα τὰ μέρη ὅπου ἐστρατοπέδευαν.

Καὶ ὅμως μεταξύ τους ἦταν κι’ ὁ Ἱερὸς Λόχος, ποὺ εἶχε σχηματισθῇ ἀπὸ τριακόσιους ἕως τετρακόσιους νέους ἀπὸ τὶς καλλίτερες οἰκογένειες τῆς Ἑλλάδας. Αὐτοὶ εἶχαν ὅλοι σχεδὸν ἀνατραφῇ καὶ σπουδάσει στὴν Εὐρώπῃ. Ἦταν στρατοπεδευμένοι ἀπέναντι ἀπὸ τὸ χωρίο Δραγατσάνι, ποὺ τὸ κατεῖχαν οἱ Τούρκοι καὶ βρίσκονταν σιμὰ σὲ μιὰ στενὴ χαράδρα.

Ὁ ἀρχηγὸς τους Νικόλαος Ὑψηλάντης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, οἱ ἐκατόνταρχοι Σπύρος Δρακούλης, Ρίζος Ἀνδρόνικος καὶ Δημήτριος Σούτσος τὸ βράδυ τῆς 7 Ἰουνίου 1821 ἐκάθονταν σιμὰ στὸν Θρασύβουλο ἐνῶ ἔπεφτε ραγδαία βροχὴ ἐξω καὶ ἄκουγαν τὴ διήγησιν τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχῃ καὶ τῶν ἐπισκόπων, ποὺ ἔκανε ὁ νέος.

Ὁ Δημήτριος Σούτσος ἓνας ἄνδρας ὠραίος καὶ ρωμαλέος, στηρίζοντας τὸ κεφάλι του στὸ χέρι, φαίνονταν πρὸ συγκινημένος ἀπ’ ὅλους.

— Καὶ πῶς κατάντησες σ’ αὐτὰ τὰ μέρη; ρώτησε τὸν Θρασύβουλο ὅταν τελείωσε τὴ δραματικὴ ἀφήγησή του. Ζῇ ὁ πατέρας κι’ ἡ μάνα σου;

— Πῶς κατάντησα ἐδῶ; Ὁ χείμαρρος δὲν ἰστέρνει μαζὺ του φύλλα καὶ κλαδιὰ καὶ πολλὰς φορὲς κορμούς ὁλόκληρους; “Ἐτσι κι’ ἐμὲ μ’ ἔρριξε ἡ τύχη ἐδῶ. Μὲ ρωτᾷς ἂν ἔχω γονεῖς... Εἶχα... Ἀλλὰ ξέρω τώρα; Τὸ μόνο ποὺ γνωρίζω εἶναι ὅτι στὰ στήθη μου βράζει ἐκδίκηση γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ τὴν πίστη!

— “Ἐχεις δίκην! Ἡ ἐκδίκηση καὶ ὁ πατριωτισμὸς εἶναι τὰ μόνα ποὺ θὰ μᾶς ἐλευθερώσουν ἀπὸ τὴ δεινὴ θέσιν ὅπου βρισκόμαστε.

— “Ἡ πρέπει νὰ ζωντανέψωμε τὴν

Πατρίδα ἢ νὰ πεθάνωμε! εἶπε ὁ Σπύρος Δρακούλης.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνειρο ὅλων μας! εἶπε ἓνας ἄλλος.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνειρο ὅλων τῶν Ἑλλήνων τὴ στιγμὴ αὐτῇ, πρόσθεσε ὁ Δρακούλης. Ἀκούστε ἓνα γράμμα ποὺ ἔπεσε κατὰ τύχην στὰ χέρια μου καὶ τόσωσα ἀπὸ τὶς φλόγες. Θυμᾶστε πῶς οἱ δικοὶ μας ἐπίασαν τὸν ταχυδρόμο ποὺ πῆγαινε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν στὸ Βουκουρέστι καὶ τοῦ πήραν ὅλα τὰ χαρτιά ποὺ ἔφερνε καὶ τὰ κάψαν; “Εγὼ τυχαῖα κατόρθωσα νὰ πάρω αὐτὸ τὸ γράμμα ποὺ κάποιος ἔκαψε τὸ πρῶτο φύλλο του γιὰ ν’ ἀνάψῃ φαίνεται τὸ τσιμπούκι του. Αὐτὸ τὸ γράμμα λοιπὸν τόστελνε μιὰ νέα ποὺ τὴν ἔλεγαν Ἀνδρονίκη κι’ ἦταν ἀπὸ τὴν Ἀρκαδίαν, στὸν ἀρραβωνιαστικό της.

Ὁ Θρασύβουλος ποὺ ἄκουσε τὸ ὁ-



“Ἐμεινε ἐκεῖ ἐπὶ πολλὴν ὥραν προσευχόμενος.

νομα τῆς μνηστῆς του, χωρὶς νὰ φανερώσῃ τίποτε ἐπὶμενε τὸν Δρακούλη νὰ διαβάσῃ τὸ γράμμα.

Ὁ Δρακούλης ἔβγαλε μερικὰ τσαλακωμένα καὶ μισοκαμμένα χαρτιά ἀπὸ τὸ σελάχι του, καὶ νὰ τὶ διάβασε:

... «Κι’ ὥστόσο φίλε μου αἰσθάνομαι ὅτι εἶμαι σήμερον πρὸς μεγάλη μὲς στὴν δυστυχία ἀπ’ ὅτι ἤμουν στὴν εὐτυχία. Ἀφότου ἔχασα τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἀδελφὸ μου, τίποτε ἄλλο δὲν συλλογίζομαι παρὰ τὴν πατρίδα κι’ ἐσένα. Γλυκεῖα πατρίδα, κατακαυμένη Ἑλλάδα μας! Πόσον καιρὸ ἀκόμη θὲ νὰ στενάξῃς στὴν σκλαβιά! Πόσον καιρὸ θὰ πολεμοῦνε τὰ παιδιὰ σου γιὰ νὰ σοῦ χαρίσουν τὴν Λευτεριά σὰν ἓνα ὄρω ἀτίμητο ποὺ τόσο τὸ ἀξίζεις! Καὶ σὺ Θρασύβουλέ μου ξέρω πῶς ἀγαπᾷς τὴν χώρα μας ὅπως ἐγώ. “Ε-

χασα τὰ πάντα πιά, τὰ πάντα! Γονεῖς κι’ ἀδελφὸ, καὶ περιουσία καὶ Πύργο. Μὰ στὴν καρδιά μου μένει ἡ Ἑλλάδα, μένεις ἐσύ, καὶ εἶναι σὰν νὰ μὴν εἶμαι στὸ κόσμον πανέρημη καὶ χωρὶς σκοπὸ. Κι’ ὅταν πέφτει τὸ βράδυ καὶ τὸ σκοτάδι σκεπάζει τὴν ὁμορφὴ χώρα μας, τότε Θρασύβουλέ μου ἐγὼ ἐσένα μπροστὰ μου. Κλείνω τὰ μάτια κι’ ἀναθυμῶμαι τὴν ὁμορφὴν, εὐτυχισμένην ἐποχὴν ποὺ γύριζα μαζί σου στὶς κορυφὰς τοῦ Μαίναλου καὶ στὶς ὄχθες τοῦ Λαδωνα. Μοῦ φαίνεται πῶς ξανακούω τὸ γκλιγκλίνισμα τῶν κουδουνιῶν ποὺ εἶχαν στὸ λαιμὸ τους οἱ γιδούλες μου. Οἱ σκύλοι μου ἀγρυπνοῦν κοντὰ μου. Πέρα μακριὰ, ἀκούγεται μιὰ φλογέρα, κι’ ὕστερα ἀρχίζουν τ’ ἀηδόνια νὰ κελαῖδουν. Σ’ ἀκούω νὰ μοῦ μιλάς γιὰ τὰ μελλοντικά σου σχέδια. Γιὰ τὴν θερμὴ ἀγάπην σου γιὰ τὴν πατρίδα ποὺ ἔκανε τὴν φωνή σου νὰ τρέμῃ καὶ νὰ πάλ्लεται. Ὅλα αὐτὰ ὅμως εἶναι ἀναμνήσεις καὶ ὄνειρα. Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν, δὲν γίνονται τώρα. Τώρα, πρέπει νὰ ξαναγυρίσω στὴν σκληρὴ πραγματικότητα. Στὸν πόλεμον ποὺ εἶναι ἡ μοίρα μας, ἡ μοίρα ὅλων τῶν Ἑλλήνων... Τώρα φέρνω τὰ δέκα παλληκάρια μου στὴν Πάτρα, κι’ ἐκεῖ θὰ δῶ ἂν πρέπει νάρθω στὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ πῶς... “Ἐχε γειὰ καλὴ μου Θρασύβουλε! Καὶ συγχώρησε τὸν ἀχρεῖο τὸν Βάρθακα ποὺ καθὼς σοῦ ἔγραψα πρὸς πάνω εἶναι ἡ αἰτία νὰ βρίσκομαι στὴν δραματικὴ θέσιν ποὺ βρίσκομαι σήμερον. “Εγὼ τὸν συγχώρησα μιὰ φορὰ, κι’ ἄς τὸν τιμωρήσῃ ὁ Θεός. “Ἐχε γειὰ καὶ πάλι!

Ἀνδρονίκη»

Ὁ Θρασύβουλος ἄκουσε μὲ πραγματικὴ ἀγωνία νὰ διαβάσῃ αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ τέλος σηκώθηκε καὶ εἶπε τοῦ Δρακούλη.

— Ἀφῆστε με νὰ δῶ τὸν γραφικὸ χαρακτήρα.

Κι’ ἀφοῦ ἐπῆρε στὰ χέρια του τὸ χαρτὶ καὶ βεβαιώθηκε ὅτι πράγματι τὸ γράψιμο ἦταν τῆς Ἀνδρονίκης, τὸ ἔφερε στὰ χεῖλη του καὶ τὸ φίλησε μὲ συγκίνηση.

— Ναί! Εἶναι δικό της! Εἶναι γράμμα τῆς Ἀνδρονίκης! ψιθύρισε.

— Ὡστε ἐσύ εἶσαι ὁ Θρασύβουλος ποὺ λέει τὸ γράμμα αὐτό; ρώτησε ὁ Δρακούλης.

— “Εγὼ εἶμαι καπετάνιο, κι’ αὐτὴ ποὺ μοῦ τὸ ἔγραψε εἶναι ἡ ἀρραβωνιαστικιά μου ἡ Ἀνδρονίκη! Καλύτερα νὰ τὸ τρώγαν ὅμως οἱ φλόγες τὸ γράμμα αὐτό. “Ἐτσι δὲν θὰ μάθαινα σὲ τί ἀπελπιστικὴ θέσιν βρίσκεται ἡ Ἀνδρονίκη. Καὶ τί μπορῶ νὰ κάνω γιὰ νὰ τὴν βοηθήσω;

— Καρδιά Θρασύβουλε! εἶπε ὁ Νικόλαος Ὑψηλάντης. Οἱ πόνοι τῆς ψυχῆς πονᾶνε περισσότερο ἀπὸ τοὺς σωματικούς πόνους. Πρέπει ὥστόσο νὰ εἴμαστε ἄντρες, καὶ νὰ ξέρωμε νὰ ὑποφέρωμε μὲ γενναιότητα. Κοίτα ἀντίκρουστο τὸ Δραγατσάνι. Κι’ ὕστερα τοὺς Τούρκους ποὺ εἶναι στρατοπεδευμένοι ἀντίκρου. Νὰ τὸς τρόπος νὰ ἐκδικηθῇς νέε μου!

— Ἀλήθεια. “Ἐχεις δίκην.

Οἱ συνάδελφοί του εἶχαν μεγάλη περὶεργεια νὰ μάθουν γιὰ τὴν Ἀνδρονίκη, κι’ αὐτὸς τοὺς διηγήθηκε τὴν ἱστορία του σὰ νάταν ἀδέρφια του.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΣΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

«Αλλά ή κυρά Λοξή δεν σκέφτεται μονάχα να κάνει ευεργεσίες και όσο ζή και έπειτα από το θάνατό της. Είναι ακόμη κι ένας ισχυρός παράγοντας του τόπου μας. Έχει μεγάλη επιρροή και έλπίζω πώς θα μου είναι πολύ ωφέλιμος για τις προσεχείς εκλογές, που με την παρακίνηση των φίλων μου και με την ευχή σας σκέφτομαι να έκ- θέσω ύποψηφιότητα.

«Έχω πεποίθηση ότι ή έκ μέρους σας περιποίηση της γριάς θα μου δώσει δικαιώματα επί της ευμενείας της».

Για το στραβό ούτε λέξη. «Ο για- τρός δεν έδωσε και πολλή προσοχή σ' αυτή την αποσιώπηση. Από το γράμ- μα απέκόμισε τη δυσάρεστη εντύπωση πώς ή πρόθεση του συναδέλφου του ή- ταν να έκτεθ ή στο βουλευτικό άγώνα.

— «Ω τόν άνοητο, σκέφτηκε, και έρ- ριξε το γράμμα του στο τραπέζι.

Πήρε κατόπι από το χέρι το στρα- βό τόν έφερε κοντά στο παράθυρο, τόν άνοιξε με τά δάχτυλά του τά βλέφαρα, εξέτασε για λίγο προσεκτικά τά μάτια του, έκαμε μιá κίνηση του χεριού του σά να έλεγε: Τετέλεσται.

«Η γριά έφερε τó δάχτυλό της στα χείλη της, ένωσε ίκετευτικά τά χέρια της, παρακαλώντας έτσι τó γιατρό να μη μάθη ó στραβός πώς δεν ύπήρχε γι' αυτόν καμμιá έλπίδα να ξαναδ ή τó φώς του.

Ο γιατρός κατάλαβε τη βουδή της παράκληση. Ήταν συνηθισμένος να δίνη θάρρος στους άρρωστους με ά- πατηλές παρηγορίες.

— Από πόσο καιρό δεν βλέπεις, ρώτησε τόν στραβό!

«Αλλά πήρε τó λόγο ή κυρά Λοξή.

— Είναι τώρα τρία χρόνια που άρ- χισε να λιγοστεύη τó φώς του. «Ελει- πε ó κακόμοιρος από νέος στα ξένα. Δούλευε για να βγάλη τó ψωμί του. Μά στα ύστερα, όλα του τά κέρδη τά ξόδεψε στους γιατρούς. Είδε κι' άπόει- δε και γύρισε στην πατρίδα εδώ κι' ένα χρόνο. Κατάλαβαινε ακόμα πότε είναι μέρα και πότε νύχτα. Τώρα τρεις μήνες δεν βλέπει τίποτε. «Όλα είναι μαύρα γύρω του.

— Μαύρα, μαύρα, πρόσθεσε ó γέ- ρος με την πένθιμη φωνή του.

«Η γριά έτριψε τά μάτια της με τά δάχτυλά της για να έμποδίση ένα δά- κρυ που ήταν έτοιμο να κυλήση στο μάγουλό της.

«Ο γιατρός την παρατηρούσε με βλέμμα γεμάτο συμπάθεια!

— «Αντρας σου είναι; ρώτησε.

— «Ογεσκε, άπάντησε ή γριά.

Αυτή τη φορά όμως ή άπάντησή της δεν είπώθηκε με τη δυσάρεσκεια ούτε με τήν άνυπομονησία που άπάντησε πρωτύτερα στόν «Επαρχο.

— «Αδελφός σου; ξαναρώτησε ó για- τρός.

— «Ογεσκε.

— «Αρραβωνιαστικός σου;

«Η κυρά Λοξή έφερε πάλι τά χέ- ρια στα χείλη της, κρύβοντας τó χα- μόγελό της με τη συνηθισμένη της χει- ρονομία.

— Πατριώτης μου είναι...

«Ο γιατρός την κοίταξε χαμογελών- τας.

— «Ο άμοιρος, ξανάπε ή γριά, δεν έχει κανένα δικό του. Τόν γνώριζα από παιδί. Κι' εγώ που σου μιλά είμαι ξε- κληρισμένη, έρημη και μόνη. Τώρα κοντεύουμε κι' οι δυο μας στο τέλος. «Αν έβλεπε αυτός κι' εγώ δεν είχα μά- τια θα μου έδειχνε τó δρόμο στón τά- φο. «Εγώ έχω τά μάτια μου ακόμα... Κατάλαβες.

— «Εκατάλαβα πώς είσαι καλή χρι- στιανή, είπε ó γιατρός. Και γυρίζον- τας πρòς τó γέρο.

— Να δοξάσης τó Θεό, τού είπε, που βρέθηκε αυτή ή κυρά και σέ βοη- θάει.

— Δόξα σοι ó Θεός, φώναξε ó γέ- ροντας.

— Τι γιατρικό θα τού δώσης, για- τρέ μου; ρώτησε ή κυρά Λοξή και έ- κλεισε τó ένα της μάτι για να δείξη γιατί ακριβώς έκανε τήν έρώτηση.

— Θα τού δώσω κάτι να πλένη τά μάτια του. «Αλλά πρέπει να δουλεύη με τά χέρια του.

— Αυτό τó λέω κι' εγώ, γιατρέ μου. Με τά χέρια σταυρωμένα και με τά μά- τια κλειστά σκουριάζει ó νους τού άν- θρώπου τού λέω να πλέκη καλάθια.

— Σωστά σου λέει ή γερόντισσα και να τήν άκούς, είπε ó γιατρός στο στραβό.

Μά ó γέρος κούνησε τó κεφάλι του χωρίς να π ή λέξη. Είχε κατάλαβει τήν άλήθεια. «Ήξερε πώς δεν θα ξαναδ ή τó φώς όσο ακόμα ζούσε.

Ο γιατρός κάθισε να γράψη τη συν- ταγή, τη δ ήθεν συνταγή. «Η κυρά Λο- ξή στο μεταξύ τράβηξε από τόν κόρ- φο της τó κομπόδεμά της, τó έλυσε, έβγαλε δυό άσημένια τάλλαρά και τά άπίθωσε χωρίς θόρυβο στο τραπέζι. Τήν ίδια στιγμή ó γιατρός τής έδινε τη συνταγή.

— Τι είναι αυτά, φώναξε ó γιατρός. Πάρτα πίσω! Αυτή τήν ώρα δεν δέ- χουμε έπισκέψεις. Μόνο φίλους μου δέ- χουμαι.

Και τότε πήρε από τά χρήματα που είχε στο τραπέζι του ένα χρυσό νόμι- σμα, τó πρόσθεσε στα δυό άσημένια τάλλαρα και τά έδωσε στη γερόν- τισσα.

— Για τά κοφίνια, είπε σιγά, δεί- χνοντας τó στραβό.

— Μόνο αυτό δεν γίνεται, είπε ή κυ- ρά Λοξή. «Οχι μονάχα να μην παίρνης αλλά και να δίνης.

Και άρνήθηκε άποφασιστικά τήν προσφορά.

Σκίτσα άναγνωστών



(Σκίτσο τής Ζηλιάρας)

— Δεν μου τó είπαν ψέμματα, είπε, πώς είσαι καλός άνθρωπος.

— «Εσύ είσαι καλή. «Εγώ δεν πήγα να ξοδευτώ και να θαλασσοπνιγώ για ένα που δεν τόν έχω τίποτα. Ούτε άν- τρα, ούτε άδελφό, ούτε άρραβωνι- στικό!

— Αϊ, να σου πώ γιατρέ μου. Κι' έκρυψε πάλι με τó χέρι της τó χαμό- γελό της. Δεν είναι ούτε άντρας μου, ούτε άδελφός μου, ούτε άρραβωνιαστι- κός μου. Και όμως πώς να στο πώ.

«Εναν καιρό ήταν κάτι για μένα. Κα- τάλαβες; «Όταν οι γονέοι μου με πάν- τρεψαν αυτός ξενιτεύτηκε. Δεν τόν ή- θελαν, βλέπεις, για άντρα μου μιá και ήταν φτωχός. «Αν με ρωτούσαν εγώ αυτόν θα προτιμούσα. Ήταν όμορφος άντρας, καλός άνθρωπος και πιστός.

«Εμεινε λεύτερος. «Εφυγε νέος και γύ- ρισε γέρος και στραβός. «Όσο αυτός βρισκόταν στην ξενιτεία εγώ έθαψα τόν άντρα μου και όλα μου τά παιδιά. Και ξαναβρεθήκαμε, κι' οι δυο δυστυ- χισμένοι, ó ένας κοντά στόν άλλο. «Αλ- λά τί τά θέλεις. «Η νιότη πέταξε. Δεν ξαναγυρίζει. «Εκατάλαβες γιατρέ μου;

«Εάν εγώ είμαι τώρα έρημη και μόνη δεν μου φταίει. «Εγώ όμως έχω χρέος να τόν βοηθήσω στα μαύρα και στα σκότεινα που βρίσκεται. Κατάλαβες;

— Μαρία, Μαρία! φώναξε ó για- τρός στη μαγείρισσα, άνοίγοντας τήν πόρτα. Βάλε δυό πιάτα ακόμα στο τραπέζι.

Και γυρίζοντας πρòς τήν κυρά Λοξή:

— Κυρά μου, τής είπε, έλα να φάμε μαζί και να μου πής τήν ιστορία σου. Πολύ μου άρέσει.

— Καλά, πώς γίνεται γιατρέ μου; Στο τραπέζι σου να μάς κρατήσης.

— Γίνεται και καλογίνεται.

«Η κυρά Λοξή δεν θέλησε να δεχθ ή τήν πρόσκληση τού γιατρού. Ουμήθηκε όμως τη μαγείρισσα και σκέφτηκε πώς θα δοκίμαζε μεγάλη χαρά αν έβλεπε τά μούτρα που έκανε, αυτή που θέλησε να τήν διώξη, βλέποντάς την να κάθε- ται στο τραπέζι τού κυρίου της.

— Αφού τó θέλεις, γιατρέ μου, μό- νο ένα ποτήρι κρασί στην ύγεια σου.

Και παίρνοντας τó στραβό από τó χέρι άκολούθησε τó γιατρό στην τρα- πεζαρία.

— «Ελέησόν με ó Θεός, άρχισε ó στραβός.

— Σώπασε, Γιάννη, μη σ' άκούση ó γιατρός.

«Ο Γιάννης έσώπασε.

— «Ο συναδέλφός μου, σκεφτόταν ó γιατρός, θα νομίση πώς περιποιούμαι τη γριά για να τού προμηθέψω ψήφους. Θέλει να γίνη βουλευτής. «Ας γίνει να δ ή τη γλύκα.

— «Αχ γιατρέ μου, είπε ή κυρά Λο- ξή, καθώς ó γιατρός γεμίζει τά ποτή- ρια. «Αν ήθελες να γίνης βουλευτής μας θα έκανα τόν κόσμο άνω -- κάτω για να μην άποτύχης!

— Ευχαριστώ, εύχαριστώ. Δεν τó έχω σκοπό. «Αντί για μένα, βρήθηκε τó συναδέλφó μου κεί κάτω, που τó θέλει τó βουλευτικό.

Και καθώς πρόσφερε τά ποτήρια.

— Στην ύγεια σου κυρά Λοξή και τού συντρόφου σου.

— Στην ύγεια σου, γιατρέ μου.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

(Διάσκευ ή Κ. Α. Μ.)



Τὸ ὀλέθριο λάθος

Τὸ λάθος πού ἔκανε ὁ πλούσιος τῆς παραβολῆς, πού εἶδαμε στὸ περασμένο σημεῖωμα δὲν εἶναι, δυστυχῶς κάτι τὸ σπάνιο. Πολλοὶ ἄνθρωποι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, παθαίνουν τὸ ἴδιο.



Καὶ ὅταν τὸ καταλάβουν, ἂν τὸ καταλάβουν ποτέ, εἶναι πιά πολὺ ἀργά. Θὰ ρωτήσετε: «πὺς τὴν παθαίνουν ἔτσι πολλοί, χωρὶς νὰ τὸ πολυκαταλάβουν;» Ἡ ἀπάντησις εἶναι ὅτι ξεγελοῦνται πολλοί, γιατί συνήθως ἐκείνο πού τοὺς ἀπασχολεῖ δὲν εἶναι κάτι κακὸ. Εἶναι καλὸ πράγμα, ἀλλ' ἅμα τὸ συγκρίνεις μὲ τὴ μεγάλη ἀποστολή, νὰ ἐργασθῇς γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τότε φαίνεται ποιά εἶναι ἡ πραγματικὴ τοῦ ἀξία.

Μιά ἄλλη παραβολὴ πού εἶπε ὁ Κύριος τὸ δείχνει καθαρώτερα. Ἦταν, λέει, κάποτε ἕνας μεγάλος βασιλεὺς. Τὸ παλάτι πού ἦταν ἀληθινὸς παράδεισος. Μέσα σ' ἕνα ἀπέραντο περιβόλι μὲ λογίων - λογίων δέντρα καὶ ἄνθη, ὑψώνονταν οἱ μαρμάρινοι τοῖχοι του, σὰν ἕνας πύργος τῶν παραμουθίων. Ἀναρίθμητες ποικιλίες πουλιῶν γλυκοκελαῖδουσάν ἀπ' τὰ ξημερώματα μέχρι τὴ δροσερὴ νύχτα. Βῆμα δὲν ἀκουόταν μέσα στοὺς ἀτέλειωτους διαδρόμους τοῦ καὶ τὰ ἀναρίθμητα δωμάτια καὶ σαλόνια του, γιατί κάθε περπάτημα πνιγόταν πάνω στοὺς βαρύντιμους τάπητες. Τὸ χρυσάφι καὶ τὸ ἀσπὴν θάμπωναν τὸ

μάτι καὶ ἀπ' τοὺς πελώριους πολυελαίους τὰ κρύσταλλα ἔστελναν διαρκῶς σὰν ἀστραπὲς τοὺς ποικιλοχρῶμους ἰριδισμούς των. Καὶ οἱ πῖο μεγάλοι ἀρχόντες τὴν βασιλείου τὸ θεωροῦσαν τιμὴ τους νὰ βρεθοῦν μιὰ φορὰ στὸ παλάτι καὶ πολὺ περισσότερο νὰ πλησιάσουν τὸν βασιλεῖα καὶ νὰ μιλήσουν γιὰ λίγο μαζί του. Ὅταν κάποτε συνέβαινε νὰ ἔχη κανεὶς αὐτὴ τὴν τιμὴ, σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ κατόπιν εἶχε νὰ διηγῆται καὶ νὰ λέη καὶ νὰ ξαναλέη γιὰ τὴν εὐτυχία πού εἶχε νὰ τὸν καλέσουν στὸ παλάτι.

Ὁ βασιλεὺς αὐτὸς εἶχε ἕνα μονάκριβο ἀγόρι. Ὅταν αὐτὸ μεγάλωσε καὶ ἤρθε ἡ ὥρα νὰ τὸ παντρεύῃ, ὁ βασιλεὺς ἀποφάσισε νὰ κάμῃ τὴν χαρὰ του ὅσο μπορούσε μεγαλύτερη. Καὶ πὺς αὐξάνει ἡ χαρὰ; Πὺς ἄλλοιως, παρὰ ἂν τὴν μοιρασθῇ καὶ μὲ ἄλλους. Γιατί, ὅπως λέει καὶ ἡ παροιμία, «μοιρασμένη λύπη, μισὴ λύπη, μοιρασμένη χαρὰ, διπλὴ χαρὰ». Γι' αὐτὸ, μὴ τηρώντας αὐτὴ τὴν φορὰ τοὺς αὐστηροὺς κανονισμοὺς τοῦ παλατιοῦ, κάλεσε πολλοὺς. Ὅσο τὸ δυνατόν πῖο πολλοὺς. Δὲν ἔμεινε ἀξιώματοῦχος τοῦ κράτους καὶ προύχοντας μέσα στὴν πολιτεία, πού νὰ μὴ πάρη καὶ πρόσκληση γιὰ τοὺς γάμους.

Οἱ ἐτοιμασίαι στὸ παλάτι ἀρχίσαν ἀπὸ βδομάδες ὀλόκληρες. Ἀποθήκες ὀλόκληρες γέμισαν μὲ τὰ ὑλικά γιὰ τὰ φαγητά, τὰ γλυκίσματα καὶ μὲ τὰ ποτὰ πού θὰ σέρβιραν στοὺς καλεσμένους. Κοπάδια ὀλόκληρα ἦταν τὰ καλοδιαλεγμένα ἀρνιά καὶ μοσχάρια, πού θὰ ἔψηναν στὶς γιορτές καὶ στὰ τραπέζια πού θὰ ἀκολουθοῦσαν τοὺς γάμους. Ὅσοι δὲν εἶχαν πάρει πρόσκληση, ὁ πολὺς καὶ ἀπλόικος κόσμος, καλοτύχιζαν τοὺς προσκαλεσμένους περιμένοντας μὲ ζήλεια τὴν ἡμέρα τῶν γάμων, γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τουλάχιστον ἀπὸ μακριὰ τὴ σπάνια αὐτὴ γιὰ τὸν βασιλεῖο τους γιορτῇ.

Ἡ ἡμέρα ἦλθε. Ὅλα εἶχαν ἐτοιμασθῇ. Οἱ πῖο σπουδαῖοι μάγειροι ἀπὸ νωρὶς εἶχαν βάλει ὅλη τὴν τέχνη τους, γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὰ καλύτερά τους

φαγητά καὶ τὰ ἐκλεκτότερα γλυκίσματα. Οἱ σερβιτόροι ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ βιαστικά νὰ ἐτοιμάσουν τὰ πελώρια καὶ ἀναρίθμητα τραπέζια. Ὅλοι ἦταν σὲ κίνηση. Ὅταν ὁμως ἔφθασε ἡ ὥρα νὰ ἔλθουν οἱ καλεσμένοι, ὅσο ἀπίστευτο κι' ἂν φαίνεται, δὲν φάνηκε κανεὶς. Ὁ βασιλεὺς πῆγε νὰ σκάσῃ ἀπ' τὴ στενοχώρια του, γιὰ τὴν προσβολὴ πού τοῦ γινόταν καὶ γιατί τοῦ κατέστρεφαν ἔτσι τὴν χαρὰ γιὰ τὸ μονάκριβό του παιδί. Δὲν ἤθελε καλὰ - καλὰ οὔτε τὰ μάτια του νὰ πιστέψῃ. Γι' αὐτὸ ἔστειλε δικούς του ἀνθρώπους στὰ σπιτία μερικῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τί εἶχε συμβῇ.

Καὶ τί διαπίστωσαν; Ὁ ἕνας, λέει, εἶχε ἀγοράσει κάποιο σπουδαῖο κτήμα κι' ἔπρεπε νὰ πεταχθῇ νὰ τὸ δῇ. Ὁ ἄλλος εἶχε ἀγοράσει πέντε ζευγάρια ἐξαιρετικὰ βόδια καὶ ἔπρεπε νὰ κάμῃ μερικὲς δοκιμὲς γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν πραγματικά τὰ ζῶα αὐτά ἦσαν ὅπως τὰ νόμιζε. Ἐνας ἄλλος εἶπε: ἔξερτε κι' ἐγὼ ἔκαμα τοὺς γάμους μου καὶ γι' αὐτὸ, λυποῦμαι ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχω κι' ἐγὼ καλεσμένους στὸ σπῆτι δὲν μπορῶ νὰ ἔλθω! Τέλος, ἄλλοι, οἱ πῖο ἀδιάντροποι, οὔτε συγγνώμῃ δὲν ζήτησαν. Μερικοί, μάλιστα πήραν πολὺ θάρρος ἀπ' τὴν ἐξαιρετικὴ καλωσύνη πού εἶχε δείξει ὁ βασιλεὺς. Ἐλπίζοντας δηλαδὴ πὺς πῆγαιναν γυρεύοντας νὰ τοὺς πάρουν στὸ παλάτι, ἀρχίσαν νὰ τὸ παίρνουν στὸ ἀστέιο καὶ νὰ κοροιδεύουν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βασιλεῖα καὶ νὰ τοὺς πετοῦν καὶ πέτρες καὶ ἄλλα πράγματα, ἔτσι πού μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πληγώθηκαν θανάσιμα.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς ἔμαθε ὅλα αὐτά, θύμωσε ἐξαιρετικά, ἔδωκε διαταγὲς νὰ ἐπιβληθοῦν οἱ ἀνάλογες τιμωρίες καὶ τοιοῦς ἔφερε ὡς προσκεκλημένους; Τοὺς ἀνθρώπους, πού μὴ ἐλπίζοντας πὺς μπορεῖ ποτὲ νὰ προσκληθοῦν κι' αὐτοί, μὲ κρυφὴ ζήλεια, μακάριζαν τοὺς καλεσμένους.

Σὰς φαίνεται ἀπίστευτὴ ἡ ἱστορία αὐτή; Εἶναι πραγματικὰ ἀπίστευτὴ. Ἀλλ' ὅμως εἶναι δυστυχῶς ἀληθινή.

Ὁ πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 506)

Ὁ Ζήσης Γραμμένοπουλος μὲ ἐρωτᾷ: «Πότε ἐκρησμοποιήθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ τὰ γραμματόσημα;»

Ἀπάντησις: Τὰ πρῶτα γραμματόσημα καθιερώθηκαν στὴν Ἀγγλία τὸ 1840. Στὴν Ἑλλάδα τὰ πρῶτα γραμματόσημα μῆτῃκαν σὲ κυκλοφορία στὰ 1861.

Ὁ Λουκάς Ντερέκας μὲ ἐρωτᾷ: «Υπάρχει κανένα ψάρι, πού νὰ πνίγεται στὸ νερό;»

Ἀπάντησις: Δὲν ξέρω κανένα τέτοιο ψάρι. ἂν ὑπῆρχε κανένα ζῶο πού νὰ μὴ μπορῇ νὰ ζῇ στὴ θάλασσα, δὲν θὰ ἦταν ψάρι. Ἄν μπορούσε νὰ ζῇ καὶ στὴν ξηρὰ καὶ στὴ θάλασσα θὰ ἦταν ἀμφίδιο.

Ὁ Γεώργιος Καμπούρης μὲ ἐρωτᾷ: «Πὺς δικαιολογεῖται λογικὰ τὸ ὅτι ἡ δοκιμὴ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ γίνεται μὲ τὸ γνωστὸ Σταυρὸ καὶ τὴν ἀντίπροσωπεύει ὁ μονοψῆφος πού βγαίνει ἀπὸ τὴν πρόσθεσις τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ τοῦ γινόμενου;»

Ἀπάντησις: Ὅλα αὐτὰ στηρίζονται στὸ γεγονός ὅτι τὸ 9 ὅταν προστίθεται σὲ κάποιο ἀριθμὸ μᾶς δίδει ἄθροισμα τοῦ ὁποίου τὰ ψηφία προστιθέμενα μᾶς δίδουν ἢ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ ἢ τὸ ἄθροισμα τῶν ψηφίων του: Π.χ. $7+9=16$ $1+6=7$ ἢ $25+9=34$ $2+5=7$ $3+4=7$. Ἐπίσης τὸ 9 ὡς πολλαπλασιαστής ἢ πολλαπλασιαστέος ἐπὶ ὁποιοῦδήποτε ἀριθμοῦ μᾶς δίνει γινόμενο τοῦ ὁποίου τὰ ψηφία ἀθροιζόμενα μᾶς δίδουν τὸν ἀριθμὸ 9. Παράδειγμα $7 \times 9 = 63$ $6+3=9$. $25 \times 9 = 225$ $2+2+5=9$. Ἄλλο παράδειγμα $375+9=384$ $3+8+4=15$ $1+5=6$.

Ἔτσι ἔχομε 25×47 ἄθροισμα τοῦ πρῶ-



του 7 τοῦ δευτέρου $2 (4+7=11$ $1+1=2)$. Ἐάν τοὺς πολλαπλασιάσουμε αὐτοὺς μᾶς δίδουν $2 \times 7 = 14$ $1+4=5$. Ἔτσι καὶ τὸ ἄθροισμα τοῦ γινομένου τῶν ἀριθμῶν 25×47 πρέπει νὰ εἶναι 5. Καὶ ἰδοὺ $25 \times 47 = 1175$ $1+1+7+5=14$ $1+4=5$.

Ὁ Ἰωάννης Νικ. Τοπούζας μὲ ἐρωτᾷ: «Ποῖος κατασκεύασε τὸ ἀγάλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ ἀπὸ πού τὸ ἐνεπνεύσθη;»

Ἀπάντησις: Τὸ χρυσοελεφάντινο ἀγαλμα τοῦ Δία στὴν Ὀλυμπία πού θεωρεῖται σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου, ἔφτιασε ὁ Φειδίας ἔχοντας ὑπ' ὄψιν του τὴν περιγραφή τοῦ Ὀμήρου στὴν Ἠλιάδα (Α 528).

Ὁ Σ. Κυριακίδης μὲ ἐρωτᾷ: «Τί εἶναι Μέρημα;»

Ἀπάντησις: Μέρημα λέγεται τὸ ποσοστὸ τῶν κερδῶν πού διανέμει ἡ ἐταιρεία στὸν κάτοχο ἢ τὸν κομιστὴ μιάς μετοχῆς τῆς.

Ὁ Ἀθανάσιος Παπαμάνος μὲ ἐρωτᾷ: «Τί εἶναι οἱ κηλίδες τοῦ Ἡλίου;»

Ἀπάντησις: Μὲ τὸν ὄρο «κηλίδες τοῦ Ἡλίου» ἐννοοῦμε ὠριμένα σκιερά στίγματα πού παρατηροῦνται στὸν ἥλιο μὲ τὸ τηλεσκόπιο. Νομίζει κανεὶς πὺς εἶναι τρύπες μέσα στὴ φωτόσφαιρα τοῦ ἥλιου. Στὴν ἀρχὴ οἱ κηλίδες ἐφαίνοντο σὰν μελανὰ σημεῖα πού σιγά-σιγά μεγάλωναν. Στὸ μέσον τῆς κηλίδος διακρίνεται ἕνας μαῦρος πυρήνας πού περιβάλλεται ἀπὸ ἕνα σκιοφῶς. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού θὰ ἐμφανισθῇ ἡ κηλίδα τοῦ ἥλιου μέχρι τῆς στιγμῆς πού θὰ ἐξαφανισθῇ περνᾶνε συνήθως ἀπὸ 10 μέχρι 30 μέρες. Οἱ κηλίδες κατὰ τὴ διάρκειά τῆς ἐμφανίσσεως τους χωρίζονται σὲ δυὸ ἢ περισσότερες κηλίδες καὶ διαρκῶς παθαίνουν παράδοξες μεταβολές. Ἡ παρατήρησις τῶν κηλίδων ἀπέδειξε ὅτι ὁ ἥλιος περιστρέφεται γύρω στὸν ἑαῶνα του. Οἱ κηλίδες παρουσιάζουν κατὰ τὴν ἐμφάνισή τους περίοδο 12 χρόνων.

Ὁ Πάνος Α. Μπασκοῦτας μὲ ἐρωτᾷ: «Πότε ἔζησε ὁ Πίνδαρος καὶ ποιά τὰ ἔργα του;»

Ἀπάντησις: Πίνδαρος εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς μεγαλειότερους λυρικοὺς ποιητὲς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Γεννήθηκε κατὰ πάσα πιθανότητα στὰ 522 π.Χ. εἰς Κυνὸς Κεφαλὰς τῶν Θεβῶν. Ἐξύμνησε θεοὺς, ἥρωας καὶ ἀνθρώπους. Γιὰ τοὺς θεοὺς ἔγραψε ὕμνους, παιάνες, διθυράμβους, προσοδίου καὶ παρθέσιους. Γιὰ τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐπίκαιρα, ἐγκώμια καὶ θρήνημα. Ἀπὸ τὰ ποιήματά του τὰ ὁποῖα οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ καταγράψαν σὲ 17 βιβλία, σώζονται σήμερα τὰ 4 μόνο τῶν ἐπινικίων.



316



109 Ἡ πορεία, στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς, ἐξακολουθοῦσε. Κι' ὥστόσο, πλήθος ἀπὸ γεωγράφους καὶ σοφούς κι' ἐπιστήμονες μελετοῦσαν τὴ φύση, τῶν ἀγνωστικῶν αὐτῶν τόπων.

Μὰ ποῖο θάταν τὸ τέρμα; ἀναρωτιόταν ὁ ταλαιπωρημένος στρατός. Μὲ τὸ θάρρος ποὺ εἶχαν, ζήτησαν νὰ μάθουν ἀπ' τὸν Ἀλέξανδρο τοὺς σκοπούς του. Κι' οὗτος κάλεσε σὲ συμβούλιο τοὺς ἐπισημότερους στρατηγούς κι' ἀρχηγούς καὶ τοὺς μίλησε ἔτσι:

«Ρωτᾷ ὁ στρατός ποῖο θὰ εἶναι τὸ τέλος τῶν κόπων καὶ τῶν ἀγώνων μας. Θὰ σᾶς τὸ ἐκθῶ ἀμέσως κι' ἐσεῖς νὰ δια φωτίσετε τὸ στρατό.

110 Ὅλοι στήλωσαν ἐπάνω του τὰ μάτια:

«Ἀκολουθώντας τὸ Γάγγη ποταμὸ ποὺ θὰ συναντήσουμε σὲ λίγο, θὰ φτάσουμε ὡς τὸν Ἀνατολικὸ Ὠκεανὸ ποὺ ὅπως θὰ δῆτε, ἐνώνει τὰ ρεῦματά του μετ' ἄλλες θάλασσες. Ἐκεῖ, στὸν Περσικὸ Κόλπο, θὰ μποῦμε στὸ στόλο ποὺ ὥστόσο κατασκευάζουν οἱ ναυπηγοὶ μας ἀπὸ τ' ἀπέραντα δάση τῆς Ἰνδικῆς, καὶ θὰ περιπλεύσουμε ὅλη τὴ Λιβύη, φτάνοντας ὡς τὴς Ἡράκλειες Στήλες. Ἔτσι, ἡ Ἀφρική κι' ἡ Ἀσία ὁλόκληρη γίνεταί δική μας. Καὶ τὰ σύνορα τῆς μεγάλης μας ἐπικράτειας, θὰ συμπίπτουν μετὰ τὰ ὅρια, ποὺ ὁ Θεὸς ἔβαλε στὴ γῆ.



111 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, ποὺ δὲν ᾔξερε ὅρια ἢ ὁρμη κι' ἡ παλληκαριά του. Καὶ νὰ τί ἀπάντησε στὸ χρυσόφτερο ἀπὸ τοὺς, ὁ Κοῖνος:

«Βασιλιά, ὠραῖο πράγμα εἶναι στήν εὐτυχία ἢ φρόνηση. Στρατὸς, σὰν αὐτὸν ποὺ ὀδηγεῖ στρατηγὸς σὰν ἐσεῖς, δὲν εἶναι νὰ φοβηθῇ τίποτε, ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Μὰ ὅ,τι ἔρχεται ἀπὸ τοὺς θεοὺς, εἶναι ἀπροσδόκητο. Ἄς γυρίσουμε πιά στήν πατρίδα μας. Κι' ἐὰν ὁ ἴδιος, ὅταν ἀναπαυθῇς καὶ δῇς τὴ μητέρα σου καὶ τακτοποιήσῃς τὰ πράγματα στήν Ἑλλάδα, ξεκινᾷς πάλι. Ἐσὺ ὁ ἴδιος, μετὰ τὸ στρατὸ ἀναγεωμένο. Ὅχι μὲ κουρασμένους καὶ γέροντες, ὅπως εἴμαστε τώρα ἐμεῖς».



112 Ὁ Ἀλέξανδρος κοίταξε ἀνίσχυρος τὴν ὁμήγυρη. Ἦταν ἀλήθεια αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ Κοῖνος; Ἔτσι ἐνῶσαν ὅλοι τοὺς;

Ναί, οἱ θερμὲς τοὺς ἐπευφημίες αὐτὸ μαρτυροῦσαν. «Πολὺ καλὰ», εἶπε θυμωμένος. «Εἰσθε ἐλεύθεροι νὰ γυρίσετε στὴ γενέτειράν· ἐγὼ ὅμως θὰ προχωρήσω. Κι' ἂν σᾶς ρωτήσουν οἱ Μακεδόνες ποὺ ἔμειναν στήν πατρίδα, γιὰ μένα, πῶς ἀφήσατε μόνο τὴ βασιλιά σας ἀνάμεσα στοὺς ἐχθρούς;

Μὲ τὰ πικρὰ ἐκείνα λόγια ἔλυσε τὴ συνεδρίαση καὶ κλείστηκε στὴ σκηνή του, τρεῖς μέρες, ἀμίλητος, ἐλπίζοντας μὴπως γίνῃ στὸ μεταῶν καμμιὰ ἀλλαγὴ. Μὰ ἡ ἀλλαγὴ ποὺ περίμενε, ἔγινε στὴ δική του ψυχῇ.



113 Καὶ νὰ τί συλλογιζόταν περιπατώντας σὰν λιοντάρι κλεισμένο στὸ κλουβί, πρὶν ὁλόκληρες μέρες:

«Ποτέ μου δὲ θέλησα νὰ κυβερνήσω μετὰ τὴ βία. Καὶ τί θὰ μ' ὠφελοῦσε; Ἄν κέρδιζα τόσες δόξες, αὐτὸ δὲν ὀφείλεται μόνο στὴ δύναμί μου, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀγάπην καὶ στὴν παλληκαριά τοῦ στρατοῦ, ποὺ μ' ἀκολουθοῦσε με πίστη. Τί νὰ τὸν κάμω λοιπὸν τώρα τὸ στρατὸ τοῦτο, τὸν ἀποκαμιωμένο, ποὺ πιστεύει ἔξ' ἄλλου πῶς τὸ ἔργο μας τελειώσε;» Ἐκαμὲ λίγους γύρους βουδός, κι' ὑστερὰ ἐνοίξε λίγο τὸ παραπέτασμα τῆς σκηνῆς καὶ, κοιτάζοντας στὴς Ἀνατολῆς τὰ μάκρη, ποὺ φαίνονταν ἀτέλειωτα, ἐξακολούθησε τοὺς συλλογισμούς του.



114 «Μὰ μὴπως πραγματικὰ τὸ ἔργο μου ἔχει τελειώσει; Τί κι' ἂν φτάσω στὸ Γάγγη, ἀφοῦ πιδ πέρα προσμένουν ἄλλα ποτάμια, ποὺ θὰ μὲ καλοῦν; Τί κι' ἂν νικήσω καὶ νῆα ἔθω, ἀφοῦ, μετὰ ἀπ' αὐτά, θ' ἀπαντήσω νῆα, ποὺ θὰ μὲ θεωροῦν ἀρπαγὰ καὶ κατακτητὴ τοῦ πατρίου ἐδάφους;

Ἐξέκρινε γιὰ μιὰ ἱερὴ ἐκδίκηση, ποὺ πήρε τὸ πιδ ἐνδοξο τέλος. Εἶμαι κύριος τῆς Μηδίας καὶ τῆς Περσίας, τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας καὶ μέρους ἀκόμα τῆς Λιβύης. Ἄς ἀρκεσθῶ σ' αὐτὰ κι' ἂς φροντίσω γιὰ τὴν ἀργάνωσή τους.

(Συνεχίζεται)

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ



ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το διήγημα αυτό, που την υπόθεσή του έχουν έκμεταλλευτή πολλοί, δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στην «Εστία». Είναι γραμμένο στην υπερκαθαρεύουσα και γι' αυτό το δίδουμε διασκευασμένο στους φίλους μας.

Το διήγημα αναδημοσιεύτηκε στη συλλογή «Το Έλληνικόν Διήγημα» του Κ. Φ. Σκόκου που εκδόθηκε στα 1920. Εκεί ο εκδότης σημειώνει: «Αναγκαίον κρίνεται, προς αποφυγήν ένδεχομένης πλάνης να σημειωθή ένταύθα ότι το διήγημα αυτό έδημοσιεύθη τὸ πρῶτον έν τῇ «Εστία» τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1886 ήτοι τετραετίαν ὅλην πρὸ τῆς πρώτης παραστάσεως τῆς Λύρας τοῦ Γέρω Νικόλα τοῦ Δ. Κόκκου».

Ὅπως αντίλαμβάνεται ὁ ἀναγνώστης καὶ ὁ Κόκκος στὸ θεατρικὸ του ἔργο έκμεταλλεύεται τὸ ἴδιο θέμα, πού καὶ σήμερα παραμένει ἀληθινὸ ὅπως καὶ πρὸ 70 χρόνων.

Ήταν, στὸν ἴδιο δρόμο, δυὸ σπιτίγια, τὸ ἓνα δίπλα στὸ ἄλλο!

Τὸ ἓνα μεγάλο, ἀρχοντικὸ σπιτί, σωστὸ παλάτι.

Τὸ ἄλλο, μικρὸ καλυβόσπιτο. Φτωχὴ, θεόφτωχων κατοικία!

Ἐδῶ ὠραίες ἐξώπορτες καὶ πολλὰ παράθυρα με βαρύτιμες κουρτίνες! Κομπῶ μπαλκόνια ὁμόρφαιναν ὅλη τὴν οἰκοδομή. Ἕνας ὀλοπράσινος κήπος, πού στὰ δέντρα του πού ἔρριχναν βαθειὲς σκιὰς χιλιάδες πουλιὰ κελαϊδοῦσαν καὶ σκόρπιζαν τὴ χαρὰ σὲ ὅλη τὴν περιοχή, πού τὴν χαραχτήριζε ἡ σοβαρότητα, πού δίνει ὁ πλοῦτος.

Ἐκεῖ μιὰ μόνο μικρὴ πόρτα καὶ ἓνα στενὸ παράθυρο πού τὸ ἀνοίγαν μόνον στὶς Κυριακὲς καὶ τὶς γιορτές, καὶ στὴν ἄκρη ἑνὸς στενοῦ διαδρόμου πίσω ἀπὸ δυὸ χαμόγειες κόμαρες πού ἦταν τὸ φτωχικὸ σπιτί — βρισκόταν μεγάλη κι' εὐρύχωρη αὐλή.

Αὐτὴν ἐσκάλιζαν ὅλη τὴν ἡμέρα ξυπόλυτα παιδιὰ, πού ξεφώνιζαν χαρούμενα, καὶ κόττες πού κλώθανε καὶ κτυποῦσαν διαρκῶς τὸ χῶμα με τὴ μύτη τους. Μ' αὐτὲς ἔπαίξε ἓνας κοκκινωπὸς σκύλος, παρὰ κάτω δέ, ὅλος ἀπάθεια, καὶ καλοσυνεμένος ὅπως, φαινόταν ἓνας γαῖδαρος, δεμένος σὲ μιὰ σαραβαλιασμένη ταῖστρα, κάτω ἀπὸ ἓνα παμπάλαιο, στανιδένιο ὑπόστεγο.

Τοῦ πλοῦσιου ἀρχοντικοῦ οἱ κάτοικοι, χωρὶς φυσικὰ νὰ λογαριάσουμε τοὺς πολλοὺς ὑπηρετές πού περπατοῦσαν μέσα στὸ σπιτί ἀμίλητοι καὶ σοβαροί, ἦσαν δυὸ μόνο: Ὁ ἄντρας καὶ ἡ γυναίκα. Ὁ Θεὸς δὲν τοὺς εἶχε δώσει παιδιά, ἴσως γιατί πῖστευε, πὼς ἦταν ἀρκετὸς γι' αὐτοὺς ὁ δῖα, ἴσως γιατί πῖστευε, πὼς ἦταν ἀρκετὸς γι' αὐτοὺς ὁ πλοῦτος τους. Εἶχε ὅμως δώσει πολλοὺς φίλους στὸν πλοῦτο

τους, πού ἐκάθονταν ταχτικά στὸ τραπέζι τους καὶ ἔδιναν κάποια ζωὴ καὶ φαιδρότητα στὶς εὐρύχωρες ἀλλὰ τόσο ἀδειανὲς αἰθουσες τους. Δὲν ἔδιναν ὅμως καὶ τὴν καρδιά στὸς οἰκοδεσπότες. Καὶ πολλὲς φορές στὰ μάτια τῆς πλούσιας ἀλλὰ ἀκληρῆς συζύγου, ἦταν ζωγραφισμένη ἡ μελαγχολία, κι' ἓνα θολὸ δάκρυ ἔτρεχε στὸ μάγουλό της, ὅταν ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου της ἔβλεπε τὰ παιδιὰ τοῦ γείτονα της νὰ παίζουν με τόσες φωνὲς καὶ τόσο θόρυβο τὸ κεράκι καὶ τὸ κρυφτούλι.

Καὶ εἶχε πολλὰ παιδιὰ ὁ γείτονας της. Οὔτε κι' αὐτὸς δὲν ἤξερε πόσα, ἔλεγε, ἀστειευόμενος, ὅταν τὸν ρωτοῦσαν.

Ὅταν τὸ βράδυ γύριζε στὸ σπιτί του ὁ μεροκαματιάρης αὐτὸς, ἄλλοτε με τὰ πόδια καὶ ἄλλοτε καβάλλα πάνω στὸ γαῖδαρό του, τὸν ὑποδέχονταν χαρούμενες φωνὲς ἀπὸ τὴν αὐλή, καὶ ὅλο ἐκεῖνο τὸ κοπάδι τῶν παιδιῶν, πού ἄφηνε στὴ μέση τὸ παιγνίδι του, ἔτρεχε καὶ καθένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ προσπαθοῦσε νὰ πάρῃ μιὰ θέση στὴν ἀγκαλιά τοῦ πατέρα.

Ὁ πιὸ καπάτσος, ἔφτανε στὸς πατρικοὺς ὤμους. Ἡ πιὸ ζωερὴ ἄρπαζε ἀπὸ τὰ χέρια του τὸ ψωμί, ἄλλος κρεμόταν ἀπὸ τὸ σβέρκο του, καὶ τὰ πιὸ μικρὰ τοῦ ἀγκάλιαζαν τὰ πόδια.

— Ἐλα! Ἐσυχάστε! Ἄστε τὸν πατέρα σας νὰ ξανασάνῃ, ἐφώναζε στὰ παιδιὰ της ἡ κυρα - Δημήτραϊνα, μιὰ παχυσάρκη μεσόκοπη, πού στὸ πρόσωπο της ἦταν ζωγραφισμένη ἡ καλωσύνη!

— Ἄστα, μὴν τὰ μαλώνῃς, ἔλεγε ὁ κυρ - Δημήτρης στὴ γυναίκα του, καθὼς ἔπαιρνε στὴν ἀγκαλιά του τὰ δύο μικρότερα παιδιὰ του καὶ κατάκοπος καθὼς ἦταν καθόταν πάνω στὸ σαμάρι καὶ σκούπιζε τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του με τὶς ποδιὲς τῶν βλασταριῶν του. Τέτοιες σκηνὲς ἔβλεπαν τακτικὰ ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τους, ὁ κύριος Μαρῆς καὶ ἡ κυρία Μαρῆ οἱ ἀκληροὶ καὶ πλοῦσιοι οἰκοδεσπότες!

Καὶ ὁ κύριος, ἑκατομμυριούχος χρηματιστής, με κάποια δυσφορία ἔβλεπε, τὰ πρόστυχα, ὅπως τὰ ἔλεγε, οἰκογενειακὰ αὐτὰ πανηγύρια, ἡ κυρία ὅμως ἔβλεπε ὅλα αὐτὰ με κάποιο παράδοξο χαμόγελο, πού μαρτυροῦσε καὶ χαρὰ καὶ λύπη.



Οἱ ἦχοι τοῦ μουζουκιοῦ ἀκούστηκαν χαρούμενοι.

Ένα βράδυ — ήταν ή Κυριακή της αποκριάς, ό Δημήτρης γύρισε νωρίτερα στο σπίτι του. Ήταν καταφορτωμένος με ψώνια.

Με τό δεξί του χέρι έσφιγγε ένα ταβά, γεμάτο παχύ στρώμα ρυζιού, απ' όπου πρόβαλαν, σαν βουναλάκια, κομμάτια ψημένου κρέατος, κάτω δέ από τόν ταβά, σαν να ήταν έκκρεμες ρολογιού, κουνιότουν, κρεμασμένα από τό δεξί του χέρι, μία μακρόμαυρη μεγάλη μπουκάλια γεμάτη ξανθειά ρετσίνα. Από τό άριστερό του χέρι κρεμόταν ένα μεγάλο, σαν δίχτυ, μαντήλι, γεμάτο, ποιος ξέρει, τί νόστιμα και γαρφαλιστικά τρόφιμα, και πάνω απ' αυτή, συγκρατιόταν με τό ένα δάχτυλο, μία πρόστυχη μουτσούνα από τίς πιό φθηνές.

— Τρέξε, Μαριώ, ξεφόρτωσε με, φώναξε καθώς έμπαινε.

Άλλά πού να προφτάση ή Μαριώ! Τρία παιδιά, άρπαξαν με μιάς τήν μπουκάλια, άλλα τόσα τό μαντηλόδεμα, τού οποίου τό περιεχόμενον σκορπίστηκε σε όλα τά σημεία τού σπιτιού — δυό λεμονία εδώ, πέντε μήλα εκεί, λίγα μύγδαλα πάρα κάτω — και ή γενική αυτή έφοδος τών παιδιών έσωσε από σοβαρό κίνδυνο τόν ταβά, τόν όποιον κατάφερε επί τέλους να παραλάβη σώο και άκέραιο ή μητέρα.

— Κοίταξε, κοίταξε τά διαβολόπαιδα, έλεγε ή Μαριώ, καθώς άγωνιζόταν, λαχανιάζοντας, να έπιβάλη κάποια τάξη μέσα σ' αυτό τό άφηνιασμένο παιδόκοσμο.

Και ό πατέρας, με σηκωμένο τό χέρι κρατούσε τήν μουτσούνα όσο μπορούσε πιό ψηλά, ψηλότερα από όσο έφταναν τών παιδιών τά πηδήματα, και έλεγε άτάραχα:

— Αϊ ήσυχία. Κάμετε ήσυχία! Κάτσετε φρόνιμα, αλλοιώς δέν έχει μουτσούνα!

— Μουτσούνα, μουτσούνα, κραυγάζανε όλα μαζί τά παιδιά, και χόρευαν γύρω από τόν πατέρα τους ένα άσυγκράτητο χορό, με δρασκελιές και πηδήματα. Στο μεταξύ ή μητέρα πάσχιζε να μαζέψη από τού «πεδίου της μάχης» τούς από τού μανδηλιού πεσόντας... τραυματίας.

Επί τέλους επικράτησε ήσυχία στο σπίτι τού κύρ Δημήτρη. Τά παιδιά, περιτριγύρισαν τώρα τόν ταβά και απολαμβάνον τή γαρφαλιστική μυρωδιά του.

Η νοικοκυρά έστρωσε στη μέση τού δωματίου τό κοντό τραπεζάκι, πού ήταν ένα είδος σοφρά, και άναψε κοντά του ένα λύχνο πού διαρκώς τσίριζε.

Ο κύρ Δημήτρης κάθισε χάμου σταυροπόδι και άφου σταύρωσε με τό μαχαίρι τό ψωμί τό έκοψε και τό μοίρασε.

— Άς είναι, γυναίκα, δοξασμένο τό όνομα τού Θεού, είπε, κάνοντας τό σταυρό του. Η βδομάδα μας πήγε καλά. Βγάλαμε τριάντα δραχμές. Υγεία νάχουμε και έξωνού! Η φτώχεια, βλέπεις θέλει καλοπέραση.

Ετσι εύθυμα άρχισε, και εύθυμα τελείωσε τό φτωχικό τό φτωχόσπιτου δείπνο.

Και άφου τά παιδιά έτραγάνισαν και τό τελευταίο φαγάσιμο κόκκαλο, πού βρισκόταν στον ταβά, για μεγάλη στενοχώρια τού παρακολουθόντος τό συμπόσιο, σκύλου, για τόν όποιον άπομεινάρι μόνον ότι άπρόσιτο στα δόντια τών παιδιών, και άφου σκουπισαν με τό ψωμί τους και τό τελευταίο ίχνος σάλτσας τού πηλίνου σκεύους, πού τό έκαμαν να γυαλίση, ό κυρ - Δημήτρης έμοίρασε, με προσοχή για να μην άδικήση κανένα, στραγάλια στα παιδιά του, έστράγγισε μέσα στο ποτήρι του και τίς τελευταίες σταγόνες της μακρόμαυρης μπουκάλιας, σπόγγισε με τήν παλάμη του τό μουστάκι του, και είπε με άληθινό μεράκι στην γυναίκα που.

— Δός μου τώρα τό μπουζούκι μου, κυρά Μαριώ, να τραγουδήσουμε.

— Δέν wστόξατε, σείς ακόμα είπε στα παιδιά της, ή κυρά - Δημήτραίνα.

— Μα όλα μαζί, με μιά σύγχρονη κραυγή άπάντησαν όχι. Και έτσι σαν μητέρα ήσύχασε, σαν σύζυγος όμως έξετέλεσε πρόθυμα τήν παραγγελία τού άντρός της.

Τό μπουζούκι αυτό ήταν πατρική κληρονομία τού κυρ - Δημήτρη. Ο πατέρας του ήταν βαρελάς, μα τίς ώρες πού δέν είχε δουλειά

(Συνέχεια στην όπισθεν σελίδα)

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Ο "Αγγελος Βλάχος, πού τό διήγημά του, «Τά Χρήματα» δημοσιεύουμε από σήμερα είναι μία από τίς έξέχουσες φυσιογνωμίες τού περασμένου και τών πρώτων χρόνων τού είκοστού αιώνα. Ήταν: Θεατρικός συγγραφέας, ποιητής, λογογράφος μεταφραστής και πολιτικός. Γιός τού Σταύρου Βλάχου — ό θείος του Γιαννάκος Βλάχος καθώς και ό πατέρας του ήταν από τούς οργανωτές της Έπαναστάσεως τού 1821 στην Αθήνα — γεννήθηκε στην πρωτεύουσα στα 1838. Σπούδασε στα Πανεπιστήμια Αθηνών και Βερολίνου. Όταν δέ έπειτα από τίς σπουδές του στη Γερμανία, γύρισε στην Ελλάδα, διωρίστηκε στα 1863 Γραμματέας στο Υπουργείο Έσωτερικών. Δυό χρόνια αργότερα τοποθετήθηκε Γραμματεΰς στο Υπουργείο της Παιδείας.

Στά 1868 αποσύρθηκε από τη δημόσια υπηρεσία για να άφοσιωθεί στην λογοτεχνία και τη δημοσιογραφία.

Όταν στα 1875 σχηματίστηκε για πρώτη φορά ή Κυβέρνηση Τρικούπη ό "Αγγελος Βλάχος διωρίστηκε τμηματάρχης στο Υπουργείο Έξωτερικών.

Όταν τελείωσε ό Ρωσοτουρκικός πόλεμος έλαβε μέρος στην διπλωματική άποστολή της Ελλάδος στο συνέδριο τού Βερολίνου και όταν έπείστρεψε από εκεί προεδιάστηκε σε Γενικό Γραμματέα τού Υπουργείου Έξωτερικών. Στη θέση αυτή έμεινε μέχρι τό 1884.

Αργότερα επέτυχε στις βουλευτικές εκλογές της Αττικής ως υποψήφιος τού Τρικουπικού κόμματος. Σαν βουλευτής έλαβε ένεργό μέρος στις πολιτικές διαμάχες μεταξύ Τρικούπη και Δηλιγιάννη.

Όταν για δεύτερη φορά σχηματίστηκε Κυβέρνηση Τρικούπη ό "Αγγελος Βλάχος τοποθετήθηκε Πρεσβευτής της Ελλάδος στο Βερολίνο. Στη θέση αυτή παρέμεινε μέχρι τό 1890. Στις 26 Ιουνίου 1883 διωρίστηκε Νομάρχης Κerkύρας, παρέμεινε δέ στη θέση αυτή μέχρι τίς 8 Νοεμβρίου τού ίδιου χρόνου. Απελύθη από τήν Κυβέρνηση Τρικούπη, με τόν πρόεδρο της όποιας είχε έλθει εις διάσταση.

Στις 12 Ιανουαρίου 1895 διωρίστηκε επί Κυβερνήσεως Δηλιγιάννη Υπουργός της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως και προσωρινώς τών Οικονομικών. Παρητήθη τήν 31 Μαΐου τού ίδιου χρόνου.

Τόν Ιούλιον τού 1898 ό Βασιλεύς ανέθεσε στον "Αγγελο Βλάχο τήν διεύθυνση τού υπό ίδρυση Βασιλικού Θεάτρου. Άλλά άφου εργάστηκε επί τρία δλόκληρα χρόνια για τήν λειτουργία τού θεάτρου, αναγκάστηκε — άφου διεφώνησε — να παραιτηθί πρωτού άρχισή ή λειτουργία τού θεάτρου.

Μετά τετραετή περίπου ένασχόληση του με τήν δημοσιογραφία και τη λογοτεχνία — ανέλαβε τη διεύθυνση της «Εφημερίδος τών Συζητήσεων» πού έπανεξεδόθηκε τότε και διάκοψε τήν έκδοσή της έπειτα από λίγο καιρό — διωρίστηκε στα 1905 διευθυντής τών Ταχυδρομείων και Τηλεγράφων. Στα 1906 ανέλαβε και πάλι τη διεύθυνση τού Βασιλικού Θεάτρου. Αφού διαλύθηκε και αυτό άσχολήθηκε μέχρι της ημέρας τού θανάτου του. — 1920 — με τη λογοτεχνία. Για τό κυρίως λογοτεχνικό του έργο θα τά πούμε στο άλλο φύλλο.



Ο Νικόλός πού τραβούσε τό χορό, φορούσε και τήν μουτσούνα.

(Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα)

520

Η Σελίδα των Μυρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Καλή Σχολική χρονιά

‘Αγαπητά μου παιδιά,

Σήμερα, είμαστε για να νάμαστε! Είναι η πρώτη μέρα μιάς νέας μαθητικής σας προσπάθειας. Οι αὐλές των σχολείων, που ὅλο τὸ καλοκαίρι ἦταν βουβές, γέμισαν πάλι ἀπὸ χαρούμενα χελιδονίσματα. Γιατὶ τοῦ σχολείου τὰ χελιδόνια ἔχουν, γιὰ ἄνοιξη, τὸ φθινόπωρο. Τ’ ἄλλα φεύγουν, γιὰ τὶς ζεστὲς χώρες, αὐτὰ γύρισαν ἀπ’ τὶς ἐξοχές καὶ φωλιάζουν πάλι στὴ ζεστὴ ἀγκαλιὰ τοῦ σχολείου.

— Λοιπόν, “Αννα, τὰ πῆρες ὅλα ἐν τάξει; Μολύβια, τετράδια, χρώματα, χάρτες;

— “Ὅλα, γιαγιά, τὴν εὐχή σας μονάχα θέλω.

— Νὰ τὴν ἔχης, παιδάκι μου, κι’ ἐσύ, κι’ ὅλα τὰ ἐγγονάκια μου, κι’ ὅλα μου τὰ καλὰ παιδιά, οἱ ἀναγνώστες τῆς γιαγιάς Καντιανῆς. Τὴν εὐχή μου νάχετε, νὰ προκόψετε καὶ νὰ μάθετε τοῦ Θεοῦ τὰ

χίλια καλὰ: Τραγουδάκια, παιγνίδια, ἀνάγνωση καὶ γραφὴ καὶ λογαριασμούς. Κι’ ἀκόμα, νάστε τὰ πιὸ καλὰ, τὰ πιὸ φρόνιμα, τὰ πιὸ λογικά, ὅταν πρέπει. Γιατὶ, στὸ διάλειμμα καὶ στὶς ἐκδρομές, ἔχετε τὸ ἐλεύθερο νάστε ζωηρὰ καὶ χαρούμενα καὶ νὰ παίζετε ὅσο σὰς ἀρέσει.

— Γιαγιά, περίμενε νάρθω κι’ ἐγώ, γιὰ ν’ ἀκούσω τὶς εὐχές σου.

— “Ελα, Δροσούλα, γιατί ἀργεῖς;

— “Εψαχνα στὸ συρτάρι μου, νὰ βρῶ τὸ μολύδι μου. Ἦταν χωμένο κάτω ἀπὸ ἓνα βιβλίο παλιό.

— Μὴν ἀρχίζης, μικρούλα μου, μ’ ἀκαταστασίες, τὴ σχολικὴ σου χρονιά. Νὰ ταχτοποιῇς ἀπὸ τὸ βράδυ τὴ σάκκα σου καὶ κάθε τί στὸ συρτάρι σου μέσα, νάναι βαλμένο στὴ θέση του, νὰ τὸ βρίσκῃς εὐκολά, ὅταν τὸ θέλῃς! “Ελα τώρα ἄμε στὴν εὐχή μου.

“Ενα-ένα, πέρασαν καὶ μοῦ φίλησαν τὸ χέρι.

— “Εμένα τί θὰ μοῦ εὐχηθῇς, γιαγιά; εἶπε ὁ Τέλης.

— Νὰ ‘σαι λιγώτερο τεμπέλης φέτος, τὸν ἔκοψε ὁ Δημητρός.

— Τὴν ξέρεις τὴν παροιμία; ἀπάντησε ὁ Τέλης. “Ἐβγήκε τ’ ὄνομα τοῦ θεριστῆ, κι’ ἄς πέφτῃ νὰ κοιμάται».

— “Ἐχει δίκιο ὁ Τέλης, εἶπα κι’ ἐγώ. Ἦτανε κάποτε λίγο τεμπελάκος, μὰ τώρα πιά διορθώθηκε. Τί τοῦ τὸ θυμίζετε;

— “Ἀστειεύτηκα, εἶπε ὁ Δημητρός. “Εμένα τί θὰ μοῦ πῆτε;

— Νάσαι λιγώτερο φαντασμένος, τὸν πλήρωσε τώρα ὁ Φάνης. “Ὅποιος ἔχει ἀξία, ποτέ του δὲν κοκορεύεται οὔτε ζητᾷ νὰ χτυπᾷ διαρκῶς τοὺς ἄλλους.

— “Ελάτε, δὲν εἶναι ὥραϊο ν’ ἀρχίσετε μὲ τὴ γκρίνια, παιδιά μου, ἔστω καὶ στ’ ἀστεῖα. Φιληθῆτε μ’ ἀγάπη, δώστε τὰ χέρια, καὶ ξεκινήστε. “Ἐτσι, μπράβο! Καλὴ σχολικὴ χρονιά!

Μ’ αὐτὴ τὴν εὐχή, ποὺ τὴν ἀποτείνω σὲ ὅλους καὶ ὅλες σας, ἀγαπητά μου παιδιά, τελειώνουμε σ’ ἡμέρα τὶς κουβεντούλες.

Μ’ ἀγάπη,

“Η γιαγιά ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

‘ΑΕΤΟΣ καὶ ΧΕΛΩΝΑ

Μιὰ φορὰ κι’ ἓναν καιρὸ ζοῦσε μιὰ χελώνα κι’ ἓνας ἀητός. Ἦταν ἀγαπημένοι κι’ ἔκαναν συχνὰ παρῆα. Ὁ ἓνας ἀγαποῦσε τὸν ἄλλον μὰ ἡ χελώνα ζήλευε τὸ φίλο τῆς γιατίμποροῦσε νὰ πετάῃ ψηλὰ καὶ νὰ σχίζῃ μὲ τὶς φτεροῦγες του, τὸν οὐρανό! Καὶ μιὰ μέρα τοῦ εἶπε:

— “Θὰ μὲ μάθῃς, ἀετέ μου, νὰ πετώ κι’ ἐγώ;

— Νὰ σὲ μάθω, τῆς εἶπε, ὁ ἀετός. “Ἀλλὰ πῶς θὰ μπορέσης νὰ πετάξης χωρὶς φτερά; Εἶναι δυνατό; Μὰ ἡ χελώνα τοῦ ἀπάντησε ἀσυλλόγιστα:

— Εἶναι. Μὲ τοὺς ὀνυχάς σου θὰ μ’ ἀρπάξης καὶ θ’ ἀνοίξης τὰ φτερά σου νὰ πετάξης.

Καὶ συνεχίστηκε ἔτσι, παιδιά μου, ἡ κουβέντα τους.

— Κι’ ἔπειτα, καλὴ χελώνη;

— “Θὰ μ’ ἀφήσης κι’ ἐγώ μόνη, θὰ πετάξω μιὰ χαρά!

— “Ἀλλὰ πῶς; Χωρὶς φτερά;

— Πῶς χωρὶς! Μὲ τὰ φτερά σου.

Μὰ, χελώνη μου στοχάσου ὅτι τὰ φτερά τὰ ξένα εἶναι ὄνειρα χαμένα ἔχεις ἰδικά σου; Πέτα, εἰ δὲ μὴ...
— “Ὡ ἀφῆσε τὰ.
Καὶ εἶπέ μου, πρὸς Θεοῦ!
Θὰ μὲ μάθῃς, ναὶ ἢ οὐ;

Τοῦ κάκου, ἀγαπημένα μου παιδιά, ὁ ἀετὸς προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὴ χελώνα πῶς κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πετάξῃ χωρὶς δικά του φτερά! Καὶ ἡ ἀνόητη ἐνῶ μὲ δυσκολία σέρνεται στὴ γῆ, τῆς μπήκε στὸ νοῦ νὰ πετάξῃ!

Καὶ ἐκεῖνη δὲν τὴν μέλει μόνο νὰ πετάξῃ, θέλῃ.

Καί:

— Αἱ, λοιπόν, χελώνη στάσου ἀφοῦ θέλεις ἐτοιμάσου, εἶπε, καὶ τὰς πτέρυγές του τὰς τινάσσει δυνατὰ καὶ εὐθὺς στοὺς ὀνυχας του τὴν ἀρπάζει καὶ πετᾷ.

“Ἀνέβηκαν λοιπόν οἱ δυὸ φίλοι ψηλά. Πολὺ ψηλά. “Ἐφτασαν καὶ πετοῦσαν τώρα ἀνάμεσα ἀτὰ σύννεφα. Μὰ τὴ χελώνα...

Τόσο ὕψος τὴν τρομάζει, «στάσου, ἀετέ μου κράζει ν’ ἀναπνεύσω μιὰ στιγμή».

Καὶ ὁ ἀετὸς χωρὶς νὰ δείξῃ πῶς κατάλαβε τὴν τρομάρα τῆς:

— “Ὅπότε εἶναι ὥρα πέ μου νὰ σ’ ἀφήσω...

— “Ἀετέ μου.

Μὴ μ’ ἀφήσης μὴ μὴ μὴ!

“Ἀετέ, συχώρεσέ με καὶ στὴ γῆ κατέβασέ με ἑφταίξα τ’ ὁμολογῶ...

Τί ἀνόητη ἐγώ, στὰς φρονίμους συμβουλὰς σου νὰ μὴ θέλω νὰ πεισθῶ! νὰ χαρῆς τὰς πτέρυγές σου μὴ μ’ ἀφήσης νὰ χαθῶ.

Χάρηκε ὁ ἀετὸς καὶ πέταξε πρὸς τὰ κάτω.

Κι’ εἰς τὸ χῶμα τὴν ἀφήνει καὶ μ’ ὀρμὴν πετᾷ ἐνῶ λέγει δακρυσμένη ἐκεῖνη «ἀετέ σ’ εὐγνωμονῶ».

Κι’ ἔζησαν σὰ δυὸ γκαρδιακοὶ φίλοι καλὰ κι’ ἑμεῖς καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ



Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

ΠΟΙΟΣ ΕΦΘΑΣΕ ΠΡΩΤΟΣ
ΣΤΟ ΤΕΡΜΑ;

Τόν περασμένο Μάρτιο σ' έ-
να αγγλικό ιπποδρόμιο έξετυ-
λίχθηκε μια σκινη που δεν ή-
ταν συνηθισμένη σε τέτοιο πε-
ριβάλλον. Συγκεκριμένα ση-
μειώθηκε άγριος ξυλοδαρμός
μεταξύ των θεατών εξ αιτίας
διαφωνιών τους για τόν σχεδόν
ταυτόχρονο τερματισμό δύο α-
λόγων. Τό ωραίο είναι ότι τό
κακό αυτό έγινε τη στιγμή που
κάθε συζήτηση θα έπρεπε να
είχε πάψη γιατί είχε έκτεθη ή
φωτογραφία που έδειχνε τόν
τερματισμό των αλόγων. Η
ατμόσφαιρα ήταν ηλεκτρισμένη
άπολύτως δικαιολογημένα για-
τί π.χ. ένας θεατής είχε πον-
τάρει πάνω στο ένα άλογο
9.000 χάρτινες λίρες (720.
000.000 δρχ.). Μέχρι της στιγ-
μής που θα έκτεθη ή φωτογρα-
φία τού τερματισμού που απο-
τελεί αναμφισβήτητη απόδειξη
όλες οι συζητήσεις επιτρέπον-
ται. Καί μάλιστα στα ιππο-
δρόμια υπάρχουν άνθρωποι
που έχουν δευτάτη όραση και
κερδίζουν μυθώδη ποσά. Δια-
κρίνουν καθαρά ποιά από τά
άλογα έχει τερματίσει πρώτο
— όταν πρόκειται βέβαια για
τερματισμό που είναι σχεδόν
ταυτόχρονος — και εκμεταλ-
λεύονται τά λίγα λεπτά που
μεσολαβούν μέχρις ότου έκτεθη
ή φωτογραφία για να προκα-
λέσουν συζητήσεις με εκείνους
που έχουν αντίθετη γνώμη. Η
φωτογραφία φυσικά δικαιώνει
έντελώς αυτούς που εισπράτ-
τουν τά στοιχήματα. Λίγοι εί-
ναι ίσως αυτοί που γνωρίζουν
πώς τό άλογο που κερδίζει εί-
ναι εκείνο που άκουμπάει τό
μήμα πρώτο με τήν... μύτη
του και όχι εκείνο που ίσως
να έχη τόν θώρακά του πιο
μπροστά από τού αντίπαλου
του και τό κεφάλι πιο ψηλά
και κατά συνέπεια τήν μύτη
πιο πίσω.

Καί στις κυνοδρομίες (άγώ-
νες δηλαδή με ειδικώς γυμνα-
σμένα σκυλιά) — εκτός από
τις ιπποδρομίες — κατά τόν
τερματισμό λαμβάνεται ύπ' ό-
ψη ή μύτη.

Πρόσφατα στην αγγλική
πρωτεύουσα παρέτρήθη μία
σοβαρή διαφωνία μεταξύ των
θεατών μιας κυνοδρομίας στην
όποία όμως έτέθη άμέσως τέρ-
μα μετά τήν εμφάνιση συνα-
τογραφίας. Δύο σκύλοι συνα-
γωνίζονταν σκληρά σε όλη τή
διαδρομή. Ακριβώς όμως στη
γραμμή τού τέρματος ο βέ-
βαιος νικητής — γιατί σωμα-
τικά βρισκόταν πλησιέστερα
πρός τό τέρμα — έγυάγισε
κεφάλι του και... έγυάγισε
τόν αντίπαλό του, ό οποίος ό-
μως με προτεταμένη τήν κεφα-
λή απέσπασε τή νίκη με δια-
φορά μύτης!

Στους ανθρώπους δεν λαμ-
βάνεται ύπ' όψη αυτό τό κρι-
τήριο για τήν κατάκτηση τής

νίκης. (Γιατί διαφορετικά πρω-
ταθληταί θα ήσαν όλοι εκείνοι
που έχουν μεγάλη μύτη), ούτε
όμως και τά πόδια που έπω-
μίζονταν όλο τό βάρος και μέ-
ση αυτών καταβάλλεται όλη ή
προσπάθεια.

Τό στήθος είναι εκείνο που
δίνει τή νίκη και πρώτος νι-
κητής κατατάσσεται ό άθλη-
τής που κόβει με τό στήθος
του τό νήμα τοποθετημένο σε
ύψος περισσότερο από ένα μέ-
τρο από τό έδαφος.

Όταν όμως τό νήμα κοπή
από τόν πρώτον και εκείνοι
που άκολουθούν βρίσκονται στο
ίδιο ύψος τότε έπακολουθούν
συζητήσεις και διαφωνίες μέ-
χρις ότου κάνουν τήν εμφάνισή
τους οι φωτογραφίες για να
γίνη ή τελική και ολάνθαστη
κατάταξη.

Στους 'Ολυμπιακούς του
Λονδίνου τό 1948, στον τελικό
των 100 μ. άνδρών ό 'Ηγουελ
άμέσως μετά τόν τερματισμό
έδέχτο συγχαρητήρια. Οι κρι-
τές όμως έδωσαν παμψηφεί τή
νίκη στον Ντίλλαρντ.

Σαν να μη έφθανε όμως αύ-
τό για τόν 'Ηγουελ εμφανίζει
ό Λάμπης μία φωτογραφία ά-
πό μπροστά, εις τήν όποία έ-
φαίνετο καθαρά ότι είχε πατή-
σει τή γραμμή τού τέρματος
πρώτος. Η άμφισβήτηση ούτή
της 2ας θέσεως έληξε όταν ένε-
φάνησαν τό φίλμ με λήψη από
τήν πλάγια πλευρά τού τέρ-
ματος, όπου έφαινετο καθαρά
ότι ό 'Ηγουελ έτρεχε με προ-
τεταμένο τό στήθος και έτσι
απέσπασε τή δεύτερη θέση. Τό
ίδιο συνέβη και περίου στο
'Ελσίνκι, αλλά αυτή τή φορά
για τήν κατάληψη τής πρώτης

θέσεως. Ένώ όλοι συνεχάιρον-
το τόν εκ Ζαμαίκας τώως παγ-
κόσμιον ρέκοντμαν των 400 μ.
Μάκ Κίνλεϋ, ή κινηματογραφι-
κή ταινία έδινε τή νίκη εις τόν
'Αμερικανό Ρεμίτζινο.

Στην ποδηλασία θεωρείται
νικητής εκείνος που περνάει με
τήν μπροστινή του ρόδα πρώ-
τος τήν λευκή γραμμή που εί-
ναι χαραγμένη στο έδαφος. Αύ-
τό σημαίνει πως οι κριταί
πρέπει να έχουν τά μάτια τους
καρφωμένα στο χώμα. Νά ό-
μως πως τό 1931 σημειώθηκε
τό μεγαλύτερο λάθος που άνα-
φέρεται στην Ιστορία τής παγ-
κόσμιου ποδηλασίας.

Ο Γάλλος Μισσάρ και ό
Δανός Χάνσεν συναγωνίζονταν
στον τελικό άγώνα για τό παγ-
κόσμιο πρωτάθλημα ταχύτη-
τας, μεταξύ επαγγελματιών.
Στην στροφή πρό της τελικής
εύθείας τήν έσωτερική γραμμή
είχε ό Χάνσεν και τήν έξωτερι-
κή ό Γάλλος Μισσάρ. Από
τήν στιγμή εκείνη ό 'Αγγλος
κριτής αφίεως Κόλλιγκτον έ-
παυσε να κυττά τους συναγω-
νιζόμενους ποδηλάτας και κάρ-
φωσε τό βλέμμα του στην
γραμμή τού τέρματος. Όταν
είδε τους δύο ποδηλάτας να
πλησιάζουν και να περνά πρώ-
τος τήν γραμμή τού τέρματος
εκείνος που είχε τήν έσωτερική
γραμμή φώναξε δυνατά: «Χάν-
σεν». Άμέσως όμως έμεινε κα-
τάπληκτος, αλλά τό αποτέλε-
σμα έφ' όσον έξεφωνήθη ή το
δριστικόν και άμετάκλητον.

Τί είχε συμβή λοιπόν; Τήν
έσωτερική γραμμή είχε καταλά-
βει ό Μισσάρ γιατί ό Χάνσεν
παρεσύρθη από τήν φυγόκεντρο
δύναμη και άνοιξε προς τά πλά-

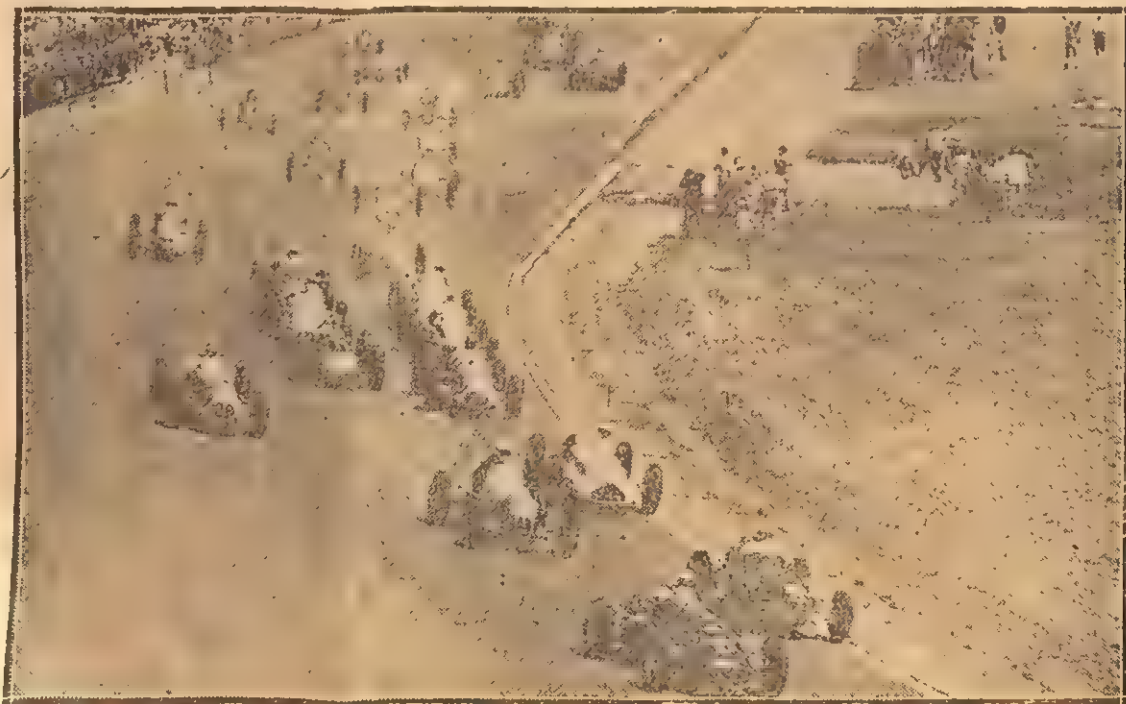
για. Αυτό τό έπωφελήθη ό
Γάλλος πρωταθλητής για να νι-
κήση στο ποδηλατοδρόμιο και
να ήττηθή στα χαρτιά. Έτσι ό
Χάνσεν απέκτησε ένα τίτλο
που ποτέ δεν τόν είχε κατα-
κτήσει.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΠΟΝΗΣΘΕ

Θα συνεχίσουμε σήμερα τις
συμβουλές μας μιλώντας για
τους δρόμους άντοχής. Όπως
φαίνεται και από τήν ονομασία
τους, οι δρόμοι αυτοί απαιτούν
μεγάλη άντοχή. Εκτός όμως
αυτού απαιτούν και μία πολύ
δυνατή θέληση από μέρους τού
αθλητού καθώς και άταραξία,
έπιμονή και συστηματική προ-
πόνηση. Γι' αυτό ό άθλητής
πρέπει να έπιδιώξη να άποκτή-
ση μία άρμονική έλαστικότητα
του σώματος, να άποφύγη τις
βεβιασμένες και άσυνάρτητες
κινήσεις καθώς και τις περιτ-
τες συσπάσεις των μυών. Άλ-
λωστε κάθε σύσπαση (ή σφίξι-
μο) οίονδήποτε μέρος του σώ-
ματος άποτελεί σοβαρό εμπό-
διο για τόν άθλητή.

Ένα τακτικό όριζόντιο τρέ-
ξιμο με τό σώμα σε αρκετά
χαμηλή θέση έπιτρέπει να πε-
ριορίζονται οι ταιλαντεύσεις
και τά τινάγματα.

Κατά τό μεγαλύτερο μέρος
του άγωνίσματος, αυτού έπι-
βάλλεται ή φυσική και διανοη-
τική ήρεμία του άθλητού, έτσι
ό τελευταίος αυτός, εγκαταλεί-
πεται στο ρυθμό τού δρόμου, ή
προσοχή του περιορίζεται και
δεν έπεμβαίνει παρά μόνον στις
σπουδαιότερες φάσεις του άγω-
νίσματος. Η έκκίνησις δεν ά-
παιτεί ένα άπότομο τίνάγμα ό-



Μία θεαματική φωτογραφία από τούς τελευταίους άγώνες ταχύτητας, αυτοκινήτων στην 'Ιταλία,
για τό παγκόσμιο πρωτάθλημα.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ



Πολλές από τις άναγνώστριες του περιοδικού μας, μου γράφουν για να μου παραπονεθούν πως δεν τους δίνω ταχτικά συνταγές φαγητών και εύκολων γλυκών.

Ένα γράμμα όμως που έλαβα τελευταία, μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση. «Γιατί θεία Μαριάννα μου γράφει ή φίλη μας «δεν μας γράφεις τίποτε πιο άγνωστά μας φαγητά;» Όλο για τα συνηθισμένα μας γράφεις!».

Μάλιστα μικρές μου φίλες. Για τα άπλά και τα συνηθισμένα θα σας γράφω, για να μάθετε όλες σας να τα μαγειρεύετε νόστιμα. Γιατί το άπλο και το καθημερινό αν μαγειρευτεί καλά, γίνεται άμβροσία. Και ή προσωπική μου πείρα μου έχει μάθει ήτι αυτό το καθημερινό, δεν μαγειρεύεται σ' όλα τα σπίτια όπως πρέπει... Γιατί πολλές νομίζουν πως αν ρίξης όλα τα υλικά σε μία κατσαρόλα... αναγκαστικά θα βγ ή μαγειρεμένο φαί. Μπορεί. Αλλά έγω προσωπικά, θα προτιμούσα να μην τρώω απ' αυτό. «Αν συμφωνείτε μαζί μου, τότε κοιτάξτε με ιδιαίτερη προσοχή τις συνταγές που σας δίνω.

ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ ΓΕΜΙΣΤΑ ΜΕ ΡΥΖΙ

Είναι ένα νοστιμώτατο φαί που τρώγεται περιχυμένο με σάλτσα κρέμα.

Μιά όκα κολοκυθάκια.

50 δράμια ρύζι.

25 δράμια βούτυρο.

2-3 κρεμμύδια.

Μισό μάτσο μαϊντανό.

4-5 κουτ. της σούπας πασιμάδι ή ξερό ψωμί κοπανισμένο.

2 αυγά.

Άρκετο άλάτι και πιπέρι κι' αν μάς άρέσει, δύο-σμος. Διαλέμε τα κολοκύθια να μην είναι πολύ διαφορετικά στο μέγεθος, και άρκετά μεγάλα ώστε να μη σκίζονται. Τα κόβουμε λίγο στις άκρες και τ' άδειάζουμε με το ειδικό εργαλείο που μπορεί να μάς τ' οφτιάσει ένας φαναρτζής ή με ένα κουταλάκι. Την γέμιση την ετοιμάζουμε έτσι:

Βάζουμε το ρύζι να βράση με ανάλογο νερό και άλάτι πέντε λεπτά της ώρας κι' ύστερα το στραγγίζουμε. Ύστερα κόβουμε ψιλά τα κρεμμύδια και τα βάζουμε στην φωτιά να ξανθίσουν με το βούτυρο. Ρίχνουμε τότε μισό ποτηράκι νερό, τόν μαϊντανό, άλάτι, πιπέρι, λίγο δύο-σμο και το μισοβρασμένο ρύζι.

Τ' άφήνουμε να πάρουν λίγη βράσεις ώστε ν' απορροφήση το ρύζι το νερό, και το τραβάμε από την φωτιά.

Προσθέτουμε τότε την γαλέτα, τ' ανακατεύουμε καλά και σπάζουμε μέσα τα δυό άσπράδια του αυγού, και τόν ξανά κροκό (τόν άλλον τόν φυλάμε για την σάλτσα).

Αν ή γέμιση είναι πολύ άραιή, προσθέτουμε άκόμη λίγη γαλέτα.

Γεμίζουμε τότε τα κολοκύθια και τα τοποθετούμε κατά σειρά μέσα σε κατάλληλη κατσαρόλα (αν είναι δυνατό σε μία στρώ-

ση, γιατί αν μπουν δυό στρώσεις, χρειάζεται πολύ νερό να τα σκεπάσει και γίνονται άνοστα. Γι' αυτό προτιμούμε μικρό βαθύ ταψί). Τα βάζουμε στην φωτιά και τα σκεπάζουμε με νερό.

Ρίχνουμε άκόμη λίγο άλάτι, λίγο βούτυρο, σκεπάζουμε την κατσαρόλα και τα άφήνουμε να σιγοβράζουν. Αν τραβηχτεί το νερό πριν βράσουν, ρίχνουμε κι' άλλο, υπολογίζοντας να μείνει στην κατσαρόλα κάτι παραπάνω από ένα μεγάλο ποτήρι του νερού που θα το χρησιμοποιήσωμε στην σάλτσα.

Αφού βράσουν τα σερβίρουμε στην πιατέλα και τα περιχύνουμε με την σάλτσα, ή όποια πρέπει να είναι πολύ ζεστή.

ΠΩΣ ΦΤΙΑΝΟΜΕ ΤΗΝ ΣΑΛΤΣΑ

150 δράμια γάλα

5 κουτάλια της σούπας άλεύρι.

3 κουτάλια βούτυρο ή φυτίνη.

Το ζουμί από τα κολοκυθάκια.

Τόν έναν κροκό από τα δυό αυγά.

Όταν είναι έτοιμη, τόν χυμό ενός λεμονιού.

Βάζουμε στην κατσαρόλα το βούτυρο να λυώση. Προσθέτουμε το άλεύρι κι' όταν ζεσταθή ρίχνουμε το γάλα ζεστό καθώς και το ζουμί από τα κολοκυθάκια.

Όσο να πάρη βράση, το ανακατεύουμε συνεχώς με το σύρμα ώσπου να ξεσβολιάση έντελώς. Προσθέτουμε το ανάλογο άλάτι και πιπέρι, τόν κροκό του αυγού και το ζουμί του λεμονιού. (Αν δεν μάς άρέσει, βάζουμε λιγώτερο λεμόνι). Δουλεύουμε άκόμα με το σύρμα ως να πάρη κι' άλλη βράση, και περιχύνουμε μ' αυτήν τα κολοκύθια.

Πρέπει να είναι τόσο πυκνή ώστε να πέφτ ή από το κουτάλι. Αν δεν είναι, άρκετά πυκνή προσθέτουμε λίγο πατάτάλευρο λυωμένο στο γάλα.

ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΙΑ

6 μελιτζάνες μέτριες.

5-6 μεγάλα κρεμμύδια.

30 δράμια βούτυρο ή φυτίνη.

50 δράμια ντομάτα πουρέ ή άνάλογη φρέσκ ή.

4 κουτάλια της σούπας πασιμάδι ή ψωμί ξερό κοπανισμένο.

2 κουτάλια μαϊντανό ψιλοκομμένο.

Λίγη ζάχαρη ψιλή (αν θέλωμε).

Ανάλογο άλάτι και πιπέρι. Κόβουμε τις μελιτζάνες στα δύο. Αφαιρούμε τα σπόρια. Τις τηγανίζουμε λίγο απ' όλες τις μεριές να ξανθίνουν και τις τοποθετούμε στο ταψί. Μ' ένα κουτάλι τις πιέζουμε λίγο όπου

έφυγε ή ψύχα για να χύουν χώρο για την γέμιση. Ρίχνουμε δε άπάνω και λίγο άλάτι.

Στο μεταξύ κόβουμε τα κρεμμύδια ψιλά, τ' άφήνουμε να ξανθίσουν στην κατσαρόλα με το βούτυρο, προσθέτουμε την ντομάτα μαϊντανό, ζάχαρη, άλάτι και πιπέρι, και τα άφήνουμε να σιγοψηθούν ως ένα τέταρτο περίπου. Αν δεν απορροφήθηκε το υγρό της ντομάτας άρκετά, τ' άφήνουμε να βράσουν άκόμη λίγη ώρα. Ύστερα τα βγάζουμε από την φωτιά ανακατεύουμε το παξιμάδι και γεμίζουμε τις μελιτζάνες. Τις άφήνουμε να ψηθούν στον φούρνο 20-25 λεπτά. Αν θέλωμε, χύνουμε πάνω στην γέμιση και λίγη σάλτσα μπεσαμέλ για να γίνη κρούστα (άσπρη σάλτσα).

Νά πως γίνεται ή μπεσαμέλ για τις μελιτζάνες.

100 δράμια γάλα

2 κουταλιές βούτυρο

1½ κουτάλια άλεύρι.

άλάτι και μισχοκάρυδο.

Βάζουμε το γάλα να βράση και τ' διατηρούμε ζεστό.

Βάζουμε σε μία κατσαρόλα το βούτυρο και αφού λυώση προσθέτουμε το άλεύρι και το δουλεύουμε με το σύρμα. Όταν ζεσταθή κρλά ρίχνουμε σιγά σιγά το γάλα δουλεύοντας συνεχώς ως να πυκνώση και να πάρη βράση. Προσθέτουμε ανάλογο άλάτι, τριόμο και λίγο μισχοκάρυδο και την δουλεύουμε καλά ως να γίνη καλός χυλός.

Αν θέλωμε, προσθέτουμε και λίγο τυρί τριμμένο. Η μπεσαμέλ δεν τρώγεται ποτέ ως σάλτσα. Μ' αυτήν περιχύνουμε φαγητά που θα πင်း κατόπιν στον φούρνο, για να γίνη κρούστα.

ΚΡΕΑΣ ΜΕ ΣΚΟΡΔΟ (Σκορδοστούμπι)

Μισή όκα κρέας ψαχνό.

Μισή όκα ντομάτες.

7-8 δόντια σκόρδο.

50 δράμια λάδι.

Άλάτι, πιπέρι, μαϊντανό, ξύδι, κ.λ.π.

Το κρέας μπορεί να είναι άρνι, πρόβειο ή μισχοκάρυδο. Το κόβουμε σε κομμάτια ή μάλλον μικρές φέτες και τόν χτυπούμε καλά με τόν μπαλντά όπως τις κατολέτες.

Το άλευρώνουμε και τ' τηγανίζουμε με λάδι ως να ξανθίσουν. Ύστερα κόβουμε τις ντομάτες κατά προτίμηση ξεφλουδισμένες και καθαρίζουμε και κόβουμε ψιλά τα σκόρδα όπως και τόν μαϊντανό. Σε μία κατάλληλη κατσαρόλα στρώνουμε τις φέτες το κρέας, και πάνω στη κάθε στρώση, χύνουμε την ντομάτα με τα σκόρδα. Ύστερα τα περιχύνουμε με το λάδι, και προσθέτουμε άλάτι, πιπέρι, τρεις κουταλιές ξύδι και λίγο νερό ή λίγο κρασί άρετσίνωτο.

Σκεπάζουμε την κατσαρόλα και τ' άφήνουμε να βράσουν σε σιγανή φωτιά ως να ψηθ ή κρέας και να σκεπασθ ή σε μία πυκνή σάλτσα.

Η θεία ΜΑΡΙΑΝΑ

πως συμβαίνει με τους δρόμους ταχύτητας, λαμβάνεται σε όρθια στάση, και έπιτρέπει μία άρκετά γρήγορη έπιτάχυνση.

Η έκκίνησης τών δρόμων άνοτης γίνεται ως έξης! Το ένα πόδι τοποθετείται πίσω από την γραμμή της έκκίνησης και το άλλο 30 έως 40 εκατοστόμετρα πιο πίσω. Τα γόνατα είναι έλαφρώς λυγισμένα, το σώμα γέρνει λίγο προς τα έμπρός, τα χέρια είναι έλεύθερα και το χέρι που αντίστοιχεί στο πίσω πόδι έρχεται προς τα έμπρός, έτσι ώστε να ξεασφαλισθ ή ο συγχρονισμός τών κινήσεων τών ποδιών και τών χεριών από τόν πρώτο διασκελισμό.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Στην ΝΕΡΑΪΔΑ: Σε φιλικό ποδοσφαιρικό άγώνα ή Β.Ε.Π. έκέρδισε με 5-2 την Π.Ι.Κ. Π.Α.

Στην ΜΕΣΣΗΝΗ: Ο Όλυμπιακός κατέβαλε τόν Ατράμτο Παλαίος Βρύσης.

Στην ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ: Το Κιλκίς νίκησε με 3-2 την Βέρροια, 6-0 την Καστοριά, 4-0 την Πίνδο, 4-0 την Κόνιτσα και 4-0 την Νάουσα.

Στο ΔΙΑΦΑΝΙΟ: Στο χωριό Όλυμπος ίδρύθη μία καινούργια άθλητική ομάδα που όνομάθηκε Όλυμπιακός, και στο Διαφάνιο ίδρύθη ή

«Άγκυρα». Για την άγορά τών ειδών που χρειάζονται οι ομάδες, έβρι οι κάτοικοι προσέφεραν κάτι. Άκόμη και οι γυναίκες έδωκαν αυγά, για να πωληθούν και οι εισπράξεις να διατεθούν για τις ομάδες.

Τα μέλη του «Όλυμπιακού» είναι! Πρόεδρος: Φ. Χιώτης, γραμματέας: Ν. Κόνσολας. Ποδοσφαιριστάι: Ε. Πύργος, Κ. Χαυής, Ν. Πρέλης, Ε. Σακέλλης, Ι. Παυλίδης, Α. Παυλίδης, Κ. Μ. Κωστής, Ι. Νικήτας, Ν. Νικήτας (τέρμας), Η. Λεντάκης και Ν. Φιλιππίδης.

Τα μέλη της «Άγκυρας»: Πρόεδρος: Ε. Κρητικός, Γενικός γραμματέας: Ν. Φαρμακίδης. Ποδοσφαιριστάι: Μ. Φουγής, Α. Πρωτόπαπας, Γ. Πρωτόπαπας, Κ. Πρωτόπαπας, Ε. Πρωτόπαπας, Γ. Καστελλοριζιός, Ε. Αβδελλής, Καλ. Κόνσολας, Μ. Τσερκής, Ι. Διακωντώνης και Κορν. Ν. Χαρτοφύλας.

Όφειλομε δε να θρολογήσωμε δλοι, ότι ή «Άγκυρα» έχει την καλύτερα όργάνωση παρά ο «Όλυμπιακός». Παρ' όλα όμως αυτά στον πρώτο μεταξύ τους άγώνα νικήτης άνεδείχθη ο «Όλυμπιακός» με 2-1.

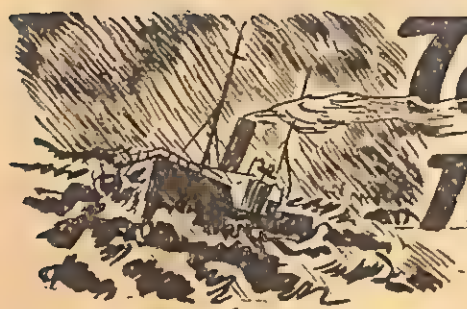
Κ. Δ.

Στην ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: Η ομάδα της Α.Ε.Κ. έβηλθεν ισόπαλος της ομάδος τών Γυμνασιαπιδών με 3-3.

Π. Τ. Μ.

Στην ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Σε άγώνα μπάσκετ-μπόλ ή έξας «Μαύρη» της Β' Άγέλης Λυκόπουλων ένίκησε την «Σταχτερή» με 12-4. Επίσης ή «Πιτσιλωτή» την «Καφετί» με 12-7.

Δ. Π.



Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Καὶ στὴ μέση ἐνὸς μεγάλου κήπου μὲ λαχανόκηπο καὶ κτηνοτροφικὲς ἐγκαταστάσεις, ἔνα μεγάλο δῖπато σπίτι μὲ μεγάλα πράθυνα καὶ πολλές βεράντες.

Πέρα, ἐκεῖ πού ἔφτανε τὸ μάτι, ἔρχιζε ἕνα μεγάλο δάσος πού τὸ χώριζε ἀπὸ τὸ κτῆμα ἕνα μικρὸ ποτάμι.

— Τί μεγάλο κτῆμα! Τί περιποιημένο! Καὶ τί ὠραίο σπίτι! φώναξε ὁ Ροβέρτος.

— Ἀλήθεια! φαίνεται ἀπίστευτο! εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

— Τὸ κτῆμα ἔχει καὶ λιμανάκι! εἶπε ἡ Μαίρη. Κοιτάξτε τὶς βάρκες καὶ τὸ καϊκάκι!

Πράγματι, στὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ γρανίτινο τεῖχος κόβονταν, καὶ ἄφηνε νὰ σχηματιστῇ ἕνα λιμανάκι ὅπου στὰ νερά του λικνίζονταν τὰ πλεούμενα πού εἶπε ἡ Μαίρη. Οἱ φίλοι μας ἄρχισαν νὰ προχωροῦν πρὸς τὸ σπίτι.

Υστερὰ ἀπὸ μισὴ ὥρα, ἕνας ψηλὸς γεροδεμένος ἄντρας ὡς σαρανταπέντε χρόνων βγῆκε νὰ τοὺς καλωσώρῃ στὰ μισὰ τοῦ δρόμου, περιτριγυρισμένος ἀπὸ ἕξι παλληκάρια πού τὸ μεγαλύτερο θάταν εἰκοσιτριῶν - εἰκοσιτεσσάρων χρόνων καὶ τὸ μικρότερο στὴν ἡλικία τοῦ Ροβέρτου.

Απὸ τὰ καστονά σγουρὰ μαλλιά του, καὶ ἀπὸ τὰ καθαρὰ γαλάζια μάτια του, οἱ φίλοι μας κατάλαβαν πὼς ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἦταν Ἴρλανδός. Ἦταν πάρα πολὺ φτωχὴ ἡ Ἴρλανδία τότε. Οἱ ἄνθρωποι πέθαιναν κυριολεκτικὰ τῆς πείνας, καὶ πολλοὶ ἦταν ἐκείνοι πού ξενιτευόνταν γιὰ νὰ γυρέψουν τύχη ἄλλου.

— Καλῶς ὠρίσατε στὸ σπίτι τοῦ Πάντ Ο' Μούρ εἶπε ὁ ἄγνωστος χαμογελώντας καλόκαρδα, καὶ μὲ τ' ὄνομά του δείχνοντας πὼς ἦταν πράγματι Ἴρλανδός.

— Εἰστε Ἴρλανδός; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Κάποτε ἦμουν! εἶπε ὁ Ο' Μούρ. Τώρα εἶμαι Αὐστράλος, καὶ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς γι' αὐτό!

— Εμεῖς εἴμαστε Σκωτσέζοι! εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν λέγοντας τὰ ὀνόματά ὅλων.

— Τότε εἰστέ διπλὰ καλωσώριστοι. Οἱ Ἴρλανδοὶ εἶναι ἀδέρφια μὲ τοὺς Σκώτους! Οἱ πέντε ἀπὸ τοὺς νεαροὺς εἶναι γυιοὶ μου. Ὁ πῖο μεγαλύτερος εἶναι ὁ ἄντρας τῆς μοναχοκόρης μου, τῆς Μαίρης.

— Ἐχομε τὸ ἴδιο ὄνομα! εἶπε ἡ Μαίρη Γκράντ.

— Νὰ ζήσης κοπέλλα μου καὶ νὰ χαίρεσαι τὸ ὄνομά σου! ἔκανε μὲ ἀπλόητα ὁ ἄποικος.

Φαινόταν νέος κι' εὐρυστος σὰν τοὺς γυιούς του.

— Καὶ τώρα περάστε στὸ φτωχικὸ μου νὰ γνωρίσετε τὴν γυναῖκα μου καὶ τὴν κόρη μου καὶ νὰ ξεκουραστῇτε λίγο!

— Μετὰ χαρὰς! εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

Πραγματικὰ, ὁ Ο' Μούρ ἔπρεπε νὰ ἦταν πολὺ μετριόφρων γιὰ νὰ ὀνομάζῃ «φτωχικὸ» ἐκεῖνη τὴν θαυμάσια κατοικία. Τὸ δῖπато ξύλινο σπίτι, εἶχε πάνω ἀπὸ δώδεκα δωμάτια στὸ πάνω πάτωμα, καὶ στὸ ἰσόγειο, μιὰ θαυμάσια τραπεζαρία ὅπου θὰ μπορούσαν νὰ φάνε ἄνετα εἰκοσι ἄνθρωποι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μεγάλη κουζίνα,

δυὸ σαλονάκια καὶ τὶς ἀποθήκες.

Τὰ ἐπιπλά στὴν τραπεζαρία, ἦταν κομψά, στέρεα καὶ ἄνετα.

Στὸν τεράστιο μπουφὲ πού ἔπιασε μιὰ μεγάλη γωνιά τοῦ τοίχου ἀστραφταν τὰ ὠραία πιάτα ἀπὸ πορσελάνη.

Τίποτε δὲν ἔδειχνε πὼς ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν στὴν ἐρημιά.

Ἡ κυρία Ο' Μούρ ἦταν μιὰ συμπαθέστατη Ἴρλανδὴ πού φαίνονταν πῖο νέα ἀπὸ τὴν ἡλικία της, καὶ ἡ Μαίρη ἦταν μιὰ ὁμορφὴ κοπέλλα δεκαοχτῶ χρόνων πού εἶχε τὰ μάτια τοῦ πατέρα της.

Οἱ ἄποικοι περιποιηθήκαν τοὺς φίλους μας ὅσο δὲν λέγεται καὶ τοὺς κράτησαν γιὰ τὸ τραπέζι.

Κι' ὅσο νὰ ἐτοιμαστῇ τὸ φαῖ, ὁ Ἴρλανδὸς διηγῆθηκε τὴν ἱστορία τους.

Ἔμαθαν πὼς ἡ αὐστραλιανὴ κυβέρνηση μοίραζε μεγάλα κτῆματα στοὺς ἄποίκους, κυρίως ἂν ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες πόλεις.

Ὁ Ο' Μούρ μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ τὸν πρωταγένητό τους τὸν Πάτρικ, ἀποφάσισαν νὰ ξενιτευτοῦν. Ἦρσαν ἕνα κτῆμα σ' αὐτὴν τὴν περιοχή, ξεχέρωσαν τὸν τόπο, καὶ τὸ καλλιέργησαν. Ὁ τόπος ἦταν πολὺ εὐφορὸς. Δυὸ φορές τὸ χρόνο ἔφτανε ἕνα καράβι κι' ἔπαιρνε τὰ προϊόντα τους.



Ἄν' ὁ πλοίαρχος Γκράντ εἶναι ζωντανός, βρίσκεται ἀπάνω στὴν Αὐστράλια.

Σὲ δυὸ χρόνια, εἶχαν κι' ἄλλους ἄνθρώπους νὰ δουλεύουν στὰ κτῆματά τους.

Σὲ λίγα χρόνια, τὸ κτῆμα τους ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Αὐστραλίας.

Καὶ τί δὲν εἶχαν μέσα! Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ γῆ, εἶχαν καὶ μεγάλα κοπάδια ἀπὸ πρόβατα, ἀγελάδες, ἄλογα καὶ βόδια.

Μέσα σὲ δέκα χρόνια, εἶχαν ἀποκτήσει κι' ἄλλα πέντε παιδιὰ: τέσσερα ἀγόρια καὶ τὴν Μαίρη.

Πρὸ δυὸ χρόνων, ὁ Ο' Μούρ πῆγε στὴν Ἀγγλία γιὰ δουλειές. Στὸ γυρισμό, ναύλωσε δικό του καράβι πού τὸ γέμισε πράγματα γιὰ τὸ κοινούργιο σπίτι πού ἔλεγε νὰ χτίσῃ. Μαζὺ του ἔφερε κι' ἕναν νεαρό ἐργολάβο οἰκοδομῶν, πού ἤφερε ἀπ' ὅλα, γιὰ νὰ τοῦ τὴ χτίσῃ. Ὁ νέος ἀφοῦ ἔφτιαξε τὸ σπίτι καθὼς καὶ τὶς ἄλλες ἐγκαταστάσεις, ἀποφάσισε νὰ μὴ φύγῃ πιά ἀπὸ τὸ κτῆμα κι' ἀπὸ ἐκεῖνη τὴν ζωὴ πού τὸν ἐμάγευε.

Ἐμείνε καὶ παντρεύτηκε τὴν κόρη τοῦ Ο' Μούρ.

— Ὅταν παντρευτοῦν οἱ μεγάλοι γυιοὶ μου κι' οἱ ἐργάτες μου, θὰ γίνῃ ἐδῶ ὁλόκληρος συνοικισμός! γελοῦσε ὁ Ἴρλανδός. Ἔτσι χτίζονται σιγὰ σιγὰ οἱ πολιτείες!

Οἱ φίλοι μας ἀκούγαν γοητευμένοι τὶς διηγήσεις τοῦ Ἴρλανδοῦ πού εἶχε τὸ κουράγιο νὰ καλλιέργησῃ ἕναν ἐρημότοπο, καὶ νὰ ἐργαστῇ τόσο σκληρὰ πού νὰ τὸν μεταβάλλῃ σὲ περιβόλι.

Αὐτὴ ἡ διήγησις, ἔμοιαζε στ' ἀλήθεια μὲ παραμῦθι.

Τί ὁμορφα, τί ἄνετα ζοῦσαν οἱ ἄποικοι στὸ μεγάλο ἐκεῖνο κτῆμα πού τὸ εἶχαν φτιάσει μὲ τὸν μόχθο τους!

Κάθισαν στὸ τραπέζι γιὰ τὸ γεῦμα. Ἡ σουπιέρα ἄχνιζε ἀνάμεσα στὸ μαγειρεμένο μοσχάρι καὶ τὸ ψητὸ ἄρνι πού γέμιζαν τεράστιες πιατέλες μαζί μὲ ἄλλα γευστικὰ προϊόντα τοῦ κτήματος: ἑλῆς, τυριὰ πολλῶν εἰδῶν, κρασί ἀκλεκτὰ, φρούτα.

Σιγὰ σιγὰ οἱ ἐργάτες τοῦ κτήματος ἦρθαν καὶ κάθισαν στὸ τραπέζι γιὰ τὴν ἐργασία καὶ ἀφεντικὰ ζοῦσαν σὰ μιὰ μεγάλη κι' ἀγαπημένη οἰκογένεια.

Ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ, ἔδειξε τὴν θέσιν τῶν φίλων μας στὸ τραπέζι.

— Σὰς περιμένα! εἶπε ἁπλᾶ.

— Ἐσεῖς; Ἐμὰς; ἀπόρησε ὁ Γκλένερβαν.

— Ὅποιοις θὰ ἔρχονταν. Οἱ μουσάφιρδες εἶναι πάντα καλοδεχούμενοι στὸ σπίτι.

Καὶ μὲ φωνὴ σοβαρὴ εἶπε δυνατὰ τὴν προσευχὴ. Ὅλοι σταυροκοπήθηκαν καὶ κάθισαν στὸ τραπέζι.

Εἶναι περιττὸ νὰ πούμε πὼς ἔφαγαν μὲ πολλὴ ὀρεξή.

Καὶ τὸ γεῦμα ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐγκάρδιο, γιὰ τὴν οἱ Ἴρλανδοὶ συνονοῦνται θαυμάσια μὲ τοὺς Σκώτους. Ἐκεῖ τοὺς διηγῆθηκε πολλά, γιὰ τὶς δυσκολίες πού συνάντησε ὡς νὰ ξεχερσώσῃ ἐκεῖνον τὸν ἀγριότοπο, οἱ φίλοι μας τὸν συγχάρηκαν καὶ πάλι θερμὰ μὲ ὅλη τους τὴν καρδιά, γιὰ τὸ παράδειγμα τοῦ θαρραλέου καὶ δραστήριου Ἴρλανδοῦ ἦταν πράγματι συγκινητικὸ.

Ὁ Πάττι Ο' Μούρ ὥστόσο ὅταν τελείωσε τὴν διήγησή του, σὰ νὰ περίμενε κάτι. Ἦταν πολὺ διακριτικὸς καὶ εὐγενικός. Δὲν ἦταν ἀπὸ ἐκείνους πού φαίνονται νὰ λένε: σὰς εἶπα ἐγὼ τὴν ἱστορία μου, τώρα ἡ σειρά σας νὰ μοῦ πῆτε τὴν δική σας....

Ὁστόσο ὁ Γκλένερβαν βιάζονταν νὰ διηγηθῇ κι' αὐτὸς τὰ δικά τους, καὶ κυρίως τὴν αἰτία πού ἔκανε τὸν «Ντάνγκαν» νὰ βρεθῇ στὸ ἀκρωτήριο Μπερνουιγῦ.

525



ΑΡΧΙΣΥΝΑΚΤΗΣ 'ΑΡΧΑΝΤΑ'

« Διαβίβασα στο «Πιόνι» το γράμμα σου ΝΙΚΟ ΒΕΡΙΤΗ.

« Οι ερωτήσεις σου ΡΙΚΙ - ΡΙΚΙ ΤΑΥΛΙ, γραμμένες στο ίδιο χαρτί, δεν ελήφθησαν υπ' όψη.

« Όχι, ΓΙΩΡΓΟ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ, δεν υπάρχουν καλύμματα του 1952.

« Διάβασα με ιδιαίτερη προσοχή το μακροσκελές σου γράμμα σου ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΓΚΟΥΤΟ και, σε βεβαιώ, συγκινήθηκα από τα καλά και ευγενικά σου λόγια. Έλαβα υπό σημείωση και τις υποδείξεις σου.

« Χάρηκα πολύ ΓΙΩΡΓΟ ΜΟΥΤΑΦΤΣΗ που πήρα γράμμα σου, το όποιο και διαβίβασα στην Διεκπεραίωση.

« Δεν ξέρω ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ αν πρέπει να δημοσιευθεί το γράμμα που μου έστειλες. Για να δούμε!

« Σου άπαντώ εδώ, κατ' εξαίρεση ΚΩΣΤΑ ΧΡ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ στις ερωτήσεις σου: 1) «Ο κ. Μελάς, που του έδωσα το γράμμα σου μου είπε: «Μά το έβγαλε μέσα το δρόμο». Πάντως σου λέω: Το «τρακ» του Πορφύρα ήταν ένα είδος αγοραφοβίας. Δηλαδή απόφραξη των πολύ κόσμο και προτιμούσε τη μοναξιά. 2) «Η όνομασία της Νομικής Σχολής ως «Κολυμβήθρας του Σιλιάμ» είναι μάλλον μια άτυχη έκφραση που ο κ. Μελάς δεν την πρόσεξε. Αν την πρόσεχε δεν θα την άφηνε. Γιατί στερείται και ουσιαστικής σημασίας. 3) «Ο Λοπαθάκης, τύπος μελαγχολικός και ιδιότυπος, ηττοκτόνησε για λόγους οικονομικούς.

« Σε συγχάρω ΝΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ για τη διάσωση σου από τους τρομερούς σεισμούς της Κεφαλληνίας.

« Κάλλιο, λοιπόν, άργα παρά ποτέ ΝΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΕ. Χαίρω που πήρα γράμμα σου. Ήπαιτα από μακριά σιαπή. Σημειώσα όλες τις παρατηρήσεις σου. Νομίζω πως τα εξώφυλλα του Ντίμι είναι πολύ καλά.

« Σ' εύχαριστώ πολύ για τα καλά σου λόγια ΣΩΤΗΡΗ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ.

« Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΡΙΔΗΣ (Δώρος 'Ανθής) μου γράφει: «Μετά λύπης μου αναφέρω ότι το ποίημα του Νίκου Ταμπούρη «Ο Μυστράς» είναι αντίγραφο από την εσχάτως εκδοθείσαν συλλογή μου «Με την άνοσση του 'Ηλιου». Περιμένω την απάντησή του καταγγελλομένου.

« Β. Σαμπά: Το σκίτσο σου έχει σταλή από καιρό στο τυπογραφείο. Ίσως δεν ήρθε η σειρά του. Οι άγγελίες σου δεν μπορεί παρά να έχουν δημοσιευθεί αν, φυσικά, τις έπηρεα. Βέβαια έπηρεα δικές σου άγγελίες. Δεν ξέρω όμως αν είναι αυτές της 19/8/53 ή όχι. Πάντως αν τις έστειλες στις 19/8/53 και τις έπηρεα μετά 5-6 ημέρες δεν θα ήταν δυνατό να δημοσιευθούν στο φύλλο της 1/9/53.

« ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ: Σε βεβαιώ ελκρινώς ότι δεν κατάλαβα τίποτα από αυτά που με ρωτάς. Και αν μαντεύω τί θέλεις να πής σε τί θα σε άφελιση; Βέβαια θα ήταν καλό να ξέρης τί μαθήματα θα εξετασθούν κατά τας εισαγωγικές εξετάσεις. Σου λέω λοιπόν: Στις περισσότερες σχολές: Βόσις: Έκθεσις Ιδεών, άρχαία, Ιστορία. Στις μαθηματικές σχολές: Μαθηματικά και φυσική.

« ΝΙΚΗΤΑΝ ΒΛΑΧΟΝ (Φιλιαδών Δομοκού)! Είς το Έλληνικόν 'Οδείον δεν διεζάγονται εισαγωγικές εξετάσεις. Οι επιθυμούντες να φοιτήσουν εγγράφονται εις τα ανάλογα τμήματα (Φωνητικής, Μελοδραματικής μουσικής, Εκμοθησεως μουσικών οργάνων κλπ.) Τα διδάκτρα όρίζονται μηνιαίως. Είς τα διάφορα τμήματα του 'Οδείου έχει άρχισει ή διδασκαλία. Οι άρες των μαθημάτων είναι 2 ήμερησίως και κανονίζονται υπό των μαθητών αναλόγως των άσχαλιών των.

« Γ. ΚΟΝΙΔΗ. Διαβίβασα το γράμμα σου στην Διοικούσα Έπιτροπή Έντεταλμένων Κυριών. Η δημοσίευσή της φυσικά αποκλείεται.

« Σ' εύχαριστώ θερμά ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΕΡΙΑΝΕ για τα καλά σου λόγια και για την προαιρετική εισφορά των 2000 δρχ. (67—64).

« ΠΑΝΟ ΛΙΑΛΙΑΤΗ: Μα νομίζω πως και δικά σου περιεσώθησαν από τον άνεμο και κάποιο έ δημοσιεύθη. Έχω πάντα καλή γνώμη για τα γράμματα σου. Και δεν νομίζω πως γεννιέται κανένα ζήτημα. Τώρα γίνεται ή διαλογή από την Κριτικό με την προσωπική δική μου έπίδραση.

« Για να πάρης Ν. ΛΑΣΗΘΩΤΑΚΗ το δικό σου γράμμα του ραδιοηλεγραφητού Έμπορικού Ναυ-

πλοίου πρέπει να έχεις άπολυτήριο Γυμνασίου και να φοιτήσης σε μία από τις άναγνωρισμένες υπό του Κράτους σχολές: «Πλάμερ», «Πειραικού Συνδέσμου» κ. λ. Άφού λάβης το πτυχίον του ραδιοηλεγραφητού θα δώσης ενώπιον έπιτροπής του Έμπορικού Ναυτικού έξι άξιόλογα έγγραφα: Έμπορ. Ναυτιλίας εξετάσεις όπου θα πάρης το δίπλωμα ραδιοηλεγραφητού Β' τάξεως. Άπαραίτητο είναι το ναυτικό φυλλάδιο για να υπηρετήσης σε έμπορικό πλοίο.

« Καλά ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΕΡΟΠΑΝ. Θα εύχαριστηθώ να έχω τακτικά γράμμα σου.

« ΕΥΘΥΜΙΕ ΜΠΑΜΠΑΛΗ: Δεν προκήρυξα έγω κανένα διαγωνισμό με άδελφές καλής συμπεριφοράς. Δεν το ξέρω ούτε το συνιστώ το βιβλίο. Δεν ζητώ χρήματα για την άλλαγή της Διανθύνσεως. Ζητώ χρήματα για όσες θα άλλάγουν. Οι δυο χιλιάδες είναι έλάχιστο ποσό για την φασαρία που γίνεται για την άλλαγή.

« Πήρα και διαβίβασα στη Διεκπεραίωση τις έπιστολές των φίλων μου: Χρήστου Βλάση (*), Μενελάου Νικέλλη, Λεωνίδα Κοντονάση (* Σ' εύχαριστώ για τα καλά σου λόγια. Έν τάξει ή συνδρομή), Νικ. Καραγιάνη (* Εύχαριστώ), Ιωάννου Σαχινίδη, Σωκράτη Τραχανή, Ιωάννη Χουλιάρα, Θ. Τσιόδαρά (* Σ' εύχαριστώ για τα καλά σου λόγια), Μάρης Σταματιάδου, Ευθυμίου Χειλίδη και Ιωάννη Χειλίδη (* Εύχαριστώ), Πατριάρχου Παλάση (*), Δημ. Βασδέκη, Απ. Κων. Παπαγεωργίου (Έν τάξει Λάμπρο Ντότσια), Γεωργίου Σαουλίδη (Εύχαριστώ θερμά για όλα), Δ. Σφυρή, Ειρήνης Κρασάκη (* Εύχαριστώ θερμά για το τόσο άραιο σου γράμμα που πραγματικά με συνεκίνησε), Βασ. Καπαγιάνη, Νικ. Τσιπουρίδη, Ευαγγέλου Ισακιδά (*), Αντ. Μαρκουλάκη (*), Κων. Ντέμουν, Χρ. Καρανάσιου, Άνδρέα Μανώλη, Νικ. Δημάγγελου (*), Διογένη Μαντραζή, Ευαγγέλου Νικολάου (για τους συμμοριστολήκτους ή συνδρομή είναι μόνο 10.000), Δ. Σταμέλου, Γεωργίου Γάρδου (σε χρέωσα με 2000 δρχ.), Νέστορα Ροδίου (*), Αποστόλου Αρχεινίδη, Φωτεινής Βασιλοπούλου (*), Παν. Ε. Καδανού και Γεωργίου Ε. Μανωλάκη (*), Έλευθ. Άναστασιάδη (*), Γιώργου Θεοδοσίου (* Σ' εύχαριστώ θερμά για την έγγραφη ή συνδρομητική του Βασιλείου Παπαδημητρίου), Ρένας 'Ηλιού (*), Νικ. Χατζηιωαννίδη (*), Χρήστου Μπαζιάκου (*).

« Πήρα τις συνεργασίες των φίλων μου: Βασιλείου Παπαδόπουλου, Μίμη Βεργήλη, Θεοδ. Παπαδόπουλου, Αντ. Θεοφιλάκου, Ναπ. Σαΐνη, Άνδρ. Παπαλαζάρου, Κώστα Μποςινάκη, Ντίουν Μελισσινού, Άλκη Καραούμενου, Γεωργίου Σπ. Μπαρμεροπούλου, Γιώργη Τσάλιου, Μικρού Βασκού, Δάφνης του Εύριτα, Νίκου Γιούλη, Νίκου Κυριακοπούλου, Ι. Φ. Χατζοπούλου, Αθ. Νικ. Άθανασοπούλου, Κων. Φουλίδη, Ιωάννη Νασούλα, Κων. Κανάτα, Κλεάνθη Ρόρη, Καίτης Δαμιανάκη, Αθ. Παλιούρα, Γεωργίου Σαουλίδη, Πάνου Ασιναίου, Δημ. Μέριανου, Πάνου Παπαταγάρη, Γεωργίου Τσάλιου, Ούρωνασιόπουλου (λές πενομαχίες, αλλά έγώ τις πήρα και με το δικό μου νομίζω, για συνεργασία, μια και δεν τις συνάδυνες και με το αντίτιμο), Θ. Σωνίτη, Δημ. Κ. Σφυρή, Ιωάννη Λιόντου, Νίκου Καλού, Γεωργίου Χωριαντάκη, Φώτη Κομποροζό, Ιωάννη Μ. Τσάκωνα, Β. Ιωσφίδη, Ζαχαρία Τσιρπανλή, Νίκου Γιαννούλη (σε συγχάρω ελκρινώς για όλη αυτήν την παραγωγή σου. Άλλά μη ξεχνάς πως για να τα διαβάσω μόνο χρειάζομαι άρες. Έπίσης σ' εύχαριστώ για αυτό που μου άφιέρωνες. Πρέπει να διορθώσω μια άνακριβεία: Δεν κατάγομαι από την Πεσάδα αλλά από τον Άσπρογέροκα της Κεφαλληνίας), Γεωργίου Άρσενάκη, Χρυσ. Παπαθανασίου, Σαρδελουράς, Δημ. Παναγιωτίδη, Νίκου Ταμπούρη, Μικρής Ποιήτριας, Μάικελ, Γεωργίου Γερασιμάτου, Γεωργίου Ι. Τσάλιου, Παν. Νικ. Ζάννη, Θεοδ. Θ. Μοσχόπουλου, Νίκου Σαλονικίου (μετάφραση), Κώστα Θανοπούλου, Πασχάλη Γκουντιάκα, Νίκου Εύθ. Ταμπούρη και Π. Μητράκα.

« Πήρα τις Σπαζοκεφαλίες των φίλων μου: Σωτηρίου Καραβασίλη, Νίκου Βερίτη, Γ. Γεωργιάδη, Δημητρίου Θεοδώρου, Ρίκι - Ρίκι - Τσάλι, Γεωργίου Τρασιάδη, Γεωργίου Σαουλίδη, Ιωάννη Λιόντου, Αγγέλου Αλεβίζου, Αγγέλου Δόδα, Κων. Γίτσα, Νίκου Γιαννούλη, Νικ. Ιωάν. Σηφάκη, Παν. Ζάννη, Σερραφείμ Παπαγεωργίου.

« Πήρα τις άθλητικές συνεργασίες των φίλων μου: Β. Γεωργοπούλου, Α. Π. Φωτιάδη (δεν χρειάζονται λεπτά), Κλαύδου, Κλεάνθη Μαρκού-

« Πήρα τα σκίτσα των φίλων μου: Καμπαλλέρο (καλό), Γεωργίου Γεωργιάδη (καλό αλλά άκαταλόγητο), Νίκου Βερίτη (καλούτσικο), Νίκου Δορ (τα ήθελα καλά), Ν. Ραμπαζά (όχι όλα λούτσια), Νικηφόρου Μπαγιάνη (καλά, πολύ καλά. Δεν πιστεύω όμως να γίνουν σκίτσα όπως ρας, Μάικελ, Γιώργου Καραβάνη, Σαρδελου- Παν. Δελμητάς (καλούτσικο), Νίκου Σαλονικίου (καλά), Αετιδέως (καλούτσικο), Ν. Σ. Ντότσια

« Πήρα τα «Για να γελάτε» των φίλων μου: Χαριλάου Γεωργίου Γκουντιού, Γεωργίου Γεωργιά-

δη, Κώστα Χρ. Μποςινάκη, Αθ. Νικ. Παπαθανασοπούλου, Κων. Κανάτα, Σωτηρίου Καραβασίλη, Ρίκι - Ρίκι - Τσάλι, Γεωργίου Σαουλίδη, Φώτη Στυλιανοπούλου, Γεωργίου Τρυφ. Πανοσοπούλου, Παν. Ζάννη.

« Πήρα τις έπιταγές των φίλων μου: Άγχιλαίου Παπαοικονόμου, Γεωργίου Παρασκευαΐδη, Μαρίας Σταματιάδου, Κων. Κωνσταντινίδη, Ιωάννη Πασαγιάννη, Ευαγγέλου Μαγκιανήρη και Έμμ. Τσιτωνάκη.

« ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΒΑΝΗ: Δεν είναι άσχημα τα σκίτσα σου στο χαρτί που τα σχεδιάζεις. Το μελάνι το πιό κατάλληλο.

« Διαβίβασα ΦΥΓΑΛΕΙΩΤΗ το γράμμα σου στο Γιστρέ. Μόλις πάρω την απάντησή του θα σου την άνακοινώσω από την ίδια αυτή στήλη.

« Δ. Κ. ΣΦΥΡΗ: Πιστεύω και ύποστηρίζω ότι οι κατάρες δεν πιάνουν! Το περιστατικό που μου άναφέρεις δεν είναι, βέβαια, εξακριβωμένο: το έχεις άκουστά και πάντοτε σ' όλα αυτά υπάρχει και δόση υπερβολής. Ύστερα δεν μπορούμε να άποκλείσουμε τις συμπτώσεις. Έξήγησα και άλλωτε, έξηγά και σήμερα ότι ένας κακός, ένας άνθρωπος που ζυλίζει τον πατέρα του, γίνεται μιστός, κακόςτροπος, άπρόσεκτος και είναι πολύ φυσικό να ύποστη ένα άτύχημα. Δεν είναι δυνατόν ο Θεός να γίνεται έντολοδόχος και έκτελεστής της κατάρας είτε αυτή προέρχεται από τον πατέρα είτε όχι. Το «Αι εύχαι γονίων στρεφίζουν θεμέλια οίκων» πρέπει να έρμηνευθεί από την συμβολική του μορφή. Ένας άνθρωπος που κάνει το καλό και έπιστρέφει τις εύχες των γονίων του δεν μπορεί παρά να προκόδη. Κι' ένας κακός, που από την κακία του έπιστρέφει την κατάρτα των γονίων του, δεν μπορεί πούθενά να προκόδη.

« Πρώτα - πρώτα ΘΟΔΩΡΕ ΣΩΝΙΤΗ είχα γράψει σε πρώην έφημερίδα την κριτική για το βιβλίο σου και δεν ξέχασα να άναφέρω την πρώτη μας γνωριμία. Έλπίζω να το διαβάσεις. Αν όχι, φρόντισε να το βρής. Δημοσιεύτηκε στις 9/9/53. Έν τάξει το ζήτημα του συνδρομητού. Για το ζήτημα της «Κριτικής» σου άπαντώ μόνο: «Η αντικειμενική κρίση δεν είναι πάντα εύκολη. Άλλος κρίνει έτσι και άλλος κρίνει αλλιώς. Όλα είναι ύποκειμενικά. Έδωσα πάντως το γράμμα σου να διαδοσθή από την «Κριτική».

« Δεν μπορώ να έξηγησω ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΑΖΙΝΕ γιατί έρωτήσεις για την στήλη «Με ρωτάς» σου άπαντώ, τις έστειλες με συστημένο γράμμα. Ο φάκελός δεν είχε τίποτα άλλο μέσα. Μήπως είχε τίποτα και χάθηκε;

« ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: Δεν το ξέρω όλα αυτά για τα όποια μου γράφεις: Δε παρακαλώ όμως ένα ειδικό να γράφει πως μπορεί να γίνη ένα μικρό ραδιόφωνο.

« Εύχομαι περαστική στον «αλό σου πατέρα ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥΛΕ. Το άλλο ζήτημα θα τακτοποιηθή.

« ΦΩΤΗ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ: Το θέμα που άνακινείς με το γράμμα σου χρειάζεται μεγάλη άνταπνιξ. Και έλπίζω να μπορέσω γρήγορα να γράψω σχετικά.

« Σ' εύχαριστώ ΣΙΜΟ ΤΣΙΛΙΚΑ για τα καλά σου λόγια.

« ΣΩΤΗΡΗ ΡΕΝΟΥΡ: Λυπάμαι πολύ αλλά δεν μπορώ να δημοσιεύω την άγγελία σου. Μπορείς να κατηγορήσεις αλλά όχι και να μεταχειριστής — ένας κι' έσύ καλλιτέχνης — τέτοιες φράσεις: «Έχεις το δικαίωμα να δημοσιεύσης άγέλιες άξίας 10.000 δραχμών και να άναφέρης μόνο πως έχουν προληφθώ με την ένδειξη 67—56. Μπορείς να κάμης την έπίθεσή σου αλλά... να την άπαλλάξης από φράσεις που δεν πρέπει να τις μεταχειρίζεται ένας νέος σαν και σένα. Έξέρεις δε πόση έκτίμηση τρέφω για το ταλέντο σου και το ήθος σου. Γι' αυτό μάλιστα δοκίμασα και τόση έκπληξη.

« Το μόνο που μπορώ να σου πώ ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ είναι ότι είν έπηρεα τις άγγελίες σου, τις δημοσιεύσω.

« Εύχαριστώ ΦΩΤΗ ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΕ για την προαιρετική σου εισφορά (67—68).


« Χαίρω ιδιαίτέρως ΖΟΡΟ που πέρασες τόσο καλά στην κατασκήνωση.

« Διαβίβασα, ΑΓΓΕΛΕ ΔΟΞΑ, το σημείωμά σου στον συνεργάτη μας του Σκακιού. Έλαβα, όπως θυμάμαι άρεκέ με το ψευδώνυμο «Άγγελος Δόδας και σου άπάντησα. Δεν βρήκα όμως ούτε δόλωση ούτε χρήματα για το ψευδώνυμό σου. Πάντως έγκρινω το ψευδώνυμό σου και σε χρεώνω με 2.000 δρχ.

« Μόλις έχω, ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ, πληροφόρία για τη Σχολή Κερκύρας, θα σου άπαντήσω.

« Κανονικά, έπρεπε να είχες πληρώσει την συνδρομή σου Ι. ΤΣΑΚΩΝΑ. Όταν θέλεις, και άμέως, εάν φυσικά είναι εύκολο, μπορείς να την στείλεις με ταχυδρομική έπιταγή ή συστημένο γράμμα.

« Την γνώμη του Περιοδικού για την συνεργασία σου, ΖΑΧΑΡΙΑ Ν. ΤΣΙΡΠΑΝΗ, θα την πάρης από την Κριτική.



Παννοξίες

1998

τοῦ περιηρόκου χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως
Θρακίῳ, Ζηλιάρᾳ, Λ. Ντὰ Βίντσι, Δυὸ Ἀδελ-
φάκια κ. ἄ. Λ. Ντὰ Βίντσι, ἀλληλογραφεύμε; Συμ-
φωνῶ Ναυτῇ τῆς Πρώτης (1990).

Φώτης Στυλιανόπουλος

1441. Χά! χά! χά! Χαριτωμένη Ντολорὲς ποῦ
στὰ χλωρὰ κλαδιά γλυκίαι φωνὴ ἐκεῖ ὑψώνεις —
καὶ ὅλους τοὺς πεννομάχους, ὅλους, μὲ ὅλους
τοὺς... στραβώνεις. — Πρόσεξε μὴν κᾶνς μπάρμ!
Φώτης Στυλιανόπουλος

1442. (67—69) Τὸν εἶδα τὸν Ἐξάψαλμον —
τρεχάτος νὰ πηγαίνει — στὸ αὐτοκίνητο νὰ μπαί-
νῃ — ποῦ πάει στὸ Δαφνί. — Ζορὸ

1443. Μ. Πειρατῇ, θυμάσαι τὴ ὥραα περνοῦ-
σαμε στοὺς Προσκόπους; — Ζορὸ
(τὸ Προσκοπάκι)

1444. (67—70) Πρωτομπαίνοντας στὴ στήλη
χαιρετῶ πάντας. Ἑλληνικὴ ἑλπίδα καὶ Σαρδελλο-
ουρὰ δέχομαι ἀλληλογραφία σας. Ὁ πόθος μου
εἶναι νὰ γνωρισθῶ μὲ Ἑλληνόπουλα - ες. Γράφε-
τε: Στέλιον Ἰωσηφίδην, Α.Π.Α.Κ., Γεωργικὴ Σχο-
λὴ Θεσσαλονίκης. Γειά - χαρά.

Καθαλλάρης τῆς ἐρήμου
(πάντα εὐδωμος)

1445. (67—76) Ἡ Αὐτοκρατορία τῆς ΠΛΑΚΑΣ
ἐκπληρώνοντας τὴν ὑπόσχεσιν τῆς προκήρυξης (μὲ
πρωτοβουλίαν τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Ν. Ντὰ Βίν-
τσι) μεγάλο καὶ πρωτότυπο Δημοφίσιμα γιὰ τὴν
ἀνάδειξιν τοῦ πρώτου (1ου) καὶ δευτέρου (2ου)
σκιτογράφου καθὼς καὶ τοῦ 1ου καὶ 2ου στι-
χοῦργου ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ μας.
Κάθε πεννομάχος ποῦ θὰ θέλησιν νὰ λάβῃ μέρος
στὸ Δημοφίσιμα, θὰ γράφῃ Πεννομαχίαν στὴν ὁ-
ποία θὰ ψηφίσῃ 1ον καὶ 2ον ἐκ τῶν στιχοῦργων
καὶ ἐκ τῶν σκιτογράφων. Καὶ ὁ μὲν 1ος θὰ παίρ-
νῃ 2 βαθμοὺς ὁ δὲ 2ος 1 βαθμὸν. Ἐκεῖνος ποῦ θὰ
συγκεντρώσῃ τοὺς περισσότερους βαθμοὺς χαρι-
στὰ στὸν κάθε κλάδο (σκιτο καὶ στίχο) θὰ ἀνα-
κηρυχθῇ 1ος καὶ ὁ κατόπιν ἐρχόμενος 2ος βαθμοῦς
2ος. Καὶ οἱ 4 νικηταὶ (2 σκιτο, καὶ 2 στιχοῦργοι)
θὰ βραβεύθουν. Προσοχή! Ὑποψήφιοι θεωροῦνται
ὅλοι ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων δημοσιεύονται ἢ ἐδημο-
σιεύθησαν σκίττα τῶν ἢ στίχοι. Ἡ μεγάλη πρωτο-
τυπία τοῦ Δημοφίσιματος εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἐπι-
δερνῇ κανεὶς μὲ χρήματα διὰ τὰς πεννομαχίας
αὐτάς. Θὰ δημοσιεύωνται δωρεάν. Μάλιστα, Δω-
ρεάν. Τὰ ἐξόδα ἀναλαμβάνει ἡ Αὐτοκρατορία τῆς
Πλάκας. Προσοχή! Οἱ ἐν λόγῳ πεννομαχίες θὰ
θεωροῦνται ἔγκυροι μόνον ἐὰν εἶναι γραμμέναι:
Διαγωνισμὸς Αὐτ. Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτογρά-
φον 1ον, δεῖνα, 2ον τάδε. Στιχοῦργόν: 1ον αὐ-
τόν, 2ον, ἐκεῖνον. Ψευδώνυμο. Πεννομαχίες θὰ δη-
μοσιεύωνται μὲχρι καὶ τοῦ τέλους τῆς 1ης Νοεμ-
βρίου δηλαδὴ 2 τεύχη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ
Δημοφίσιματος. Ἀποτελέσματα (ἀνεῖν ἀναβολῆς)
στὸ τεῦχος τῆς 15 Νοεμβρίου. Ὅλοι οἱ γιὰ νὰ
ἀνακηρυχθῶν οἱ νικηταί. Στείλατε λοιπὸν σύντο-
μα τὴν πεννομαχίαν σας. Μὴν τὸ ἀναβάλετε. Μὴ
φοβηθῇτε ὅτι θὰ σχηματίσετε ἔχθρας, ἐπειδὴ θὰ
εἶναι ἀνοιχτὸ τὸ Δημοφίσιμα. Ἐκτιμῆσατε τὴν
ποιότητα καὶ ὅχι τὰς φιλίας, γιὰ νὰ βγάλουμε
τοὺς πραγματικοὺς νικητάς.

Αὐτοκρατορία τῆς Πλάκας

1446. (67—77) Παλιὰ ἐγὼ, ξανάρχομαι στὴν
στήλη, χαιρετῶντας ὅλους σας. Μαρικίττα

1447. Ἀηδονάκι, Μ. Ποιήτρια, Ζ. Ρενουάρ,
γιατὶ χαθήκατε; Τ. Μπαλλαρῖνα; χαιρετίσματα
στον Ἰσάβελ. Μαρικίττα

1448. Μ. Ποιήτρια, ξέρω γιατί χαθήκατε. Εἰσαι
θυμωμένη; Λ. Ντὰ Βίντσι, γειά - χαρά. Μαρικίττα

1449. (X.X.) Στοὺς: Ζηλιάρᾳ, Π. Τεμπέλη,
Λ. Ν. Βίντσι (συνέχεια ἀπ' τὴν 1305). Τί σπου-
δαῖο πεννομάχοι — τί μεγάλοι ποιητὲς — μὰ σὲ
τοῦτη δὴ τὴ μάχῃ — δὲν θὰ βγοῦν νικητὲς. —
Ἡ περιφημία τους πέννα — βούλιαξε, ὅπως κι'
αὐτοὶ — καὶ τραβοῦν γιὰ τὸν πυθμένα — οἱ με-
γάλοι στιχοῦργοι. — Κι' ἐκεῖ κάτω θὰ ἐμπνευ-
σθῶνε — μόνον στίχους τοῦ βυθοῦ — καὶ ἀλάτι
πιὰ θὰ βροῦνε — νὰ τοὺς βάσουν, τοῦ λοιποῦ!...
Νίκος Αὐγινὸς

1450. Στὴν Ντολорὲς (γιὰ τὴν φλυαρία τῆς):
Σώπα, ζαρῶσου, τὸ πρόσωπο κρύψε στὰ μαῦρα
κρέπια — πηγαίνε, τὸν κισσὸ μὴν κοιτᾷς ποῦ
τὰ κάγκελλα σφίγγει, τὸ γερᾶνι στὴ γλάστρα —
Σπρώξον πίσω γοργὰ καὶ στὸν πρώτο ἀγκαθερὸ
κρύψον βάτο — χάσουν κάτω ἀπ' τὴ γῆ, νὰ μὴ
κρύψῃς καὶ νὰ μὴ θυμάσαι — πὼς ἀκόμα ὡς
βλέπεις καὶ νὰ μὴ θρέμμα τῆς σαχλαμάρας.
Νίκος Αὐγινὸς

1451. Προκομμένος Τεμπέλης — Ντολорὲς (πρὸς
τὸν ΕΞΑΨΑΛΜΟΝ, ποῦ ὁ χαμός του, τοὺς ἀνησυ-
χεῖ τρομερά):

Σήμερα δὲν σὲ ζητοῦμε, δὲν σὲ βρίσκουμε, δὲν
εἰσαι κοντά μας. Τί ἔχουμε κάμει καὶ μὰς τιμω-
ρεῖς καὶ μὰς παίρνεις τὸ φῶς σου. Ὡς τὸ φρά-
κτη θὰ πάμε τοῦ κήπου, μήπως ἔχεις κρυφτεῖς μέ-
σα στοὺς θάμνους. Ὁ θὰ πάμε ὡς τὴν ἀκρία τῆς πό-
λης, μήπως μὰς καρτερεῖς στὰ χωράφια. Ὁ θὰ πάμε
στὸ γιολὸ, μήπως μέσ' ἀπ' τὴ θάλασσα ἢ φωνή

σου μὰς κρᾶξῃ. Ὡ! θὰ πᾶμε ὡς τ' οὐρανοῦ τὴς
ἀβύσσους γιὰ νὰ φάσουμε καὶ νὰ σὲ βροῦμε.

1452. (67—70). Προσοχή, Προσοχή, νέος πεν-
νομάχος. Νίκος Αὐγινὸς
Ἀνδρέο Κρητικόπουλο

1453. Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅ-
λους - ες. Εἰσαι τόσο καλὴ Ξανθομουνκλίτσα ὅσο
σὲ φαντάζομαι; Σαρδελουρὰ ἀλληλογραφεύμε; —
Α. Κρητικόπουλο

1454. (67—79). Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλόνι
σας χαιρετῶ. Ἀποκαλύπτω: Ἀδελφάκια —
Παλιούρας. Γ. Νέστωρ = Τερζίδης.
«Ἡρώας τῶν Σερρών»

1455. (67—80) Μετὰ ἀπὸ μεγάλην μου ἀπουσία,
ξανάρχομαι κοντὰ σας φίλοι μου. Τρισεύγεν

1456. Ἀρχιπεννομάχε, γελᾶσθης! Ἰσως ἐσὺ
μοιᾶσαι μὲ καμῆλα! Ἐγὼ πῶ πῶ νὰ ἴδῃς τί εἶ-
μαι!!! Τρισεύγεν

1457. Δεχθῆτε ἕνα καρδιόγαλτο χαιρετισμοῦ,
Θρακίῳ, Χάρυ Ράν, Ι. Ροδαλίνε, Ὑμνε Ἐλευθε-
ρίας, Ἐλάτε (θὰ μὲ εὐχαριστοῦσαν δυὸ λόγια σας)
Λεονάρδο Ἐγραφα, περιμένω.

Τρισεύγεν

1458. Θαυμάσια ἡ παρομοίωσή σου Ροδαλίνε!
Ι. Θεσσαλὴ ἀντιχαιρετῶ, δυστυχῶς δὲν εἰμαι σκι-
τογράφος; Τρισεύγεν

1459. Τί σὲ νοιάζει Τερμπέλης; (1171). Γλυκὰ
ἀντιχαιρετίσματα Μ. Ἀγνωστῇ. Γειά - χαρά Ντο-
λорὲς, Τσιγγανόπουλα, Ξανθομουνκλίτσα, Ζηλιάρᾳ.
Τρισεύγεν

1460. (A.E.). Στὴν (1210). Τὴν γλώσσα τῶν
ἀγκυρῶν — γνωρίζετε κι' οἱ δύο — μιλώντας
θὰ σπῶσθε — περισσοὶ μεγάλοι. — Ἐγὼ τὴς
μέλλεις ἔμαθα — νὰ λέω καρμῆλλες — πρὶν γρά-
φετε νὰ σκεπτασθε — κι' ἀφήσατε τὴς τρέλλες. —
Ὡ, Τροβαδούρε Ἀγγελε, — ὦ, Πάνθηρ Ἀπο-
στόλη — ἔμαθα πὼς σιτισμοβαίεις — εἰσατε στὸ
Ἀργυστόλι. — Κοιτάξετε λοιπὸν παιδιὰ — κι'
οἱ δυὸ σωφρονισθῆτε — τρελλοκομῶν φτιάξετε —
διὰ νὰ στεγασητῆ. Π. Τεμπέλης

1461. Στὸν Ἰσάβελ Παγασητικῷ: Μὲ πάντρε-
ψες, εὐχαριστῶ, — καὶ ἀπὸ τῶν παιδιῶν σου —
πᾶρε τὴ γάτα νύφη σου — καὶ δῶσε τὴν στὸ γιό
σου. — Τὴν καλωσύνη ποῦ ἔκαμες — θὰ σοῦ
τὴν ξεπληρώσω — ὡς τρῶφιμον εἰς τὸ Δαφνί —
θὲ νὰ σὲ παραδώσω. — Ἀν πάλι δὲν σ' ἀρέσει
ἐκεῖ — πές μου τί θέλεις ἄλλο; — Πᾶρε σταυρὶν
καὶ σχοινί — γιὰ φίλικὸ ρεγάλο! Π. Τεμπέλης

1462. Στὸν Δὲν Ζουάν (1193): Εἰμαι εὐπα-
ρυστάτος — καὶ ὅλοι μὲ φωνάζουν — καὶ τὴς
πεννομαχίας μου — ὅλοι τοὺς τὴς θαυμάζουν. —
Δὲν ἀσχοῦμαι πῶς πολλὰ — μὰ... πῶς σιγῶ
περπάτα — γιατί φτωχέ μου ἄνθρωπε — παρα-
πανεῖται ἡ τράτα! Π. Τεμπέλης

1463. Στὸν Ὀθων Ἀθάνατο (1176): Στὸν ἑα-
ντὸ μου γύρισα — καὶ σκέφτηκα λιγάκι — πὼς
εἶναι ὅλα περὶτὰ — γιὰ ἕνα μικρὸ παιδάκι. —
Τὸ βιτριόλι ἔτοιμο — καὶ σύντομα θὰ φθάσῃ —
τὰ νεῦρα σου ἐξάπαντος — παιδί μου θὰ δαμάσῃ.
Π. Τεμπέλης

1464. Γουλιέλμο Τέλλο (1039), ἀπὸ τὸ κατὰ-
στημα τοῦ μπαμπά σου. Κρητικόπουλο (1066),
εὐχαριστῶ. Πραγματικὰ ἦταν πολὺ ὠραῖο. Ρε-
νουάρ, μπράβο γιὰ τὸ σκίτσο μὲ κατάφερες! Ἀε-
τιδεά (1056), ἐπιφυλάττομαι. Μπαλλαρῖνα (1081)
θερμαντικαχαιρετῶ. Μὲ εἰρείεις; Τότε ἐλευθέρη νὰ
μὲ ἀποκαλύψῃς. Μαγὰ Ντολорὲς (1203) ἔχεις δι-
κιο. Μάλιστα καὶ κατὶ παραπάνω. Γειά - χαρά Ζη-
λιάρᾳ, Δροσσταλίδᾳ, Ξανθομουνκλίτσα, Μάικελ,
Κάρν Γουκντν, Σπανιόλα, Φαντομά, Ἀτυχὴ Χα-
δανίζα. Προκομμένος Τεμπέλης

1465. (67—81) Ντολорὲς γιαγιάκα μου, τί ἡ-
βελος νὰ ξανάρθῃς στὴν πεννομαχοσύνη; Δὲν ἀμέ-
σως ἄρχισαν τὰ κρύα καὶ οἱ παγωνιές; Νὰ πᾶς
λέω ἐγὼ στὸ φίλο σου τὸν Ἐξάψαλμον καὶ κάνετε
μπλοῦμ στὸ Ἰόνιο; Ἀλλ' ἂν παγώσῃ καὶ ἡ θά-
λασσα μὲλις πέσετε μέσα; Τότε τὴ θὰ γίνῃ; Μεί-
νετε λοιπὸν στὴν πεννομαχοσύνη. Πρακεμένου νὰ
παγώσῃ ἡ θάλασσα ὡς παγώσουμε ἐμεῖς.

Κουκουναροδρεμμένος

1466. Ο ΟΝΕΙΡΟΚΡΙΤΗΣ (Συνέχεια): Σα-
πούνφουσκας διαρηνγυμνῶνς ἐὰν ἐνιερυτῆς, θὰ
μάρθῃ τὸ τέλος τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας.
Ἐκατομμυριοῦχος ἐὰν δῆς, πεννομαχίες θὰ δια-
δάσῃ τῶν Λ. Ντὰ Βίντσι, Σαλονικιοῦ καὶ Ντο-
λорὲς. Πραγοποιεῖν τέλος ἐὰν ἐνιερυτῆς ὅτι ἐπι-
σκέπτεσαι, μέρος θὰ λάβῃς στὴν κίνηση τῶν πεν-
νομαχίων. Κουκουναροδρεμμένος

1467. (68—3) Στὸν Νίκον Αὐγινὸν (1250):
Ἄκου, παραγεμισμένη σάκκα — ποῦσαι σὰν μιὰ
ἄσπρη πλάκα — ἐξηγήσεις σοῦ ζητῶ — τί σχέση
ἔχει ὁ Α. Π. καὶ ἐγὼ. Παιδί τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1468. Στὸν Καμπολλέρο (1318): Ἀντὶ γιὰ
εὐχαριστῶ — ζητᾷς ρέστα, παρακαλῶ, — μὴν
τὰ βάξῃς μὲ μένα — εἶναι ἀσχημα γιὰ σένα.

Παιδί τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1469. Γὰδ - γὰδ ἀκούτε, ὅχι, κρίμα, νιάου-
νιάου, οὔτε τώρα, κουφοὶ εἴσαστε. βροῦ - μὰμ,

ναὶ ἀκούμε, τί εἶναι, πλησιάζετε, ἄνθρωπος, γυ-
νάικα, κοῖτα τὸ φεγγάρι χαμογελᾷ, κοῖτα ὁ ἀστὴρ
φύλαξ, τί ζητάει, τὴν ἐπιάσε, κρίμα, πὼς τὴν
λέγανε, Ντολорὲς, ἔχει δικαίον.

Παιδί τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1470. Εὐχομαι ἐκ βάθους τῆς καρδίας μου καλὴ
σταδιοδρομία στοὺς συλλόγους «Μέλισσας», «Γλά-
ρος». «Αἶνος» καὶ ἰδίως στὴν παρτίαν τῆς Πλάκας.
Ἀρτινοὶ ποῦ ἔχετε τρυπώσει, πολλὰ κουνούπια
ἔπασαν στὴν πεννομαχοσύνη ποῦ θέλουν Ντὶ-ντὶ-
Γουλιέλμον Τέλλον; Σπᾶρα ἀπὸ τὸν τόπο σου.
γιατὶ ἐτοιμάζω ἀτομ' ἐπὶ. Μάικελ: Μίλησες πρὸς
νῆνιο καὶ ἔβγαλεις φράφους. Γλᾶρε τοῦ Παγαση-
τικοῦ: Γράψε μέσῳ περιοδικοῦ.

Παιδί τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1471. (68—4) Καλὸ ὅλους τοὺς Πεννομάχους
στὸν «Ἐλικῶνα» καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ «Ἐλικῶνος»
στὴν μεγάλη «Αὐτοκρατορία τῆς Πλάκας». Δίνω
ἕνα θερμὸ χαιρετισμὸ στοὺς συμπατριώτες μου
Σπαρτιάτες (ἐξαιρέτως ἁπλοῖα πεννομάχοι τοῦ
χαιρετισμοῦ). Παιδί τῆς Μακεδονίας, μὴ μὲ πειρά-
ξῃς, ἀγόρι μου, μόνο μὲ τρελλοὺς δὲν τὰ βάξω.
Αἰγιώτικο Βέλος, πολὺ κουδερνᾶς εἰσαι, στείλε
μερικὰ ἀρνάκια σὲ παρακαλῶ στὸν Μάικελ καὶ
στὸν Ἰππ. Θεσσαλὸ, γιατί τὴν φώνισαν. Θὰ πλη-
ρωθῇς μὲ καρπαζοεπιτιγές! Ἀετιδεά

Αὐτοκρ. τῆς Πλάκας

1472. Ἐκ τοῦ Αὐτοκρ. Θεσσαροφυλακίου διατί-
θεται ποσὸν διὰ τὴν ἀγορὰν δεκανικίων τῆς Ντο-
λорὲς, καρπαζοῦς στὸν Θ. Ἀθάνατο, ἕνα καζάνι
γιὰ καπέλο στὴν Τρέλλα - Μπαλλαρῖνα (ἄλα καὶ
τῆς Ἀθηνῶν), μιὰ βρεγμένη σαβίτα στὴν Ἐ-
δεσσαίουλα (ἐπασιωτίσσαι! πᾶ!). μιὰ γκρᾶν
κάσσα στὸν Τροβαδούρο, δυὸ βίδες ποῦ φύγαν
ἀπὸ τὸ «χαρμένον» τοῦ Αὐγινὸ καὶ (τίγνων ἑλ-
λων;) τῶν μυαλῶν τοῦ Σαλονικιοῦ.

Ἀετιδεά

ὁ τῆς Πλάκας Αὐτοκράτωρ

1473. Σπαγγοραμμένη, ποῦ φωνίζεις σακκορά-
φα; Καρπαλλέρο, ἡ αὐτοκρατορία μου διαδίδει
ὅτι ἐπιθυμῶ. Μόνο μποῦλοῦκι μὰς χρειάζεται
γι' αὐτὸ σὲ προσλαμβάνουμε μὲ μισθὸ 15 σφα-
λιάρας τὴν ἡμέρα. Ἐκδόσεις νέων βιβλίων. Ζη-
λιάρᾳ: «Ἡ καρπαζοφαγία στὸν 20ὸ αἰῶνα». Σπαγγοραμμένη: «Βίος καὶ Πολιτεία τῶν μετα-
λυτέρων τσιγκουνήδων». Ντολорὲς: «Ξαναμωρο-
δισαμα». Γ. Τουλῖπα: «Ἡ τρέλλα δὲν πάει στὰ
βουνά» (μὲ μεγάλα παραδείγματα τῆς συγγραφῆς
καθὼς καὶ τοῦ Αἰγαίου, Γ. Παγασητικοῦ κλπ.).
Προλάβετε γιατί μὰς τελείωσαν. Παλοῦνται μὲ τὴν
ὁκά! Ἀετιδεά

τοῦ μεγάλου «Ἐλικῶνος»

1474. Τώρα μὲ τὸ καλοκαίρι — ζεστὴ νουήθου-
με μεγάλη — κι' ὁ καθένας μας τὸ ξέρει — πὼς
ὁ Νίκος κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι — Ντολорὲς, ἀσφαλμάδες
— Τροβαδούροι, Μπαλλαρῖνες — ποῦ τὰ κρύα
τους ἀστεία — τὰ φωνάζουν σὰν σειρήνες — μὰς
παρέχουν ἀνεξόδως — τὴ δροσιὰ καὶ τὴν κρύδα
— ἀπὸ τὴς πεννομαχίας — κάθε δεύτερη ἐβδομάδα.
Κι' ὅσοι θέλουν ἀπὸ τοῦτα — τὴ δροσιὰ ἢ ἀπο-
καμάνουν — στὸ ψυγεῖο τοὺς τὰ βάξουν — γιατί
ἔξω ἴσως... ζεστάνουν! — Τὸ χειμῶνα ὅμως,
προσέξτε — ποῦ τρεχάτος πλησιάζει — πρέπει
οἱ κύριοι νὰ φύγουν — γιατί ἡ γρίπη μὰς πειρά-
ζει! — Τὸ Φλεβῶρη μόνο νάναι — ποῦχοιμε
τὸ Καρναβάλι — κι' ὕστερα μακριὰ ὡς πᾶνε —
... καὶ τὸ καλοκαίρι πάλι! — Ὡς κέφει ὑπογά-
φω Αὐτοκράτορας τῆς Πλάκας — Κι' ὅποιος δὲν
μ' ἀναγνωρίζει — τοῦ δηλῶ πὼς εἶναι βλάκας!
Ἀετιδεά

1475. (X.X.) Βερίτη Ν., ἄσε τὴς φούσκες καὶ
τὰ σαλινομάτα... (1247): Κοῖτα τὸ γαλατάνι
σου καὶ τὸ... μπιμπέρ σου!... Σαλονικιὸς

1476. Δὲν εἶρα, Νίκο Αὐγινὲ μου, μὰ τώρα
τελευταία, παλὰ... ἀστραὶ μὰς παραμήσαν
στὴ μύτη (Ντολорὲς, Ζηλιάρᾳ, Τεμπέλης καὶ Σία).
Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ πούμε στὴς μαμάδες τους
νὰ τὰ... ἀπομακρύνῃ πρὶν μὰς κάνουν καὶ θυμώ-
σουμε! Μπαάαα!... Σαλονικιὸς

1477. Καλόδεχτος ὁ χαιρετισμός σας, κακινούρ-
γιοι μου φίλοι, Πουλί Γρεβενῶν, Ὀλυμπιάκι.

Σαλονικιὸς

1478. Καλὲ ἄντες (1265 κ.ε.), Ντολорὲς ἢ
ἂν θές, Ἐλενίτσα Ἀγγελίδου. Τί σοῦ κἀλλησε
νὰ τὰ βάλῃς μαζί μου; Κάποτε, ἂν θυμᾶμαι καλά,
εἴμαστε φίλοι. Πάντως ἂν πάλι θές νὰ ἀρπαχτοῦ-
με, γιατί ὅχι; Φοβῶ γιὰ... καυγά! Καὶ μὴ νο-
μίσῃς πὼς ἔχεις νὰ κᾶνς με... Θεβαπόπουλο.
Μά, μικρὸ μου, δὲν περνᾶν ἐδῶ, στὴ Σαλονικίᾳ!...
Μά, θάβελᾳ, νὰ πιανόμεστε ἀπ' τὰ... μαλλιά,
γι' αὐτὸ τί λές, νὰ σὲ περιμένω νύκθῃς στὴν Ἐκ-
δοσιῇ μας; Νίκος Σαλονικιὸς

1479. Εὐχαριστῶ. Θερμὰ ἀντιχαιρετῶ Ἀρχιπεν-
νομάχε. Γ. Τέλλο (μὲ χαρὰ σὲ ξαναβλέπουμε στὴν
κίνηση). Ν. Αὐγινὲ Τροβαδούρε, Τρέλλᾳ Μπαλλαρῖ-
νᾳ (εἰσαι ἡ παλιά); Ἀβραὰμ Λίγκων, Χρ.
Ὀλύμπιε (καλῶς ὤρισται στὸ σαλονάκι μας), Αἰ-
γιάωτη (εἰσαι ἀπὸ νησί; Κι' ἀπὸ ποῖο;) καὶ
Ἀτρώτε. Νίκος Σαλονικιὸς

1480. Στοὺς: Π. Τεμπέλη (1172), Πυρσὸ Δό-

ξης (1051), Ντολорές (1201), Μάικελ (1213):
Μωράκια μου, δέν άπάντω — δέν θέλω τόν καυγά
σας — και συνεπώς σας συνιστώ — να κάτσετε
στ' αούα σας. Σαλονικιός

1481. Έν τάξει (1220), Τρελλή Μπαλλαρίνα.
"Αν θές σου τ' άναθέτω και σένα. Θέλεις;
Σαλονικιός

1482. Εύχαριστώ. Άντιχαιρετώ. Έλληνική Έλ-
πίδα. Σαλονικιός

1483. Μ' χαρά σ'ε δεχόμαστε στην εύθυμη συν-
τροφία μας. Γλυκεία Σπανιόλα, και σου εύχομαι
όλοθερμα καλή... πρόοδο. Νίκος Σαλονικιός

1484. "Η άναγνώριση της έπιτυχίας και της
δημοφιλίας τών νικητών του δημοψηφίσματος, ά-
γαπητή μου και παλιά γνώριμη Δάφνη του Εύρώ-
τα, είναι ένα από τα μεγάλα ψυχικά πλεονεκτή-
ματα και σ' εύχαριστώ. Εύχομαι του χρόνου να-
σαι... πιά τυχερή. Σαλονικιός

1485. Άνακοίνωση. Τό Πολιτικόν Γραφείον του
πρωθυπουργού Νίκου Σαλονικιού, έγκρίνει την
886, ήτοι έγκύκλιον 1)1953 του Υπουργού τών
Έσωτερικών και άπαίτει άπαντας αυστηράν συμ-
μόρφωσιν πρὸς ταύτην. Έκ του Πολ. Γραφείου.
"Η Γραμματεὺς Εὐχνοπούλα

1486. Δέν άρμόζει, Άτυχη Χαβανίτσα, στην ή-
λικία μας νάμαστε άπαισιόδοξοι και άτυχοι. Γι'
αυτό — όσο κι' άν μυστικός είν' ο λόγος —
πρέπει να άντικαταστήσης τὸ "άτυχη" με τὸ "τυ-
χερή". Συμφωνείς; Σαλονικιός

1487. (Α.Ε.) Στους άκροατάς μου: Τά δίχτυα
τά θαλασσινά — πιάνουν μόνο ψάρια — τὰ δι-
χτυα όμως της στεριάς — κόρες και παλληκάρια.
— Ρίχνω λοιπόν τὰ δίχτυα μου — μ' άγκίστρια
δολωμένα — σ'ε πόλεις άγνωστες, γνωστές — τὰ
έχω σκορπισμένα. — Τὸ ψάρεμά μου εὐνοϊκό —
γι' αυτό ὅλο φωνάζω — και τους δραπέτας του
Δαφνί — που έπισαα θαυμάζω. — Ήτανε μέσα
ὁ Δόν Ζουάν — Σιμούν. Άγία Μαύρα, — ὁ Γλά-
ρος Παγασητικού — πῶ! πῶ! μωρὲ τί χαύρα.
— Μαζί κι' ὁ Νίκος Αὐγινός, — Αιτιδίου, Λεονάρ-
δος — ὁ Τροβαδουροπάνθηρας — Τουλίπα και Ρο-
λάνδος. — Νά κι' ὁ Πινόκιο έφθασε — κ' είναι
λαχανιασμένος — του κλέψανε την ρίνα του —
και κλαίει ὁ καυμένος. — Και ὁ Θρακιώτης ξε-
χασε — να πῇ μιά καλημέρα — και σὰν μιά μυρία
ἀπ' τὲς κλωσίδες — πεταίε στον αέρα. — Επί-
σης και ὁ Ψὺν Δρυός — ὁ Κοκοβιδας και Σία —
πῶς παραλείπω μερικούς — δέν έχει σημασία.
Και φώναζαν φορμακερό — πῶς ήτανε τὸ δόλω-
μα — Τεμπέλη μας, έλευθερία — γιά τὸ Θεοῦ
τὸ ὄνομα! — Πάψετε να φωνάζετε — βυθθεία,
καθώνια — στίς Πάρλας μας τὲς φυλακές — θά
μένετε αἰώνια. — Προσέχετε και οἱ λοιποὶ — κι'
έλάτε στα καλά σας — γιὰ τὴν κλαίτε άλημερί-
— γιά την κακομοιριά σας. Προκοιμ. Τεμπέλης

1488. Στὸν Λεονάρδο (1324): Γράφεις ἐσύ,
γράφω κι' ἐγώ, — μ' όμως θά σ'ε νικήσω — κι'
ἀπ' την πεννομαχοσύνην — θά σ'ε ξεκαθαρίσω. —
Και θά φωνάζης "ήμῃρτον" — Τεμπέλη Προκοιμέ-
νε — Τρελλανταδιντὶν Λάξο — έμένα δέν με
λένε; — Τὸν δρόμο σου τὸν ξέρουμε — τὸν βλέπω
χαράγμένο — που σ' οδηγεί γιά τὸ Δαφνί — μ'
ένα σχοινί δεμένο... — Φτωχὸ παιδί, σ'ε σύ-
στησαν — τσοπάνο με σπιρουνία — μά εἶσαι
ἀκόμα μὲς τ' αούό — και μέσα εἰς την κούνια. —
Μά... τράβηξε γιά τὸ βουνό — μικρό μου άφη-
ρημένο — γιὰ τὴν έχεις άσχημα — ἀπὸ τὸν...
Προκοιμένο

1489. Στὸ Νίκο Αὐγινὸ (1037): Τὲς κρυάδες
πρόσχε — μὴν σ'ε ξεπνίγισουν — και θέλεις και
ψυχιάτρο — γιά νάρθῃς στα καλά σου. — Πρῶ-
τος, πρῶτος προσπαθώ — να σ'ε τσοπουφλίω
— κι' ύστερα εἰς τὴ φωτιά — με σουβλα να σ'ε ψή-
σω. — Γιά κοιτάχτε ἀπὸ μακριά — με τί κέφι τρέ-
χει — όμως ἀπ' τὰ χέρια μου — λυτρωμὸ δέν έ-
χει. — Όταν έκατάφθασε — μ' ένα κίνημά μου...
γίνεται ἡ μαγκούρα του — τί κακό! δικιά μου...
— Εἶπα και έλάλησα — και λιολιά οὐκ έχω —
δὲς με την μαγκούρα σου — τώρα πῶς στίς βρέ-
χες. — Τί φωνάζεις, τί θρηνεῖς; — πάρε κι' άλλη
μῖα — δέστε τον πῶς έγινε — σὰν χαλκομανία.
— Τώρα, πλάσμα άνάξιο — κλωστοπατημένο —
πάψε και εἰς τὸ έξῃς — τὸ στόμα σου κλεισμένο.
Προκοιμ. Τεμπέλης

1490. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: Άνοιξετε τ' αὐτάκια
σας — και κάντε τα μεγάφωνα — γιὰ τὸ κατόπιν
ἐορτῆς — δέν θέλουμε παράπονα. — Νά μὴν έν-
διαφέρεσθε — γιά ξένες υποθέσεις — γιὰτί, χα-
ζοί, στην Κέρκυρα — είναι κενές οἱ θέσεις! —
Τους άγριους θά κάνουμε — ήμερα περιστέρια —
σέβας λοιπόν κι' ὕπακοή — στα τρία λαμπρά
ἀτέρια: Ντολорές — Εξάψαλμος — Τεμπέλης

1491. "Αχ, μαμάκα μου Ντολорές, άχ, τὰ κοκ-
καλάκια μου!... Μὲ τσάκιες τόσο πολὺ ὥστε
κόπηκε τὸ κουράγιο ὑποφέροντας έτσι στὸ κρεβ-
βάτι ένα δευτερόλεπτο, ένα λεπτό, μιά ὥρα, ένα
χρόνο και χίλια δευτεροπεντολεπτοπεντοχρόνα (λί-
χι... λιδοσοό!... τί ὥραια πού τὰ λέω! "Αχ,
τὸ λαρυγγάκι μου... βράχνιασα ἀπ' τὸ κλάμα!
Μπῆχι... μπῆχι... μπῆχιχοό... Παρλαπίπας

παρλαπιδά!... Εἰδοποίησε τὸ ταξί να πάω στὸ
Κέρκυρα να φέρω τὸν ἀδελφό μου. "Ετοιμο γιόκα
μου, καλὸ ταξίδι. "Ε, μωρὲ τραβάμε φῖνα...
"Οπ, φθάσαμε. Οὐδουν κουκούτσι φουκαριάρικο
Εξάψαλμο! την πλήρωσα την άπουσία σου. Τά-
ρα όμως ὅλα καλά τρώω και καραμέλλες, πῖνω
και γάλα με τὸ μπιμπερό μου κλπ. Πού πᾶς, μὴν
τρέχης, εἶα και ἡ μαμά περιμένει στην πεννομα-
χοσύνη να δώσουμε λίγη πνοή, λίγη δροσιά.
Π. Τεμπέλης.

1492. (68—10) Συνάδελφε Ν. Ντὰ Βίντσι,
εύχαριστῶ γιά τὸ σκίτσο. "Αλλά δέν μού λές
Υπουργὸς εἶσαι ἡ ἀπλὸς σκισσογράφος;
Σαμοβαράκης

(Στρατιωτικὸς — Υπουργὸς Δικαιοσύνης)

1493. "Ακόμα μαρό μου, Τσιγγανοπούλα, δέν
έφυγες γιά τὸ Δαφνί; Βιάσου, παιδί μου, γιὰτί
θά πάρῃ τὴ θέση σου ὁ Πτερωτὸς Ταύρος!...
Θρακιώτης

2494. (X.X.) Χαιρετῶ θερμότατα και ζητῶ άλ-
ληλογραφία ἀπὸ: Ντολорές, Ζηλιάρα, Γλ. Σπα-
νιόλα, Άγν. Έλληνίδα, Έδεσσαίπούλα, Νίκο
Αὐγινὸ, Ντὰ Βίντσι, Βουλγαροκτόνο, Εξάψαλμο,
Π. Τεμπέλη, Α. Μιχαηλίδη, Κεραυνό, Γιὸ τῆς
Λέσδου, Θ. Μπέμπε, "Ελλ. Έλπίδα, Ζελίνα, Γλ.
τοῦ Παγασητικού, Κλάρκ, Τροβαδούρο, Αἰγιώτη,
Τ' ἀδελφάκια, Πάνθηρ, Σπαγγοραμένο, Γαλάζια
Τουλίπα, Γεωρδασπάρ, Καρπαλλέρο κι' ἀπὸ ὅ-
ποιο-α άλλον πεννομάχο. Γράψετε: "Αλέξανδρον
Μακρινάκην, Γυμνάσιον Σουφλίου.
Ριν — τιν — τιν

(ὁ Έγγονος τῆς Ντολорές)

1495. (68—12) Πεννομάχοι! Ευνηστε! Τὸ Πι-
νόκιο άργεῖ αλλά δέν λησμονεῖ. Πάντα μόνον τὸ
Πινόκιο δίνει ζωντανία. Πινόκιο

1496. Μόνον τὸ Πινόκιο! Αὐτὸ κυριαρχεῖ! Πι-
νόκιο! Πινόκιο

1497. Πινόκιο! Πινόκιο! Πινόκιο! Πινόκιο!
Πινόκιο! Πινόκιο

1498. Πεννομάχοι — ισσες! Λάβετε ὅλοι μέρος
στὸ δημοψήφισμά μου. Κανείς — μῖα μὴν λείψῃ!
Πινόκιο

1499. Δώστε ἀδίστακτα ὅλοι — ες ζωὴ και κί-
νηση στην πεννομαχοσύνη μας. "Ολοι στὸ δημο-
ψήφισμά μου! Πινόκιο

1500. Δημοψήφισμα "Πινόκιο". Προκηρύσσω
πρωτότυπον διαγωνισμόν: «Ποῖο ψευδώνυμό σας
είναι ἀρεστότερο;» Συμμετοχὴ δωρεάν. Προθεσμία
έως 15 Νοεμβρίου 1953. "Ο νικητὴς ψευδωνυμοῦ-
χος θά βραβευθῇ! Διευθυνσις: Παπαθανασίου "Α-
θανάσιος, Πρίγκηπος Νικολάου 7, Θεσσαλονίκη.
Πινόκιο

1501. Κανείς — μῖα μὴ μείνῃ πὺν να μὴν στεί-
λῃ! Λάβετε ὅλοι — ες μέρος! Στείλατε άμέσως
συμμετοχὴ. Πινόκιο

1502. Σὲ ὅλους τοὺς έχθρούς μου δηλώσω ὅτι
ἐάν δέν σταματήσουν θά τιμωρηθῶν αὐτηρότατα.
Πινόκιο

1503. "Απαντας τοὺς φίλους θερμαχαιρετῶ και
ζητῶ τὴν ὑποστήριξή τους ἀπὸ νέα τὸν περιοδικὸ
έτήσιο δημοψήφισμα! Πινόκιο

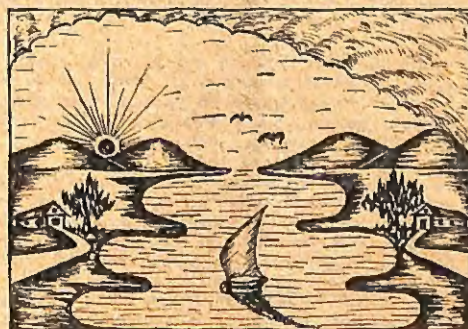
1504. Τσιγγανοπούλα, ἴσεται. Περιμένω ἀπάν-
τηση. Θρακιώτη, φίλε μου, τί γίνεσαι; Περιμένω.
Ψὺν ὁ τῆς Δρυός, εύχαριστῶ. Θά στείλω. Πινόκιο

1505. Σὲ ὅλους — ες φίλους — ες πεννομάχους
θερμὰ χαιρετίζω. Πινόκιο

1506. Φίλοι — ες! Τὸ Πινόκιο πρέπει να βγῇ
φέτος πρῶτο στὸ δημοψήφισμά μας! Είναι ὄξιο!
Δώστε του λοιπὸν ὅλοι — ες τὴν ψήφο σας! Μόνον
στὸ Πινόκιο! Πινόκιο! Πινόκιο

1507. Πινόκιο! Ψηφίστε στὸ δημοψήφισμα τοῦ

Σκίτσα ἀναγνωστών



(Τοπίον, τοῦ Διον. Α. Μακρινάκου)

περιοδικὸν μας μόνον Πινόκιο! Πινόκιο! Πινόκιο
1508. (68—13) Βόλτα κοντὰ σας (συνέχεια):
Βενζίνα Έβαλα, τὸ μύμηγκα καθάλληλα — τρα-
δάω ἴσα — ἴσα. — Νά ὁ Σαμοβαράκης, ὁ ὕπουρ-
γός — και ὁ Θρακιώτης Ξυλοργός. — "Ο Γλάρος
τοῦ Παγασητικού με μαγιό — και ὁ "Αλκης Θε-
ρος, με κλουβίο αούό. — "Ο Νίκος Βεριτής, ὁ
έπαναστάτης — και ὁ Γουλιέλμος Τέλλος, ὁ δρα-
γάτης. — "Ο Καρπαλλέρο με κιθάρα — και ὁ
Σιμούν με ταστσάρα.. (Συνεχίζεται).
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1509. Δῶρα: Στὸν Εξάψαλμο τὸ Παλέρνο —
και στην Ντολорές σπῖτι έρρω — να φωνάζουν,
να γκαρίζουν — και ύστερα να γαυγίζουν. —
Στὸν Τροβαδούρο, ένα καντάρι — και στὸν Πάν-
θηρα, μοργαριτάρι — γιά να δοῦμε άν κρατήρη
— ἡ μεγάλη συμμάχια ἡ θά μπατηρίση. — Στὸν
Τεμπέλη στυλό — γιά να γράφῃ στίχους —
και στὸν Ριν-τιν-τιν, πῆλδ — γιά να μουντζουρ-
νῇ τοίχους. — Ετὸν Έλατο, λίγα κλαδιά — και
στὸν Μπούλη, στρατιά παιδιά — ὁ πρῶτος γιά
να μᾶς δροσίη — και ὁ άλλος γιά να μᾶς νισου-
ρίση. — Στὸν Άγνὸ Στρατιώτη, πιστόλι — μύ-
γες να σκότωνῃ — και στὸν Βουλγαροκτόνο, κα-
τασρόλι — να τὸ γανῶνῃ. — Στὸν Αἰγιώτη,
γραβάτα — γιά αὐτοκτονία — και στὸν Θρα-
κιώτη κασάτα — γιά δολοφονία. — Στὰ Ἀδελ-
φάκια, πρίον — να χαριστοῦνε — και στοὺς
Κρητικούς, κανόνι — γιά να τὰ πῶνε. — Στὸν
Ἠλία Σταφυλίδη, τὸν Πούσκα — και στὸν Κλάρκ
τρίπια φρούκα. — Στὸν Νίκο Αὐγινὸ, ψώφια κῶ-
τα — να μυρίη — και στὸν Σιμούν μμπομπότα
— και λίγο ρυζί. — Στὸν Νίκο Σαλονικίό, συμ-
μαχία, — άλλως μονομαχία.

Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1510. Εξάψαλμος — Ντολорές: Νά ὁ Εξάψαλ-
μος — κρατάει κατὶ βιβλία — νομίζει ὅτι είναι
ἀρχηγός — στην αὐτακρατορία. — Πιά κάτω ἡ
Ντολорές — μα αὐτὴ οὐρλιάζει — είναι ντιζέ,
λές. — ἡ κοπελλί με νάει;
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1511. Εκπλήξεις. Εκπλήξεις. Εκπλήξεις.
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1512. (68—15) "Η Αὐτακρατορία μου βλέπετε
ὅτι θριαμβεύει. Οἱ διαγωνισμοὶ μας θά ακολου-
θήσουν ὁ εἰς τὸν άλλον. Εύχαριστῶ ἐκ τῶν προτέ-
ρων δσους θά λάβουν μέρος στὸ δημοψήφισμά μας
έχθρους (πεννομαχικῶς) και φίλους. Ἀντιγίτσου,
Γ. Κρητικόπουλο. Γνωστοποιῶ σ'ε ὅλους ὅτι ἡ Δ.
τοῦ Εὐρώτα έχει άλλα 3 ψευδώνυμα! "Ηγουν:
Δροσοσταλίδα, Φ. τοῦ Εὐρώτα και Δ. τῆς Νεο-
λαίας! Φέμματα; (Νόμιζε πῶς θά πάρῃ περισσό-
τερα ψευδώνυμα ἀπὸ ἐμένα!) Ἀδελφάκια, γιὰτί
δέν έρχόσαστε στην Αὐτοκρατορία μου; Έγκαινιά-
ζω τώρα ένα είδος νέο, πνευματικὸ γρίφου, ἀπο-
κλειστικῶς Αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Α. Περι-
στέρι = !!!χας, Θ. Ἀθάνατος = !!!!φυσικός
!!!εμπές, Ἀγρίμι τῆς Πάμπας = !!!!!!οκάνης.
Βάλτε ένα γράμμα σ'ε κάθε θαυμαστικὸ και θά πλη-
ροφορηθῇτε τί είναι αὐτοὶ οἱ πεννομάχοι.
Ἀειδέας

Αὐτοκράτωρ τῆς Πλάκας
1513. Μπούμ! Μπούμ! Μπούμ! γιὰτί δέν έρ-
χεσάι στον "Ελικάνος ἐσύ μικρέ; Τώρα να σ'ε
πιάσω ἐγώ να σου πῶ! "Ε!!! ἐσύ γιὰτί δέν
συμμαχεῖς με την Αὐτοκρατορία τῆς Πλάκας; μῆ-
πως εἶσαι βλάκας; όχι; "Ε, τότε, εἶα. "Αί! ἐσὶ
μπράβο! εἴμαστε τώρα οἱ Κυβερνήτες. Προ-
σεχῶς διορίζω Υπουργούς! Υπουργεῖα πρωτό-
τυπα!
Ἀειδέας

Αὐτοκράτωρ τῆς Πλάκας
"Ελικάνος

1514. (68—16) Κουκουναροβρεμένε: "Αλοί!!
ἡ τρέλλα, αγόρι μου — σ'ε βάρεσε άγριως —
γι' αὐτὸ τρελλοὶ ὥσῃν ἐσὲ — εὐρίσκονται σπα-
νίως!
Α. Ντὰ Βίντσι

1515. Ριν-τιν-τιν: Αὐτὰ πὺν λές, μαρούδι μου
— είναι ὅλες ἀηδίες — πότε θά πάψῃς "Ασπρε"
μου — να γράφῃς πιά βλακείες; Α. Ντὰ Βίντσι

1516. Βαρῶνε Χ: Διὰτί ἀπίστευτον; Ἀδελφά-
κια: Συγκινημένος γιά τὰ αἰσθηματά σας, θά μὸυ
νέξα: Ἀγαπημένη φίλη, εύχαρίστως ἐάν (ξέρετε
ὅτι είναι ἀρχή μου, με συγχωρεῖτε). Ἀγρ. τῆς
Πάμπας: Κάθε άλλο παρὰ άγνωστος.
Α. Ντὰ Βίντσι

1517. Διευκρινίσεις: Τὰ σκίτσα τοῦ τεύχους
87, "Ζακυνθινός" και "Αγρ. τῆς Πάμπας", είναι
δικά μου. Εἰς δὲ τὸ "Ο Εὐπνίκας" τοῦ 89 τεύ-
χους πρέπει να τεθῇ τὸ εἶδος τῶν Ἀθηνῶν πὺν
κατὰ λάθος ξεχάστηκε.
Α. Ντὰ Βίντσι

Νέα ψευδώνυμα

Έγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: "Αγγελος Δέξας,
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960, "Ηρώς τῶν Σεργῶν,
Καβαλλάρης τῆς Ἐρήμον, Μαρκίτα. Πεννοθαῦ-
στης. Ρίκι-Ρίκι Ταῦλι, Ὑποψήφιος Βουλευτής.

520

Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ



Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΙΑ ΦΛΟΥΕΡΑ
ΕΦΤΙΑΞΕ ΜΕ ΤΕΧΝΗ ΦΙΝΑ
ΚΑΘΕ ΏΡΑ ΚΙ ΟΜΗ ΜΕΡΑ
ΤΣΑ ΜΠΟΥΝΑΕΙ ΘΟΝΑΤΙΝΑ.
ΚΑΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΜΟΥΣΙΚΟΣ
ΠΩΣ ΘΑ ΓΙΝΗ ΞΑΚΟΥΕΤΟΣ



ΚΙ ΟΤΑΝ ΝΥΧΤ' ΕΧΗ ΑΠΛΩΔΗ
ΟΛΟΕΝΑ ΑΥΤΟΣ ΘΥΡΙΖΕΙ
ΟΠΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΗΘΥΧΕΙ
ΓΙΑΤ' ΑΠΛΩΔΗ ΚΡΥΛΛΙΖΕΙ
ΚΙ ΕΝΑΣ ΜΕΡΟΣ ΔΕΝ ΑΝΤΕΧΕΙ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΦΙΛΟ ΚΑΤΑΒΡΕΧΕΙ.



ΜΑ ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΤΟΥ ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ
-ΤΙ ΊΔΕΑ ΦΑΕΙΝ-
ΕΣΤΟ ΜΥΣΤΗ ΤΟΥ ΜΕΒΑ ΒΑΝΕΙ
ΜΑΞΕΤΡΑΚΟΣ, ΝΑ ΜΕΝΗ.
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΕΥΝΑΖΕΙ
ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΝΕΙ ΧΑΖΙ



ΟΡΧΗΕΣΤΡΑ, ΔΕΕΙ, ΕΣΤΟ, ΧΩΡΙΟ
ΜΕ ΠΙΣΤΗ ΘΑ ΒΥΣΤΗΘΟΥΜΕ
ΚΑΙ ΜΕ ΤΑΔΕΝΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ
ΤΟ ΘΥΜΠΑΝ ΘΑ ΓΑΒΤΙΘΟΥΜΕ...
ΚΑΙ ΒΡΙΚΑΝΕ ΚΑΙ ΤΥΜΠΑΝΑ
ΚΑΙ ΜΥΡΙΑ ΚΛΑΠΑΤΕΙΜΠΑΝΑ



ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΥΠΩΘΑΝΕ
ΠΟΥΛΗΘΑΝ ΚΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΚΑΙ ΤΡΕΞΑΝ ΚΑΙ ΙΔΡΩΘΑΝΕ
ΠΥΡΑΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ.
ΚΑΙ ΉΘΑΝ Η ΜΕΡΑ Η ΤΡΑΝΗ
Η ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΝΑ ΔΟΘΗ.



ΚΙ ΑΡΧΙΣΕ Η ΒΥΣΤΑΛΙΑ
ΠΟΥ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΞΕΚΟΥΦΑΙΝΕΙ
-ΤΙ ΚΡΥΛΛΙΣΜΑΤΑ ΜΕΛΟΤΑ-
ΚΑΝΕΙΣ ΉΡΕΜΟΣ ΔΕΝ ΜΕΝΕΙ.
ΚΑΙ ΒΛΕΠΕΤΕ ΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ
ΠΩΣ ΕΞΑΥΡΙΩΘΗΚΑΝΕ
ΚΙ ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΜΑΣ ΟΙ ΦΤΩΧΟΙ
ΠΩΣ ΞΥΛΟΚΟΠΗΘΗΚΑΝΕ.